

Inspraak- en vooroverlegnota bestemmingsplannen Gebiedsontwikkeling Groote Haar

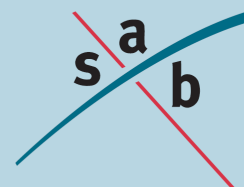
Bestemmingsplan Bedrijventerrein Groote Haar

Bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar

Bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar

Datum: 10 juni 2016

Projectnummer: 140467

INHOUD

TOELICHTING

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Drie bestemmingsplannen, twee gemeenten	4
1.3	Inspraak en vooroverleg	4
1.4	Leeswijzer	5
2	Algemene beantwoording thema's	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Locatie windturbines	6
2.3	Verkeer en ontsluiting	10
2.4	Behoefte aan bedrijventerrein	13
3	Vooroverlegreacties	17
3.1	Provincie Zuid-Holland	17
3.2	Brandweer / Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	18
3.3	Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid	20
3.4	Waterschap Rivierenland (1)	21
3.5	Waterschap Rivierenland (2)	22
3.6	Stichting Groene Hart	23
3.7	Gasunie	25
4	Inspraakreacties	26
4.1	Inspreker 1	27
4.2	Inspreker 2	27
4.3	Inspreker 3	28
4.4	Inspreker 4	30
4.5	Inspreker 5	32
4.6	Inspreker 6	32
4.7	Inspreker 7	34
4.8	Inspreker 8	35
4.9	Inspreker 9	36
4.10	Inspreker 10	37
4.11	Inspreker 11	37
4.12	Inspreker 12	40
4.13	Inspreker 13	40
4.14	Inspreker 14	41
4.15	Inspreker 15	43
4.16	Inspreker 16	45
4.17	Inspreker 17	46
4.18	Inspreker 18	49

4.19	Inspreker 19	50
4.20	Inspreker 20	50
4.21	Inspreker 21	51
4.22	Inspreker 22	54
4.23	Inspreker 23	55
4.24	Inspreker 24	55
4.25	Inspreker 25	56
4.26	Inspreker 26	57
4.27	Inspreker 27	61
4.28	Inspreker 28	62
4.29	Inspreker 29	62
4.30	Inspreker 30	64
4.31	Inspreker 31	66
4.32	Inspreker 32	67
4.33	Inspreker 33	76
5	Wijzigingen in de ontwerp-bestemmingsplannen	79
5.1	Twee ontwerp-bestemmingsplannen	79
5.2	Wijzigingen naar aanleiding van inspraak- en overlegreacties	80
5.3	Ambtshalve wijzigingen	81

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Gorinchem is voornemens om ten noorden van de kern Gorinchem een nieuw regionaal bedrijventerrein te realiseren, bedrijventerrein Groote Haar.

Het betreft een duurzaam en innovatief bedrijventerrein met een bruto omvang van circa 68 ha en met ongeveer 37 ha netto uitgeefbaar terrein. Onderdeel van dit bedrijventerrein vormt een nieuw aan te leggen windturbinepark, bestaande uit 3 windturbines.

Teneinde het bedrijventerrein te kunnen ontsluiten, worden nieuwe op- en afritten op de snelweg A27 gerealiseerd. Deze nieuwe aansluiting op de A27 maakt als autonome ontwikkeling tevens deel uit van het in voorbereiding zijnde Tracébesluit A27 Houten – Hoopolder'. Tussen de aansluiting op de A27 en het bedrijventerrein wordt een nieuwe verbindingsweg aangelegd, die de nieuwe aansluiting en het beoogde bedrijventerrein direct met elkaar verbindt.

Overzicht gebiedsontwikkeling Groote Haar

De integrale gebiedsontwikkeling Groote Haar bestaat derhalve uit de realisatie van de volgende onderdelen:

- het bedrijventerrein Groote Haar;
- de realisatie van drie windturbines op het bedrijventerrein;
- de aanleg van nieuwe op- en afritten op de A27 (verder 'de aansluiting' genoemd);
- de aanleg van een nieuwe verbindingsweg tussen de aansluiting op de A27 en het bedrijventerrein.

1.2 Drie bestemmingsplannen, twee gemeenten

Om de gehele gebiedsontwikkeling Grootte Haar mogelijk te maken, zijn drie bestemmingsplannen in procedure gebracht¹:

- één voor het bedrijventerrein en het deel van de verbindingsweg, dat op Gorinchems grondgebied ligt;
- één voor de aansluiting op de A27 en het deel van de verbindingsweg, dat op grondgebied van de gemeente Giessenlanden ligt;
- één bestemmingsplan voor de windturbines.

Op de afbeelding hiernaast is te zien waar de drie plangebieden zijn gelegen.

De ontwikkeling is gelegen op het grondgebied van twee gemeenten, te weten Gorinchem en Giessenlanden. Het toekomstige bedrijventerrein (inclusief de windturbines) is geheel gelegen op grondgebied van de gemeente Gorinchem, evenals een klein deel van de nieuwe verbindingsweg. Het grootste deel van de verbindingsweg en de gehele nieuwe aansluiting op de A27 zijn gelegen op grondgebied van de gemeente Giessenlanden.

Voor de gehele ontwikkeling is één MER-rapportage opgesteld. Deze heeft als bijlage bij de voorontwerp-bestemmingsplannen eveneens ter visie gelegen.

1.3 Inspraak en vooroverleg

De drie voorontwerp-bestemmingsplannen, vergezeld van onder meer een Milieueffectrapport in de bijlage, hebben in het kader van de inspraak ter inzage gelegen met ingang van vrijdag 12 februari 2016 tot en met donderdag 24 maart 2016. In die periode is een drietal inloopavonden gehouden, te weten op 16 februari 2016 (Arkel), 1 maart 2016 (Gorinchem) en op 2 maart 2016 (Hoogblokland). Ten slotte is het voorontwerp-bestemmingsplan toegezonden aan diverse instanties in het kader van het wettelijke vooroverleg.

---

¹ Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat twee ontwerp-bestemmingsplannen in procedure worden gebracht. Voor de beschrijving hiervan wordt verwezen naar paragraaf 5.1. van deze nota.

Ten aanzien van het voorontwerp-bestemmingsplan zijn 7 vooroverlegreacties ingekomen, alsmede 33 inspraakreacties. De reacties zijn in dit document samengevat en van een gemeentelijke reactie voorzien.

1.4 Leeswijzer

In de navolgende hoofdstukken zijn de ingekomen inspraak- en vooroverlegreacties samengevat en van een beantwoording voorzien. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen vooroverlegreacties van geraadpleegde instanties en inspraakreacties van (andere) belanghebbenden. Bij de reacties is steeds aangegeven ten aanzien van welke gemeente deze was gericht. De reacties zijn niet gebundeld per bestemmingsplan, omdat niet altijd duidelijk was ten aanzien van welke bestemmingsplan de reactie gericht was. Bij de beantwoording van zienswijzen ten aanzien van de ontwerp-bestemmingsplannen zal dit onderscheid wel worden gemaakt, omdat op dat moment de gemeenteraden elk over het eigen bestemmingsplan een besluit moeten nemen. De inspraak- en overlegreacties zijn beantwoord door de gemeente Gorinchem en Giessenlanden, voor zover het hun bevoegdheden betreft.

Alvorens de specifieke reacties worden beantwoord, worden in hoofdstuk 2 enkele thema's behandeld. Dit is gedaan omdat deze onderwerpen terugkomen in meerdere inspraakreacties en vooroverlegreacties. Bij de beantwoording van de individuele reacties wordt waar relevant naar deze algemene beantwoording verwezen. In hoofdstuk 3 worden vervolgens de vooroverlegreacties behandeld en in hoofdstuk 4 komen de inspraakreacties aan de orde. In hoofdstuk 5 is tot slot een overzicht gegeven van de wijzigingen die zijn doorgevoerd in de ontwerp-bestemmingsplannen.

2 Algemene beantwoording thema's

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komen enkele thema's aan de orde, waarover veel opmerkingen zijn gemaakt of vragen zijn gesteld in de verschillende inspraakreacties. Het betreft de volgende thema's:

- Locatie windturbines;
- Verkeer en ontsluiting;
- Behoeftte aan bedrijventerrein.

Deze thema's worden in de navolgende paragrafen ineens behandeld, als antwoord op meerdere ingekomen inspraak- en overlegreacties. Bij de beantwoording van de reacties is aangegeven wanneer inhoudelijk wordt verwezen naar onderstaande beantwoording.

2.2 Locatie windturbines

In de inspraakreacties komen samengevat de volgende onderwerpen naar voren als reactie op de bestemmingsplannen:

- De locatie voor de windturbines wordt bestreden vanwege de landschappelijke effecten en de zichtbaarheid vanaf de percelen van insprekers;
- Er worden andere locaties voor de windturbines aangedragen, al dan niet op het bedrijventerrein Groote Haar;
- Er wordt gevraagd naar de windvang van de windturbines.

Voorts wordt gevreesd voor de geluid- en schaduweffecten van de windturbines. Omdat deze effecten op elk perceel verschillend zijn, komt deze beantwoording bij elke inspraakreactie afzonderlijk aan de orde.

2.2.1 Aanleiding

Op het bedrijventerrein Groote Haar worden windturbines gerealiseerd. Hiermee wordt onder meer invulling gegeven aan de opgave om een duurzaam, innovatief en toekomstbestendig bedrijventerrein te realiseren.

De gemeenteraad van Gorinchem heeft zich met de vaststelling van het Milieubeleidsplan 2012 – 2016 (onder meer) doelstellingen gesteld op het gebied van duurzaamheid. Het in het Milieubeleidsplan genoemde concept klimaatbestendige stad richt zich op het bieden van een antwoord op de klimaatproblematiek. Het concept richt zich op het gebruik van energie en de daarmee gepaard gaande uitstoot van het broeikasgas CO₂. Daarnaast richt het concept zich op het klimaatbestendig maken van Gorinchem. Gewenste effecten binnen dit concept zijn energiebesparing, het vergroten van het aandeel duurzame energie en het behoud en vergroten van de biodiversiteit.. In de gemeentelijke structuurvisie zijn eveneens de doelstellingen inzake duurzaamheid reeds uitgesproken.

Met de realisatie van drie windturbines op het bedrijventerrein Groote Haar, waarbij een deel van de opgewekte energie wordt aangewend door de bedrijven op het bedrijventerrein, wordt een belangrijke bijdrage gegeven aan de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen.

De windturbines worden tevens gerealiseerd in het kader van de afspraken, die de provincie Zuid-Holland met het Rijk heeft gemaakt. Deze afspraak houdt in dat in 2020 landelijk moet worden voorzien in 735,5 MW opgesteld vermogen op land. Hiervoor zijn 'locaties windenergie' aangewezen. Deze locaties zijn voor het provinciale grondgebied van Zuid-Holland opgenomen op de kaartbijlage van de provinciale Verordening Ruimte 2014. De noordkant van bedrijventerrein Groote Haar is als locatie opgenomen in dit provinciaal beleid en staat genoteerd voor de realisatie van 9 MW.

Om verder invulling te geven aan de provinciale afspraken, is een bestuursovereenkomst gesloten tussen de gemeente Gorinchem en de provincie Zuid-Holland, waarin is overeengekomen dat de gemeente zich inspant voor de realisatie van genoemde 9 MW.

2.2.2 Locatiekeuze

Voor de windturbines op bedrijventerrein Groote Haar is de locatie-afweging reeds gemaakt in het kader van de provinciale Visie Ruimte en Mobiliteit en de Verordening Ruimte. In de Verordening Ruimte is de locatie Groote Haar aangeduid als locatie voor windenergie. In de toelichting op de Verordening Ruimte wordt over de locatiekeuze het volgende gesteld: " [Er] zijn 'locaties windenergie' aangewezen. (...) De locaties zijn het resultaat van een afweging tussen eisen vanuit windenergie en voorwaarden vanuit landschap en ruimtelijke kwaliteit. De locaties combineren windenergie met technische infrastructuur, grootschalige bedrijvigheid en grootschalige scheidslijnen tussen land en water. Mede door de grote omvang en ruimtelijke invloed van moderne windturbines is het van belang om deze geconcentreerd te plaatsen in daarvoor geschikte gebieden en versnippering over de hele provincie te voorkomen. Daarbij wordt voorkeur gegeven aan enkelvoudige lijnopstellingen en clusters, in samenhang met en evenwijdig aan de betreffende infrastructuur en scheidslijnen."

Uit de Verordening Ruimte (2014) blijkt dat aan de locatiekeuze van de verschillende windturbineparken in de provincie meerdere onderzoeken ten grondslag hebben gelegen. Op basis van de zogenaamde Plaatsingsvisie heeft een integrale afweging van de voor windenergie aangeduide locaties plaatsgevonden. Dit is verwoord in de Nota Wervel (2006) en de Nota Wervelender (2011).

In de Nota Wervelender is in hoofdstuk 3 de zogeheten Plaatsingsvisie verwoord. Hier is aangegeven in welke gebieden in de provincie Zuid-Holland de plaatsing van windturbines ongewenst is. Geconstateerd wordt dat windturbines zich niet laten verenigen met de cultuurhistorisch-landschappelijke waarden van sommige gebieden. De hoge turbines beïnvloeden volgens de visie daar de beleving van maat en schaal van het landschap. Onder meer de zogeheten kerngebieden van het Groene Hart worden daarom vrij gehouden van windturbines.

De locatie Gorinchem Noord (thans Groote Haar) valt niet onder de gebieden waar de plaatsing van windturbines volgens de provincie Zuid-Holland niet verenigbaar zou zijn met het landschap of de cultuurhistorische waarden en is in de Nota Wervelender opgenomen als windturbinelocatie (studielocatie 47-8).

In de Nota Wervelender is in hoofdstuk 6 aangegeven dat voor de studielocaties geldt dat *'de status van deze locaties die van in de volgende herziening van de Provinciale Structuurvisie (PSV) integraal af te wegen locaties is. Die afweging moet leiden tot een beslissing of de locaties gewenste locaties kunnen worden'*.

Zoals gezegd, is de windturbinelocatie Groote Haar door de provincie Zuid-Holland opgenomen op de kaartbijlage van de bij de Structuurvisie behorende provinciale Verordening Ruimte 2014. Hiermee is invulling gegeven aan de in de Nota Wervelender genoemde integrale afweging in de volgende herziening van de provinciale structuurvisie.

Uit voorgaande blijkt dat een locatie-afweging inzake de locatie van de windturbines reeds op provinciaal niveau heeft plaatsgevonden en dat de locatie Groote Haar na deze afweging geschikt wordt geacht voor de sitering van windturbines. Door de aanwijzing door de provincie van de locatie Groote Haar voor de plaatsing van 9 MW aan windturbinevermogen zijn het bedrijventerrein Groote Haar en de windturbines voor de gemeente Gorinchem onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Naast het feit dat de locatiekeuze en locatieonderbouwing reeds op een hoger schaalniveau hebben plaatsgevonden, blijkt uit het voorontwerp-bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar (en het bijbehorende Milieueffectrapport) dat de plaatsing van windturbines aan de noordrand van het bedrijventerrein haalbaar en uitvoerbaar is.

Op het bedrijventerrein is gekozen voor een situering van de windturbines langs de noordrand van het bedrijventerrein. Dit is gedaan om verschillende redenen:

- de windturbines passen in dat geval binnen de door de provincie aangegeven zoekzone voor windturbines;
- de windturbines veroorzaken op deze plaats geen hinder voor omliggende gevoelige functies en tevens niet voor de toekomstige bedrijven op het bedrijventerrein;
- het MER wijst uit dat de milieueffecten van de alternatieven slechter zijn (afhankelijk van het aspect) dan het voornemen;
- de windturbines markeren duidelijk de overgang van het bedrijventerrein naar het agrarisch gebied en daarmee naar het Groene Hart.

2.2.3 Alternatieven en landschap

In het bestemmingsplan en het Milieueffectrapport (MER) zijn de effecten van de komst van windturbines langs de noordrand van het bedrijventerrein (het voornemen) onderzocht. In het MER zijn gezien het voorgaande geen locatie-alternatieven (alternatieven buiten het bedrijventerrein Groote Haar) onderzocht, aangezien op provinciaal niveau reeds gedegen locatie-onderzoek heeft plaatsgevonden. Wel zijn twee inrichtingsalternatieven onderzocht, waarbij de windturbines respectievelijk op het westelijke en het oostelijke deel van het bedrijventerrein, steeds parallel aan de A27, worden geplaatst. Van zowel het voornemen, waarbij wordt uitgegaan van plaatsing

langs de noordrand van het bedrijventerrein, als genoemde alternatieven zijn de landschappelijke effecten in beeld gebracht. Geoordeeld is dat het voornemen gelijk en deels minder negatief (dus beter) scoort dan de alternatieven.

De zuidzijde van het bedrijventerrein is niet onderzocht, omdat deze situering op voorhand ruimtelijk onwenselijk is en negatieve milieueffecten heeft op de omliggende gevoelige functies.

Wat betreft de landschappelijke impact van de plaatsing van windturbines langs de noordrand van het bedrijventerrein, is in het MER geoordeeld dat de windturbines een maat en schaal hebben, die zich los maakt van de maat en schaal van de landschappelijke structuur van de polders en het bedrijventerrein. Net als de hoogspanningsleiding en de A27 vormen de windturbines een nieuw element in de ruimtelijke structuur. Door de oriëntatie in oost-west richting sluiten de windturbines qua maat en schaal aan bij de oost-westrichting van de stedenband langs de A15 en de overheersende kavelrichting. De windturbines kunnen gezien worden als markerings- en oriëntatiepunten van deze band vanuit het open landschap van de open polder. De windturbines zijn solitaire elementen die onderdeel vormen van de grens van de stedenband. De gemeente Gorinchem is van mening dat de openheid van het landschap hierdoor niet direct wordt aangetast. De fysieke kwaliteit is in het MER daarom als neutraal beoordeeld.

Door de hoogte zijn de windturbines op grote afstand waar te nemen in het open poldergebied. Vanaf de kleinschalige oude lintstructuren en wegen in de directe omgeving domineert de grootschaligheid van de windturbines. De beleving van de groene rand van de stedenband bij Gorinchem wordt hierdoor wel aangetast. De beleefde kwaliteit wordt daarom als negatief beoordeeld in het MER. Dit is echter ook bij de alternatieven het geval, waaronder het alternatief waarbij de windturbines langs de A27 worden geplaatst.

In algemene zin is in het MER geoordeeld dat de milieueffecten van de alternatieven slechter uitpakken dan die van het voornemen. Om die reden, alsmede het feit dat de locatiekeuze van de windturbines al is bepaald in het kader van de Verordening Ruimte (met als onderbouwing de Nota Wervelender), is gekozen voor plaatsing van de windturbines langs de noordrand van het bedrijventerrein en niet langs de A27, zoals door enkele insprekers wordt gesuggereerd.

Desalniettemin wordt het volgende opgemerkt over de aangedragen alternatieven. De plaatsing van windturbines langs en parallel aan de A15 is als alternatief niet onderzocht in het kader van het MER, omdat dit geen realistisch alternatief is. De plaatsing van windturbines aldaar is niet verenigbaar met de ligging van de bestaande woningen langs de Haarweg / Hoogbloklandseweg en is tevens ruimtelijk niet wenselijk en logisch als ten noorden ervan nog een bedrijventerrein wordt gerealiseerd. Realisatie van extra windturbines in het bestaande windturbinepark verderop langs de A15 is niet overwogen, omdat hiermee niet tegemoet wordt gekomen aan de bestuurlijke afspraken die de gemeente Gorinchem met de provincie Zuid-Holland heeft gemaakt.

Het uitbreiden van het windturbinepark met het gebied ten zuiden van de Groeneweg en ten westen van de Hoogbloklandseweg, zoals door een inspreker wordt gesuggereerd, is onderzocht, voor zover dit gebied is gelegen op het bedrijventerrein Groote Haar. Omdat ten opzichte van de hoogspanningsmasten een minimale afstand van

200 m moet worden aangehouden, is het plaatsen van windturbines op het noordwestelijke deel van het bedrijventerrein niet mogelijk. Nog verder noordelijk, tot aan de Groeneweg, is uitbreiding van het windturbinepark niet mogelijk vanwege dezelfde redenen en vanwege het feit dat dat gebied buiten de zoekzone van de provincie is gelegen.

Tot slot wordt opgemerkt dat wat betreft de windvangst en het potentiële vermogen is geoordeeld dat de locatie geschikt is voor de plaatsing van windturbines. Dit blijkt ook uit marktconsultatie. Dat er andere locaties in Nederland zijn, die meer wind vangen volgens de windkaart van Nederland (RVO / KEMA), is bekend. Om tegemoet te komen aan de afspraken met de provincie, zal de gemeente Gorinchem echter op haar eigen grondgebied windturbines moeten plaatsen en wel binnen de zoekzone van de provincie.

2.2.4 Conclusie

Geconcludeerd wordt dat de locatiekeuze van de windturbines voortkomt uit een eerder op provinciaal niveau gemaakte afweging en onderzoek. Om onder meer die redenen zijn locatie-alternatieven niet onderzocht. Wel zijn in het MER alternatieve locaties voor de windturbines op het bedrijventerrein onderzocht. Het gaat hierbij om de plaatsing van windturbines aan de oost- en westzijde van het bedrijventerrein. In het MER is geconstateerd dat de alternatieven betreft de landschappelijke impact een gelijk of negatiever effect hebben dan het voornemen (windturbines aan de noordrand van het bedrijventerrein). Wat betreft de milieueffecten in het algemeen is beoordeeld dat de alternatieven in het algemeen slechter scoren dan het voornemen. Plaatsing van de windturbines aan de noordzijde van het bedrijventerrein is haalbaar en uitvoerbaar wat betreft de milieueffecten op omliggende gevoelige functies.

Op basis van deze overwegingen is besloten de windturbines aan de noordrand van het bedrijventerrein te plaatsen. Uit marktconsultatie blijkt dat de gekozen locatie voldoet en dat er voldoende windvang is.

2.3 Verkeer en ontsluiting

In de inspraakreacties komen samengevat de volgende onderwerpen naar voren als reactie op de bestemmingsplannen:

- De locatie voor de aansluiting wordt bestreden vanwege de mogelijke effecten ervan.
- Insprekers vrezen ervoor dat de aanleg van op- en afritten op de A27 leidt tot het teniet doen van de positieve effecten van de verbreding van de A27, namelijk het verminderen van files.
- Wat betreft de verbindingsweg stellen enkele insprekers dat niet mag worden aangesloten op het bestaande, onderliggende wegennet vanwege de vrees voor te hoge belasting en sluipverkeer. Tegelijkertijd wordt door andere insprekers gevraagd om een koppeling met het onderliggende wegennet om in ieder geval bedrijventerrein Arkel te ontsluiten.
- Gevraagd wordt naar de te verwachten verkeersintensiteiten.
- Gevraagd wordt naar borging van de veiligheid voor fietsers, als de Hoogbloklandseweg de functie voor fietsverkeer blijft behouden.

2.3.1 Aansluiting

De aansluiting op de A27 bestaat uit de realisatie van twee nieuwe opritten en twee nieuwe afritten, zodat het bedrijventerrein kan worden bereikt vanuit beide rijrichtingen van de A27. De op- en afritten worden gerealiseerd ter hoogte van het bestaande benzineverkooppunt (BVP) Scheiwijk. De komst van extra op- en afritten is noodzakelijk om het bedrijventerrein Groote Haar mogelijk te maken. Het bestaande wegennet kan het met name zware verkeer van en naar het bedrijventerrein niet aan.

In het in voorbereiding zijnde Tracébesluit voor de verbreding van de A27 tussen Houten en Hooipolder, is de realisatie van nieuwe op- en afritten ten behoeve van bedrijventerrein Groote Haar meegenomen als een autonome ontwikkeling. De plaats voor de toe- en afritten van de aansluiting Scheiwijk is door Rijkswaterstaat bepaald. De locatiekeuze is bepaald op basis van ontwerprichtlijnen voor autosnelwegen, de ligging van knooppunt Gorinchem en de bebouwing van Hoogblokland. Er moet rekening worden gehouden met bepaalde afstanden (zogenaamde turbulentielengtes) vanaf knooppunt Gorinchem voor overgangen in snelheden en overgangen van en naar spitsstroken. Deze afstanden zijn ook voor bewegwijzering nodig. Deze normen hebben geleid tot de huidige locatiekeuze. Direct noordelijker en zuidelijker kan niet worden voldaan aan de genoemde richtlijnen.

Enkele insprekers geven aan te vrezen voor extra files op de A27 in de toekomst door de komst van een extra aansluiting. Het in voorbereiding zijnde Tracébesluit Houten - Hooipolder valt weliswaar buiten de scope van de drie bestemmingsplannen voor de gebiedsontwikkeling Groote Haar, maar wordt juist genomen om files in de toekomst te verminderen / te voorkomen. Door de verbreding wordt het verkeer aan elke zijde over drie in plaats van twee rijbanen verdeeld en zullen files verminderen. Dat een extra aansluiting wordt gerealiseerd, leidt natuurlijk tot extra afslag- en oprijbewegingen, maar zal vanwege de verwachte verkeersintensiteiten (5.088 motorvoertuigen per etmaal) niet leiden tot verkeersopstoppen en (extra) files op de A27. Deze intensiteiten vallen in het niet afgezet tegen de totale verkeersintensiteiten op de A27 (ongeveer 70.000 per etmaal). Om die reden heeft Rijkswaterstaat gemeend dat het rekening houden met de komst van een extra aansluiting voor bedrijventerrein Groote Haar in haar Tracébesluit verantwoord is. Onderzoek van Rijkswaterstaat toont aan dat een en ander haalbaar is.

2.3.2 Verbindingsweg en onderliggend wegennet

Tussen de aansluiting op de A27 en het bedrijventerrein wordt een nieuwe verbindingsweg aangelegd. Ten behoeve van de situering van deze weg is verkeerskundig onderzoek² verricht. Hierbij zijn verschillende varianten onderzocht, die van elkaar verschillen wat betreft onder andere de situering en het al dan niet aantakken op het bestaande wegennet. Mede op basis van deze studies heeft het gemeentebestuur van Gorinchem besloten het bedrijventerrein te ontsluiten via de 'Referentievariant'. Kenmerk van de Referentievariant is dat het gaat om een solitaire verbindingsweg tussen de aansluiting en het bedrijventerrein. Deze Referentievariant heeft vervolgens aan de

---

² RHDHV, Beoordeling ontsluitingsvarianten Scheiwijk, 17 juli 2015.

basis gelegen van een nader onderzoek³ naar de exacte ligging en profilering van de verbindingsweg tussen de A27 en de Hoogbloklandseweg.

Op basis van het nadere verkeersonderzoek is besloten een verbindingsweg te realiseren, die is gelegen dichtbij en parallel aan de A27 en deze mogelijk te maken middels het bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar. Vanwege het feit dat een verbindingsweg parallel aan en zo dicht mogelijk bij de A27 de minste negatieve effecten op de omgeving en op de percelen van de eigenaren ter plaatse heeft en daarnaast een goede ontsluiting van het bedrijventerrein mogelijk maakt, is gekozen voor deze ligging.

Essentieel kenmerk van deze verbindingsweg is dat er geen uitwisseling kan plaatsvinden met het onderliggende wegennet. Mede daarom zijn de negatieve effecten van deze variant beperkt; geen effect op bestaande wegen, geen risico op uitwisseling van verkeer van en naar het bedrijventerrein met het lokale verkeer en de bereikbaarheid van woonkernen en bedrijventerrein blijft ongewijzigd.

Daar waar insprekers bezwaar maken tegen of vrezen voor effecten op bestaande wegen, is dit derhalve onterecht. Er wordt geen verbinding gemaakt met omliggende dorpen en het onderliggende wegennet wordt niet beïnvloed of geraakt door de komst van de aansluiting en de verbindingsweg. Vanaf de nieuwe verbindingsweg kan de bestaande infrastructuur niet worden bereikt. Van vermenging van enerzijds het gemotoriseerd verkeer van en naar het bedrijventerrein en anderzijds het verkeer op het lokale onderliggende wegennet zal geen sprake zijn.

Andere insprekers verzoeken een extra verbindingsweg aan te leggen van de nieuwe aansluiting op de A27 naar het bedrijventerrein op de Vlietkade in Arkel om hiermee de Bazeldijk en Stationsweg in Arkel te ontlasten. In het voorgaande is hierover aangegeven dat bewust is gekozen voor de ontsluiting van alleen het bedrijventerrein middels een solitaire verbindingsweg. Deze keuze is gemaakt op basis van verschillende criteria, zoals ruimtelijke, verkeerstechnische, landschappelijke, maar ook vanuit financiële overwegingen. Met de keuze voor de Referentievariant is het bedrijventerrein haalbaar en uitvoerbaar; andere ingrepen zijn niet nodig en worden in het kader van deze procedure dan ook niet meegenomen.

In de toekomst zal echter wel nader worden gestudeerd op de verkeersontsluiting in de regio, waarbij ook de verkeerssituatie rond het bedrijventerrein aan de Vlietkade zal worden betrokken. Dit valt echter buiten de scope van de drie bestemmingsplannen ten behoeve van de gebiedsontwikkeling Groote Haar.

---

³ RHDHV, Verdiepingsslag Referentievariant Scheiwijk, 30 november 2015.

2.3.3 Verkeersintensiteiten

De Referentievariant is een solitaire verbindingsweg tussen de nieuwe op- en afritten van de A27 en het noorden van het bedrijventerrein Groote Haar, waarbij de verbindingsweg zal liggen tussen de Hoogbloklandseweg en de A27. Essentieel kenmerk van deze verbinding is dat wat betreft het gemotoriseerd verkeer er geen uitwisseling kan plaatsvinden met het onderliggende wegennet. De verwachte verkeersintensiteiten zijn geraamd op 5.088 motorvoertuigenbewegingen per etmaal. Op een totaal aantal verkeersbewegingen op de A27 ter hoogte van de afsluiting van circa 70.000 per etmaal is sprake van een klein aandeel dat de aansluiting zal gebruiken.

2.3.4 Omlegging Hoogbloklandseweg en fietsverkeer

Het gedeelte van de Hoogbloklandseweg dat verlegd wordt, houdt in de toekomst dezelfde functie als in de huidige situatie, namelijk voor de afwikkeling van het lokale verkeer. Om ervoor te zorgen dat het verkeer van en naar het bedrijventerrein niet kan vermengen met het lokale verkeer c.q. de lokale wegen niet kan gebruiken, wordt de Hoogbloklandseweg ter plaatse van het bedrijventerrein omgelegd. Ten zuiden van de noordelijk op het bedrijventerrein gelegen groen- en waterstrook zal de Hoogbloklandseweg in oostelijke richting afbuigen, om vervolgens langs de oostrand van het bedrijventerrein te lopen. Ter plaatse van de kruising van de Haarweg en de Mollenburgseweg zal de Hoogbloklandseweg weer op de bestaande wegen aantakken. Het stedenbouwkundig plan, zoals gepresenteerd in de toelichting van het ontwerp-bestemmingsplan, laat de nieuwe ligging van de Hoogbloklandseweg zien. De Hoogbloklandseweg houdt in de toekomstige situatie ongeveer hetzelfde profiel als in de huidige situatie. Het fietspad langs de Hoogbloklandseweg wordt vanwege verkeersveiligheid tevens omgelegd rond het bedrijventerrein en krijgt de vorm van een vrijliggend fietspad. Het fietspad loopt hierdoor rond het bedrijventerrein en er niet langer overheen, hetgeen de verkeersveiligheid van fietsers ten goede komt. Wat betreft de omlegging van de Hoogbloklandseweg en het fietspad wordt tegemoet gekomen aan de ingediende inspraakreacties. Het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar is hierop aangepast.

2.4 Behoeftte aan bedrijventerrein

In de inspraakreacties komen samengevat de volgende onderwerpen naar voren als reactie op de bestemmingsplannen:

- Door insprekers wordt gesteld dat er op middellange en lange termijn geen behoefte aan extra bedrijventerreinen bestaat.
- Door insprekers wordt aangegeven dat in Gorinchem en omgeving (bijvoorbeeld Schelluinen) nog voldoende vrije bedrijfskavels beschikbaar zijn, waardoor het niet nodig is om bedrijventerrein Groote Haar te realiseren.
- In het behoefteonderzoek wordt volgens insprekers onvoldoende aandacht geschonken aan de aard en milieubelasting van de te vestigen bedrijven.

In het navolgende wordt op deze reacties ingegaan.

Regionale bedrijventerreinenstrategie

In regionaal verband is in 2015 een regionale bedrijventerreinenstrategie opgesteld. Deze notitie⁴ vormt een integrale actualisatie van de regionale bedrijventerreinenstrategie Alblasserwaard Vijfheerenlanden uit 2012. Deze strategie bevatte houdbare regionale afspraken en een afdoende argumentatie voor de ontwikkeling van de benoemde nieuwe bedrijventerreinen en de aanpak van bestaande bedrijventerreinen. In de bedrijventerreinenstrategie wordt inzicht gegeven in de verwachtingen betreffende vraag en aanbod, welke plannen aan de orde zijn voor nieuwe bedrijventerreinen en welke afspraken worden gemaakt betreffende uitgifte en realisatie van plannen in de regio.

In de bedrijventerreinenstrategie is de vraag naar bedrijventerreinen geraamd in de periode 2015 – 2040. De ramingen zijn opgesteld in 2012 en tevens gebruikt in het provinciale Programma Ruimte uit 2014. In het onderzoek is beargumenteerd waarom deze ramingen nog steeds actueel en valide zijn. Voor het in beeld brengen van de actuele vraag is in het onderzoek gekeken naar:

- De provinciale raming uit 2012 en de prognose voor de regio;
- De uitgifte in de afgelopen jaren in de regio;
- De marktdynamiek op de oost-westcorridor – bovenregionale vraag.

In het onderzoek wordt geconcludeerd dat op basis van voornoemde uitgangspunten de bandbreedte van de ruimtevraag in de regio Alblasserwaard – Vijfheerenlanden in de periode 2015 - 2040 is gelegen tussen minimaal 64,5 hectare en maximaal 75,5 hectare. Hierbij wordt geconstateerd dat de ruimtevraag uit de sectoren logistiek en industrie afkomstig is. De handel en productie van goederen neemt naar verwachting toe. Door de schaalvergroting en diversificatie van producten neemt de vraag naar ruimte per saldo toe.

De geconstateerde regionale vraag is in het behoefteonderzoek afgezet tegen de bestaande voorraad. Bij de beschrijving van het aanbod en de beschrijving van de leegstand van bedrijfsruimten in de regio is in het regionale behoefteonderzoek aangetoond dat deze behoefte niet kan worden opgevangen binnen bestaand stedelijk gebied. In de regio is op de bedrijfsruimtemarkt sprake van een krappe markt: meer vragers dan aanbieders. Een gemiddeld leegstandspercentage in de regio van 3,3% is binnen de Nederlandse markt zeer laag en vergelijkbaar met de krappe situatie op de Rotterdamse bedrijfsruimtemarkt. De totale vraag naar bedrijventerreinen in de periode tot 2020 en in de perioden daarna overstijgt vele malen het bestaande aanbod aan bedrijfsruimten en het bestaande aanbod aan bedrijventerreinen.

Wat betreft de bestaande voorraad is ook gekeken naar beschikbare bedrijfspercelen in Gorinchem en in Schelluinen, zoals door insprekers is genoemd. Het nog beschikbare aanbod op deze terreinen is meegerekend in de behoefte-raming. Wat betreft het aanbod van bedrijventerrein Schelluinen-West wordt aanvullend opgemerkt dat dit zeer specifiek aanbod betreft ten behoeve van de verplaatsing van bedrijven uit de transport- en distributiesector, afkomstig uit de regio Alblasserwaard - Vijfheerenlan-

---

⁴ Bedrijventerreinenstrategie Alblasserwaard / Vijfheerenlanden 2015, Regio Alblasserwaard Vijfheerenlanden, Ecorys, 16 december 2015.

den. Andere typen bedrijvigheid worden niet toegelaten, in tegenstelling tot bedrijventerrein Groote Haar. Doelstelling daarbij is om de achtergebleven locaties te herontwikkelen / transformeren. Daarmee is het geen volledig aanbod voor de opvang van de groei van de werkgelegenheid, maar ook aanbod ten behoeve van verplaatsing van bedrijven. Schelluinen-West kan daarmee geen vervanging zijn van bedrijventerrein Groote Haar.

Daarnaast is in het onderzoek gekeken naar de plancapaciteit, te weten plannen van de regiogemeenten om nieuwe bedrijventerreinen te realiseren. Geconstateerd wordt dat het hier uitsluitend gaat om zogeheten 'zachte plannen', waarvoor nog geen vastgesteld bestemmingsplan voorhanden is. Ook de locatie Groote Haar staat in het onderzoek met een aanbod van 37 ha netto opgenomen als zacht aanbod. Groote Haar is opgenomen als zacht aanbod vanwege het feit dat nog geen sprake is van een onherroepelijk bestemmingsplan op basis waarvan een bedrijventerrein kan worden aangelegd.

In het regionale behoefteonderzoek wordt geconstateerd dat de plannen in omvang in totaal de voorziene vraag tot 2040 ruim overschrijden. Er zullen dus plannen uitgesteld moeten worden tot na deze planperiode. Deze plannen, niet zijnde bedrijventerrein Groote Haar, worden uitgesteld tot na 2040.

Op basis van de plancapaciteit is door de regiogemeenten besloten dat de locatie Groote Haar met 37 ha zal gaan voorzien in een aanzienlijk deel van het bedrijventerreinaanbod in de regio in genoemde periode. Het bestemmingsplan Bedrijventerrein Groote Haar maakt de komst van logistieke en industriële bedrijven mogelijk en het bedrijventerrein is evenwel zeer geschikt voor de vestiging van dit type bedrijvigheid vanwege de ligging van het plangebied.

De regio Alblasserwaard - Vijfheerenlanden heeft in april 2016 ingestemd met dit regionale onderzoek en de conclusie dat bedrijventerrein Groote Haar zal voorzien in 37 ha van de totale vraag naar bedrijventerreinen tot 2040. Hiermee wordt voldaan aan de eerste trede van de Ladder voor duurzame verstedelijking. Voor de toets aan de overige twee treden van de Ladder wordt verwezen naar paragraaf 3.6 van het bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar.

2.4.1 Markttoets

Omdat de regionale bedrijventerreinenstrategie alleen voorziet in een toets in de bestuurlijke regio Alblasserwaard - Vijfheerenlanden en ook de marktregio van belang is, is aanvullend onderzoek uitgevoerd. De Markttoets geeft inzicht in de behoefte naar bedrijventerreinen in de regio en Groote Haar in het bijzonder, alsmede de concurrentiepositie ten opzichte van andere locaties in de omgeving. Dit onderzoek⁵ is onder meer bedoeld als onderbouwing ten behoeve van de Ladder voor duurzame verstedelijking. In het onderzoek is ingegaan op de afstemming van het aanbod en de behoefte aan bedrijventerreinen in zowel de bestuurlijke als de marktregio, is de bovenregionale vraag inzichtelijk gemaakt en is ingegaan op de mogelijkheden voor herstructurering.

---

⁵ Markttoets Bedrijventerrein Groote Haar, Ecorys, 26 mei 2016

In de Markttoets is de raming uit de regionale bedrijventerreinenstrategie geactualiseerd met recentere gegevens. Wat betreft de behoefte blijkt uit de Markttoets uit 2016 dat in de gemeente Gorinchem sprake is van een actuele regionale behoefte aan bedrijventerreinen voor de periode tot 2040. Met een autonome ruimtevraag van 43 hectare netto en de potentie van Groote Haar om bovenregionale vraag aan zich te binden van zeker 12 hectare is de totale behoefte aan bedrijventerrein vastgesteld op netto 55 hectare over een periode van 25 jaar. Wanneer de bestemmingsplanperiode (2017-2037) voor bedrijventerrein Groote Haar in ogenschouw wordt genomen, komt de ruimtevraag uit op netto 44 hectare. Het vaststellen van een bestemmingsplan voor een bedrijventerrein met maximaal 37 ha netto uitgeefbaar terrein in de komende 20 jaar wordt derhalve passend en uitvoerbaar verondersteld.

De Markttoets geeft inzicht in welke typen bedrijven de komende periode behoefte hebben aan nieuwe bedrijfspercelen. Het gaat daarbij uiteraard om een bedrijfsmatige typering, omdat daarvan cijfers beschikbaar zijn. Het is niet mogelijk om de vraag uit te drukken in milieucategorieën, daar de exacte milieucategorie van te vestigen bedrijven per bedrijfstype sterk kan verschillen, afhankelijk van de exacte bedrijfsactiviteiten. In algemene zin wordt gesteld dat in de regio zware bedrijvigheid aanwezig is op plaatsen waar dit lastig verenigbaar is met de (woon)omgeving. In de regio zijn anderszinds weinig andere bedrijventerreinen aanwezig waar bedrijven in hogere milieucategorieën kunnen worden gevestigd. In dat opzicht is bedrijventerrein Groote Haar onderscheidend te noemen.

In de Markttoets is eveneens gekeken naar ander aanbod aan bedrijventerreinen in de regio. Daarbij is niet alleen gekeken in de bestuurlijke regio Alblasserwaard - Vijfheerenlanden, maar ook in een straal van 25 km rondom Groote Haar, de zogeheten 'markregio'. Op basis van verschillende criteria is de concurrentiepositie van bedrijventerrein Groote Haar beoordeeld, waaronder de bereikbaarheid, de toegestane milieucategorieën, de potentiële overlast voor functies in de omgeving, alsmede de omvang van het bedrijventerrein.

Conclusie van de toets in de markregio is dat de positie van Groote Haar binnen de regio Alblasserwaard - Vijfheerenlanden kansrijk te noemen is. De locatie heeft, met name door de ligging aan de snelwegen, aantrekkelijke kenmerken te bieden ten opzichte van het overgrote deel van het aanbod in Alblasserwaard - Vijfheerenlanden. Daarnaast biedt Groote Haar met een maximaal toegestane hogere milieucategorie 5.2 kansen voor milieubelastende bedrijven in de regio. Binnen de regio is dit één van de weinige terreinen waar het mogelijk is deze milieucategorie mogelijk te maken.

2.4.2 Conclusie

Op basis van voorgaande wordt geconcludeerd dat het vaststellen van een bestemmingsplan voor een bedrijventerrein met maximaal 37 ha netto uitgeefbaar terrein in de komende 20 jaar uitvoerbaar is. Voor de volledige Markttoets wordt verwezen naar dit onderzoek, dat als bijlage wordt opgenomen bij het ontwerp-bestemmingsplan.

3 Vooroverlegreacties

In dit hoofdstuk worden integraal de vooroverlegreacties op de gebiedsontwikkeling Groote Haar beantwoord, zoals vervat in de drie bestemmingsplannen. Het betreft zowel de vooroverlegreacties die bij de gemeente Gorinchem als die bij de gemeente Giessenlanden ingediend zijn. In voorkomende gevallen zijn reacties ook aan beide gemeenten gericht. Onderstaand schema geeft inzicht in aan welke gemeente de vooroverlegreactie is gericht.

Nr.	Naam	GORINCHEM	GIESSENLANDEN
1	Provincie Zuid-Holland	Ja	Nee
2	Brandweer / Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	Ja	Nee
3	Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid	Ja	Ja
4/5	Waterschap Rivierenland	Ja	Ja
6	Stichting Groene Hart	Ja*	Ja*
7	Gasunie	Ja	Nee

* Het betreft één brief die aan beide gemeenten is gericht

In de navolgende paragrafen worden de vooroverlegreacties behandeld.

3.1 Provincie Zuid-Holland

Inhoud reactie

1. Onderbouwing ladder duurzame verstedelijking

Uit het aangeleverde rapport blijkt dat het aanbod aan bedrijventerreinen in de periode tot 2030, uitgaande van realisatie van bedrijventerrein Groote Haar, de behoefte overstijgt. De provincie wil graag in gesprek met de gemeente hierover.

2. PAS

De provincie kan instemmen met de opgestelde onderbouwing. Wel wordt de kanttekening geplaatst dat onterecht wordt gesteld dat in de komende PAS-perioden opnieuw ontwikkelingsruimte zal worden gereserveerd. Dit is niet (zonder meer) waar: de provincie zal te zijner tijd een nieuwe afweging maken.

3. Ruimtelijke kwaliteit

De gebiedsontwikkeling betreft een transformatie die uitsluitend wordt toegestaan mits de ruimtelijke kwaliteit is gewaarborgd door een integraal ontwerp. De provincie vindt het onduidelijk of daar nu sprake van is. Er dient een motivatie in een beeldkwaliteitsparagraaf of –plan opgesteld te worden.

Beantwoording reactie

1. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.4. Aanvullend wordt opgemerkt dat het bestemmingsplan, dat het bedrijventerrein Groote Haar mogelijk maakt, een planperiode kent van 20 jaar en dus een werking heeft tot circa 2037. In het aangehaalde regionale behoefteonderzoek is aangetoond dat in die periode wel sprake is van voldoende behoefte aan bedrijventerreinen. Dat er in eerste instantie, direct na het onherroepelijk worden van dit bestemmingsplan, sprake zal zijn van overaanbod aan bedrijventerreinen in de regio is inherent aan de omvang van het bedrijventerrein. Tijdens een overleg met de provincie is hierover gesproken en is tevens de fasering van het bedrijventerrein aan de orde gekomen. Hierbij heeft de gemeente Gorinchem aangegeven te

hechten aan een fasering van de oost-westliggende interne ontsluitingsweg op het bedrijventerrein omdat op die manier vanaf het begin allerlei typen bedrijfskavels kunnen worden aangeboden (zoals zichtkavels aan de A27, kleinschalige bedrijven aan de Haarweg en zwaardere categorieën bedrijvigheid aan de noordoostkant van het terrein).

2. Van deze reactie is kennis genomen. Hierover heeft overleg plaatsgevonden met de provincie. Door de provincie is daarbij ambtelijk aangegeven dat projecten, die op de prioritaire lijst staan (zoals de gebiedsontwikkeling Groote Haar), daar in principe op blijven staan tot ze zijn afgerond/definitief vergund zijn dan wel totdat de scope zodanig is veranderd dat er niet/niet voldoende meer blijkt van een provinciaal maatschappelijk belang. In de nieuwe, opvolgende PAS-perioden wordt in principe opnieuw een reservering gedaan voor de in die periode benodigde ontwikkelingsruimte.
3. Er is sprake van een integraal ontwerp. Tijdens en na de tervisielegging van de voorontwerp-plannen is het stedenbouwkundig plan voor het bedrijventerrein verder uitgewerkt en gedetailleerd, waarbij vooral meer inzicht is gegeven in de inrichting van de openbare ruimte. Het nieuwe stedenbouwkundig ontwerp zal worden opgenomen in het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar. Voorts was ook in het voorontwerp-bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar een ontwerp voorhanden voor de verbindingsweg en de op- en afritten. Dit ontwerp sluit naadloos aan bij het nieuwe ontwerp voor het bedrijventerrein. Tot slot wordt opgemerkt dat tegelijkertijd met de ontwerp-bestemmingsplannen een beeldkwaliteitsplan ter visie zal worden gelegd, waarin ten aanzien van het bedrijventerrein eisen worden gesteld aan de verschijningsvorm van bedrijven, alsmede de openbare ruimte op het bedrijventerrein, passend bij het beeld dat de gemeente Gorinchem op dit duurzame bedrijventerrein voor ogen heeft.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

3.2 Brandweer / Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Inhoud reactie

De Veiligheidsregio heeft een advies opgesteld met betrekking tot het voorliggende bestemmingsplan. Hiervan wordt verslag gedaan in een adviesnotitie die bij de brief is gevoegd. De veiligheidstoets levert de volgende conclusies op:

- Het plangebied ligt buiten de PR 10^{-6} contouren en/of veiligheidszones van de transportroutes (weg/spoor/buis), maar binnen de PR 10^{-6} contouren van de windturbines.
- Het plangebied ligt binnen de invloedsgebieden van de Betuweroute, rijksweg A15 en A27 en hogedruk aardgasleiding;
- Het groepsrisico neemt toe door het plan;
- De bereikbaarheid en bluswatervoorziening in het plangebied moeten voldoen aan de gestelde eisen.
- Samen met de Veiligheidsregio zal invulling moeten worden gegeven aan de benodigde maatregelen om bestuurlijk gemotiveerd af te kunnen wijken van de brandweezorgnorm.

In het kader van de beheersbaarheid en zelfredzaamheid bij genoemde scenario's adviseert de Veiligheidsregio om maatregelen te nemen ter beperking van de risico's. Hiervoor worden enkele specifieke suggesties gedaan. Enkele maatregelen kunnen volgens de Veiligheidsregio worden getroffen in het bestemmingsplan. Het gaat hierbij om:

- het maximeren van de omvang van onderschikte functies, zoals kantoren, om hiermee de personenconcentratie te controleren;
- het verruimen van de afstand tot de zijdelingse perceelgrens van 3 naar 5 m;
- verder uitwerken van de afwijkingsbevoegdheid voor Bevi-inrichtingen.
- Aanpassing van artikel 13.1.2.

Ook worden enkele maatregelen genoemd die niet in het bestemmingsplan kunnen worden geborgd, maar wel via overeenkomsten. Ten slotte worden enkele maatregelen voorgesteld ten behoeve van de verbetering van de zelfredzaamheid en de beheersbaarheid.

Beantwoording reactie

Het advies van de Veiligheidsregio wordt ter harte genomen en opgenomen als bijlage bij de bestemmingsplannen.

Wat betreft de aanbevelingen ten aanzien van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Groote Haar wordt het volgende besloten:

- Zelfstandige kantoren zijn niet toegelaten op het bedrijventerrein, behoudens één thans al aanwezig kantoor. Het bestemmingsplan laat uitsluitend ondergeschikte kantoren bij bedrijvigheid toe. Deze regeling borgt dat primair sprake zal zijn van een bedrijventerrein en dat slechts beperkt kantoren aanwezig zullen zijn. Naar aanleiding van deze reactie en overleg met de Veiligheidsregio is besloten de omvang van de ondergeschikte kantoorruimte in de zone van 200 m vanaf de kant van de A27 te beperken tot maximaal 30% van het bedrijfsvloeroppervlak. Voor de rest van het plangebied, uitgezonderd de zone langs de Haarweg is dit percentage maximaal 20%. De zone langs de A27 is op voorhand het meest geschikt voor bedrijven met relatief veel kantoorruimte (zichtlocatie), waardoor op deze plaats meer ondergeschikte kantoorruimte wordt toegelaten dan elders in het plangebied, waar zwaardere bedrijvigheid te verwachten is.
- De afstand tot de perceelsgrens wordt als gevolg van deze reactie op enkele plaatsen vergroot tot 5 m, ook vanwege ruimtelijke overwegingen (beeldkwaliteit). Dit geldt voor de zone langs de A27, waar een grotere onderlinge afstand tussen de bedrijfsgebouwen gewenst is, en voor het plangebied ten noorden van de gasleiding, waar grotere (en hogere) bedrijfsgebouwen te verwachten zijn. Op de rest van het bedrijventerrein wordt vastgehouden aan een afstand van minimaal 3 m tot de zijdelingse perceelsgrens. Dit is te verklaren vanwege het feit dat in deze zuidelijke zone zich met name kleinere en lichtere categorieën bedrijvigheid zal vestigen. De afstand van 3 m heeft tot gevolg dat een redelijk groot deel van elk bedrijfsperceel ook werkelijk kan worden benut door bedrijven. Dit komt een intensief en zorgvuldig ruimtegebruik ten goede en houdt de oppervlakte van het plangebied van het bedrijventerrein beperkt tot de huidige afmetingen. Ten aanzien van genoemde regeling is in de regels van het bestemmingsplan een afwijkingsbevoegdheid voor het college opgenomen om van genoemde afstanden af te kunnen wijken tot minimaal 2 m. Eén van de voorwaarden bij deze bevoegdheid is dat advies moet worden ingewonnen bij de Veiligheidsregio.

- Het voorstel van de Veiligheidsregio om artikel 3.10.3 (in het nieuwe bestemmingsplan artikel 3.9.3) is aangepast door de voorwaarde aan toepassing van de afwijkingsbevoegdheid op te nemen, dat geen verantwoording van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico optreedt. De suggestie van de Veiligheidsregio om nadere eisen toe te voegen aan de regels van het bestemmingsplan is niet overgenomen. Het college mag bij toepassing van een afwijkingsbevoegdheid sowieso een nadere afweging maken over de toelaatbaarheid ervan en kan voorwaarden verbinden aan de betreffende vergunning. Het opnemen van de door de Veiligheidsregio opgenomen nadere eisen beperkt de afwegingsruimte nodeloos en suggereert onterecht een limitatieve afweging.
- Artikel 13.1.2 is aangepast conform voorstel.

Wat betreft de overige aanbevelingen, die niet van toepassing zijn op het bestemmingsplan, worden zoveel mogelijk meegenomen in de verdere uitwerking van de plannen; dit in overleg met de Veiligheidsregio.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

Het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar is aangepast naar aanleiding van deze reactie door de afstand tot de zijdelingse perceelsgrens te wijzigen van minimaal 3 m naar minimaal 5 m, uitsluitend ter plaatse van de percelen die langs de A27 zijn gelegen. Daarnaast zijn artikel 3.10.3 (deels) en artikel 13.1.2 aangepast volgens het voorstel van de Veiligheidsregio.

3.3 Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid

Inhoud reactie

Rijkswaterstaat stelt dat over de aansluiting op de A27 en de verwerking ervan in de ruimtelijke plannen reeds de nodige afstemming heeft plaatsgevonden en nog zal plaatsvinden. In het kader van dit vooroverleg worden nog enkele opmerkingen gemaakt.

1. Opgemerkt wordt dat de plannen voor het project A27 Houten-Hooipolder en het voorliggende bestemmingsplan nog niet helemaal op elkaar aansluiten (het verschil is 'een halve meter'). De afspraak is reeds gemaakt dat dit nog zal worden opgelost.
2. Er is in het voorontwerp-bestemmingsplan nog geen rekening gehouden met een duiker / A-watgang van het waterschap en mogelijke kabels en leidingen. Verzocht wordt het voorontwerp-bestemmingsplan hierop aan te vullen.

Beantwoording reactie

1. Tijdens het opstellen van de bestemmingsplannen voor de gebiedsontwikkeling Groote Haar enerzijds en het Ontwerp-Tracébesluit anderzijds heeft regelmatig overleg plaatsgevonden tussen de gemeenten Giessenlanden / Gorinchem en Rijkswaterstaat. Enige tijd voor de tervisielegging van de voorontwerp-bestemmingsplannen werd door de gemeenten inderdaad geconstateerd dat de ontwerpen voor de verbindingsweg (in opdracht van de gemeenten) en de aansluiting (in opdracht van Rijkswaterstaat) niet op elkaar aansloten. Echter is dat alsnog hersteld in het bestemmingsplan, nog voor de tervisielegging van het voorontwerp-bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar.

2. In overleg met het Waterschap is en wordt thans gewerkt aan een waterplan. Dat waterplan ziet op het toekomstige bedrijventerrein, maar ook op de toekomstige waterhuishoudkundige situatie rond de op- en afritten en de verbindingsweg. Voor de komst van de op- en afritten moeten enkele watergangen worden verplaatst en/of gecompenseerd. Hiermee is rekening gehouden in het waterplan, dat tevens bestaat uit een ontwerp voor de op- en afritten, rekening houdend met de eisen van het Waterschap, evenals aanwezige kabels en leidingen. Rijkswaterstaat is bij het opstellen van het waterplan betrokken. Bij de ontwerp-bestemmingsplannen is het waterontwerp gevoegd. Het (volledige) waterplan zal tijdens en na de tervisielegging verder worden uitgewerkt en bij het vast te stellen bestemmingsplan worden gevoegd.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De ontwerp-bestemmingsplannen zijn aangevuld met het waterontwerp.

3.4 Waterschap Rivierenland (1)

Deze reactie richt zich ten aanzien van de bestemmingsplannen Bedrijventerrein Groote Haar en Windturbinepark Groote Haar.

Inhoud reactie

De reactie van het Waterschap is tevens aan te merken als wateradvies in het kader van de watertoetsprocedure.

Het Waterschap stelt dat de impact van de ontwikkelingen op het watersysteem nog wordt onderschat en dat er nog geen waterhuishoudingsplan is opgesteld. Na overleg met de gemeente is toegezegd door de gemeente dat dit waterhuishoudingsplan er snel zal komen. Hiermee kan het aspect 'water' in het ontwerp-bestemmingsplan voldoende meegenomen zijn.

Het Waterschap geeft aan dat alle ontwikkelingen in het gebied (bedrijventerrein en windturbines, aansluiting en verbindingsweg én verbreding A27), integraal moeten worden beoordeeld op het effect op de waterhuishouding. Dit aangezien er voor het toekomstige functioneren van het watersysteem sprake is van samenhang. Het Waterschap geeft aan welke onderwerpen minimaal beschreven moeten worden:

- Toename verhard oppervlak en compensatie waterberging.
- Welke sloten worden gedempt en hoe wordt dit gecompenseerd?
- Afwatering van het gebied in de toekomstige situatie.
- Berekeningen capaciteiten van de kunstwerken en anticipatie op mogelijk toekomstige plannen.
- Doorrekening watersysteem gehele polder in een hydrologisch model.
- Omgang met rioolwatertransportleidingen.
- Waterkwaliteit.
- Onderhoud en toekomstige status watergangen.

Gezien voorgaande geeft het waterschap nog geen positief advies over het plan.

Beantwoording reactie

In overleg en samenwerking met het Waterschap is en wordt gewerkt aan een waterplan. Dat waterplan ziet op het toekomstige bedrijventerrein, maar ook op de toekomstige waterhuishoudkundige situatie rond de op- en afritten en de verbindingsweg. Voor de komst van de op- en afritten moeten enkele watergangen worden verplaatst en/of gecompenseerd. Hiermee is rekening gehouden in het op te stellen waterplan, dat tevens bestaat uit een ontwerp voor de op- en afritten, rekening houdend met voornoemde eisen van het Waterschap, evenals aanwezige kabels en leidingen. Het waterplan is opgesteld ten behoeve van de gebiedsontwikkeling Groote Haar en regelt de waterberging en -compensatie die dientengevolge ontstaat. Rijkswaterstaat is bij het opstellen van het waterplan betrokken. Bij de ontwerp-bestemmingsplannen is het waterontwerp gevoegd, waarin rekening is gehouden met de eisen van het Waterschap. Het (volledige) waterplan zal tijdens en na de tervisielegging verder worden uitgewerkt en bij het vast te stellen bestemmingsplan worden gevoegd.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De ontwerp-bestemmingsplannen zijn aangevuld met het Waterplan.

3.5 Waterschap Rivierenland (2)

Deze reactie richt zich ten aanzien van het bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar

Inhoud reactie

Het toegezonden voorontwerp-bestemmingsplan 'Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar' geeft aanleiding tot het maken van opmerkingen. Deze reactie is aan te merken als wateradvies in het kader van de watertoetsprocedure.

1. Het Waterschap stelt dat de impact van de ontwikkelingen op het watersysteem nog wordt onderschat en dat er nog geen waterhuishoudingsplan is opgesteld. Na overleg met de gemeente is toegezegd door de gemeente dat dit waterhuishoudingsplan er snel zal komen. Hiermee kan het aspect 'water' in het ontwerp-bestemmingsplan volwaardig meegenomen zijn.
Het Waterschap geeft aan dat alle ontwikkelingen in het gebied (bedrijventerrein en windturbines, aansluiting en verbindingsweg én verbreding A27), integraal moeten worden beoordeeld op het effect op de waterhuishouding. Dit aangezien er voor het toekomstige functioneren van het watersysteem sprake is van samenhang.
Het Waterschap geeft aan welke onderwerpen minimaal beschreven moeten worden:
  - Toename verhard oppervlak en compensatie waterberging.
  - Welke sloten worden gedempt en hoe wordt dit gecompenseerd?
  - Afwatering van het gebied in de toekomstige situatie.
  - Berekeningen capaciteiten van de kunstwerken en anticipatie op mogelijk toekomstige plannen.
  - Doorrekening watersysteem gehele polder in een hydrologisch model.
  - Omgang met rioolwatertransportleidingen.
  - Waterkwaliteit.
  - Onderhoud en toekomstige status watergangen.

De waterparagraaf is vooralsnog te summier. Er dient zoals aangegeven een integraal waterhuishoudkundig plan voor de gehele gebiedsontwikkeling opgesteld te worden.

2. In het bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Goote Haar zijn de A-watergangen niet bestemd als water. Verzocht wordt deze bestemming toe te voegen en ook de rioolwatertransportleiding van het waterschap de (dubbel-) bestemming 'Leiding - Riool' te geven.
3. Uit het deelrapport Water dat is opgesteld ten behoeve van het MER en het ontwerp-Tracébesluit Houten-Hooipolder wordt door Flow27 aangegeven dat er een restopgave is voor het peilgebied 'Land van de zes molens' van 0,15 ha, welke mee wordt genomen in het bestemmingsplan aansluiting Gorinchem-Noord. Deze restopgave is in het voorliggende bestemmingsplan niet benoemd.

Beantwoording reactie

1. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar de beantwoording in paragraaf 3.4.
2. De rioolwatertransportleiding zal worden verlegd. Hiermee is ook in de plannen voor de verbreding van de A27 al rekening gehouden. Om die reden is de bestaande persleiding niet met een dubbelbestemming bestemd. De in het plangebied gelegen A-watergangen zijn bestemd tot Water.
3. Deze restopgave is meegenomen in het waterhuishoudkundig ontwerp / het waterplan voor de gebiedsontwikkeling, als genoemd in de reactie onder 1 en verwerkt in het ontwerp-bestemmingsplan aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De ontwerp-bestemmingsplannen zijn aangevuld met het Waterontwerp. Daarnaast is de restopgave, die voortvloeit uit de verbreding van de A27, meegenomen in het waterplan voor de gehele gebiedsontwikkeling Groote Haar. Van de restopgave is tevens melding gemaakt in de toelichting van genoemd ontwerp-bestemmingsplan.

3.6 Stichting Groene Hart

Inhoud vooroverlegreactie

1. De stichting is van mening dat de aanleg van het bedrijventerrein niet noodzakelijk is. De noodzaak is onvoldoende en onjuist aangetoond in het bestemmingsplan. Op korte termijn is er reeds voldoende regionaal aanbod. Ook zijn recente ontwikkelingen niet in de berekeningen opgenomen, dit leidt tot een aanbod van minstens 15 tot 25 ha. Ook met het benutten van vrijkomende kavels en leegstaande bedrijfsgebouwen kan het bestaande aanbod nog verder worden verhoogd. Op grond van de Ladder voor duurzame verstedelijking is de ontwikkeling ongewenst.
2. De stichting is van mening dat onterecht een exploitatietermijn van 20 jaar is aangehouden en dat de planhorizon van 10 jaar niet in acht is genomen. Een verwijzing naar de langere planningstermijnen van de Crisis- en Herstelwet biedt onvoldoende grondslag.
3. Gesteld wordt dat onterecht niet werkgelegenheid maar bedrijvengebied als centraal is gesteld. Gelet op het beschikbare arbeidspotentieel zijn andere sectoren veel belangrijker, zoals verzorging en verpleging, detailhandel, recreatie en toerisme. Dit zijn grotere werkgelegenheidsbronnen.

4. Er wordt verwezen naar beroepsschriften uit 2011 en 2012 die onverkort van toepassing zijn. Het betreft onderwerpen als:
  - Aantasting natuur en landschap;
  - Schade aan veehouderijbedrijven;
  - Bodemdaling, effecten van bouwrijp maken en ophogen;
  - Veiligheid langzaam verkeer schoolgaande jeugd;
  - Effecten op grondwater en oppervlaktewater;
  - Geluidshinder en milieubelasting.
5. De stichting is van mening dat de verbreiding van de A27 om de doorstroming van het verkeer te bevorderen, niet weer (deels) teniet moet worden gedaan door een extra op- en afrit.

Beantwoording reactie

1. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.4.
2. Het is een onterechte aanname van inspreker dat uitsluitend wordt verwezen naar de langere plantermijn van de Crisis- en herstelwet (Chw). Het bedrijventerrein Groote Haar wordt meegenomen in de 12e tranche van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet. Op 18 november 2015 is de Voorpublicatie tot wijziging van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet (12e tranche) verschenen in Staatscourant 2015, nr. 40493. Dit voorstel voor de 12e tranche bevat de wijziging en aanpassing van het Besluit uitvoering Crisis- en Herstelwet voor onder meer het project Groote Haar. Hiermee valt het project onder de experimentstatus op grond van artikel 7c van het Besluit Uitvoering Crisis- en herstelwet. Op basis hiervan mag een planperiode van 20 jaar worden aangehouden in plaats van 10 jaar. Hoewel de toepassing van artikel 7c onlangs is beperkt door een uitspraak van de Raad van State, kan worden aangenomen dat dit artikel uit de Chw voor de vaststelling van de bestemmingsplannen voor de gebiedsontwikkeling Groote Haar is hersteld.
3. De komst van het bedrijventerrein Groote Haar dient meerdere doelen, die vooral van economische aard zijn. In de regio Alblasserwaard – Vijfheerenlanden is geconstateerd dat er tot 2040 een zodanige behoefte is aan bedrijfsareaal, dat hieraan niet kan worden tegemoet gekomen met bestaande locaties en plannen. Bedrijventerrein Groote Haar moet erin gaan voorzien dat de economie in de genoemde regio niet wordt afgeremd, maar een impuls kan krijgen door de aanwezigheid van voldoende bedrijventerrein. Met de situering van een duurzaam bedrijventerrein (ook) voor zwaardere milieucategorieën wordt een bedrijventerrein gerealiseerd voor de toekomstige vraag, die niet elders kan worden geaccommodeerd en welke voldoet aan de eisen die bedrijven de komende jaren zullen stellen aan bedrijfsareaal. Naast positieve effecten als het kunnen aantrekken en vasthouden van bedrijvigheid in de regio, heeft de komst van meer bedrijvigheid op het bedrijventerrein inderdaad positieve gevolgen voor de werkgelegenheid. Dat andere sectoren ook belangrijk zijn voor de werkgelegenheid, doet hier niets aan af. In de toelichting van bestemmingsplan Bedrijventerrein Groote Haar zal worden verduidelijkt dat naast de economische versterking van de regio, ook de toename van de werkgelegenheid in de regio een belangrijk positief effect is van de komst van het bedrijventerrein.

4. De beroepsschriften uit 2011 kunnen onmogelijk onverkort van toepassing worden verklaard, omdat de beroepsschriften destijds waren gericht ten aanzien van een heel ander besluit, namelijk het bestemmingsplan Gorinchem-Noord. Het bedrijventerrein kende daarin (onder andere) een andere verschijningsvorm, inrichting en er werden andere milieucategorieën toegelaten. Voorts is alle onderzoek overnieuw gedaan en zijn er derhalve andere effecten benoemd. Als reclamant op deze onderdelen bezwaar wil maken, dat staat het hem vrij, maar dan zal beargumenteerd moeten worden gereageerd ten aanzien van de bestemmingsplannen die in 2016 ter visie hebben gelegen / worden gelegd.
5. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

In de inleiding van het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar is aangegeven dat, naast het aantrekken en behouden van bedrijvigheid in de regio de toename van de werkgelegenheid een belangrijk gevolg van de plannen is.

3.7 Gasunie

Inhoud reactie

1. De bestaande gastransportleiding (W-528-01) van de Gasunie is in het voorliggende bestemmingsplan op de verbeelding aangegeven, maar het bijbehorende artikel "Leiding-Gas" is niet naar wensen van Gasunie opgezet. Verzocht wordt de regeling op enkele punten aan te passen en gebruik te maken van de standaardregeling zoals die als bijlage bij de brief is gevoegd.
2. Er is nader telefonisch contact geweest met de gemeente over de plaatsing van windmolens in relatie tot de gastransportleidingen aan de oostzijde van het plangebied (W-528-03) en binnen het plangebied (W-528-01). Geconstateerd wordt dat de onderlinge afstand tussen de windmolens en de leidingen meer dan 330 meter bedraagt en dat de leidingen hiermee buiten de werpafstand zijn gelegen van de windturbines (bij een nominaal toerental van 3,5 MW). Hiermee vormt de plaatsing van de windmolens geen bedreiging voor de ligging van de gastransportleidingen.

Beantwoording reactie

1. De regeling in de bestemming 'Leiding – Gas' komt inhoudelijk overeen met het voorstel van de Gasunie. Echter geeft de gemeente Gorinchem de voorkeur aan het hanteren van haar eigen (standaard)regels, die ook elders in de gemeente zijn toegepast. De regeling voldoet aan de vereisten van SVBP2012 en voldoet daarmee aan de landelijke standaard.
2. De kleinste afstand tussen de gasleiding en de locatie waar de windturbines mogen worden geplaatst (de aanduiding 'windturbine' in het bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar) bedraagt inderdaad 339 m. Hiermee vormt de plaatsing van de windmolens geen bedreiging voor de gastransportleidingen.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4 Inspraakreacties

In dit hoofdstuk worden integraal de inspraakreacties op de gebiedsontwikkeling Grootte Haar besproken, zoals vervat in de drie in hoofdstuk 1 besproken bestemmingsplannen. Het betreft zowel de inspraakreacties die bij de gemeente Gorinchem als de bij de gemeente Giessenlanden ingediend zijn. In voorkomende gevallen zijn reacties ook aan beide gemeenten gericht. Onderstaand schema geeft inzicht in aan welke gemeente de inspraakreactie gericht was.

Nr.	Naam	GORINCHEM	GIESSENLANDEN
1	Fam. Baelde, middels een inspraakformulier d.d. 15-03-2016	Ja	Nee
2	A.J. / C.J. van Bekkum, per inspraakformulier van 2 maart 2016	Ja	Nee
3	Peter en Alexandra den Besten, per reactieformulier van 10 maart 2016	Ja	Nee
4	Natasja van Brouwershaven, per mail van 3 maart 2016	Ja	Ja
5	Karin Schreuder, namens Dorpsraad Arkel, per mail van 17 maart 2016 en aanvullende mail van 21 maart 2016	Ja	Ja
6	Eneco Wind, Anne Melchers, per mail/brief van 21 maart 2016 (kenmerk: AM)	Ja	Nee
7	Fietsersbond, bij brief van 15 maart 2016	Ja	Nee
8	T.H. Sterkenburg, bij inspraakformulier d.d. 7-3-2016	Nee	Ja
9	C.W.A. Goslee, bij inspraakformulier d.d. 22 maart 2010	Ja	Nee
10	P. de Haas, per brief van 22 maart 2016	Ja	Nee
11	C.J. Hartman, bij brief van 21 maart 2016	Ja	Nee
12	Rik den Otter, per inspraakformulier	Ja	Nee
13	Rob Keizer, per inspraakformulier 21 maart 2016	Ja	Nee
14	Rentmeester Harry Sentker (Kromhof Pullen) namens van de familie F.C. van Kolf-schoten, bij brief van 21 maart 2016	Ja	Ja
15	Rentmeester Harry Sentker (Kromhof Pullen), namens de heer M. Bikker en mevrouw G.P. Kruis, bij brief van 21 maart 2016	Ja	Ja
16	Rentmeester Harry Sentker (Kromhof Pullen), namens de heer D.T.H. de Jager en diens gezin, bij brief van 21 maart 2016	Ja	Ja
17	Berndt van der Kuijlen en Manon Dangez, per mail van 21 maart 2016	Ja	Nee
18	A. Muilwijk, per inspraakformulier	Ja	Nee
19	M. den Otter, per inspraakformulier	Ja	Nee
20	T.L. Slob van Lent, per inspraakformulier, 2-3-2016	Ja	Nee
21	G.J. Sterk, per mail 21 maart 2016 (brief is gedateerd op 20-3-2016)	Ja	Nee
22	J.W. Sjollema, per e-mail d.d. 23 maart 2016	Ja	Nee
23	Vereniging Arkelse Bedrijven, per brief 23 maart 2016	Ja	Ja
24	T. Kleijn, per brief d.d. 23 maart 2016 (incl. eerdere mail van 2-12-2015)	Ja	Nee
25	T.A.M. van Vliet, bij inspraakformulier, 17-03-2016	Ja	Nee
26	DLV Advies namens Erven-Verweij, per brief van 23 maart 2016	Ja	Nee
27	Nuon Wind Development BV, per mail van 24 maart 2016	Ja	Nee
28	Barteld de Vries, per e-mail van 24 maart 2016	Ja	Nee
29	Dylan Dresens, bij inspraakformulier van 24-03-2016	Ja	Nee

Nr.	Naam	GORINCHEM	GIESSENLANDEN
30	Natuur- en Vogelwacht 'De Alblasserwaard', bij brief van 24 maart 2016	Ja	Nee
31	Barents Krans (J.A.N. Baas), namens Tankstation De Wagenaar B.V., bij brief van 24 maart 2016	Nee	Ja
32	G.J.M. Van Vliet	Ja	Nee
33	Natuur en milieufederatie Zuid-Holland	Nee	Ja

In de navolgende paragrafen worden de inspraakreacties behandeld.

4.1 Inspreker 1

Inhoud reactie

Inspreker maakt bezwaar tegen het plan in verband met de waardevermindering van de locatie Haarweg 19 te Gorinchem (planschade).

Beantwoording reactie

Indien inspreker van mening is schade te lijden als gevolg van een bestemmingsplan, staat het hem/haar vrij een verzoek tot planschade in te dienen bij de gemeenteraad, op grond van afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening. Een planschadeverzoek kan worden ingediend nadat het betreffende bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.2 Inspreker 2

Inhoud reactie

1. Gevraagd wordt of er een geluidswal wordt gerealiseerd ter plaatse van de afrit en oprit aan de kant van Giessenlanden en Hoornaar, dit in verband met het geluid van optrekkend verkeer.
2. Door inspreker wordt voorgesteld om de geplande windmolens te verplaatsen naar de windmolenlocatie aan de A15 en daar te laten exploiteren door de gemeente Gorinchem.
3. Er wordt op aangedrongen beslist géén verbindingswegen te maken naar Hoornaar in verband met sluipverkeer en industrialisatie.
4. Er wordt op aangedrongen dat sluipverkeer door Hoornaar - Hoogblokland te allen tijde moet worden voorkomen.

Beantwoording reactie

1. In het kader van het bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar is akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de geluideffecten van de komst van de op- en afritten bij de A27. Daarin is, zoals is vermeld in paragraaf 3.2.4 van het bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar, een tweetal situaties inzichtelijk gemaakt: de autonome (huidige) situatie (inclusief wegverbreding) en de toekomstige situatie na (dus inclusief) realisatie van de op- en afritten. De geluidbelastingen zijn inzichtelijk gemaakt op de gevels van de nabijgelegen woningen. Uit het onderzoek blijkt dat de voorkeurswaarde van 50 dB wordt over-

schreden vanwege de (verbreding van de) Rijksweg A27. Tevens wordt de maximale waarde van 65 dB overschreden. De voorkeurswaarde en de maximale waarde worden beide overschreden als gevolg van de wegverbreding van de Rijksweg A27, dus nog exclusief de op- en afritten. Voor de beoogde wegverbreding van de A27 is momenteel het Tracébesluit van Rijkswaterstaat in voorbereiding. Uit het akoestisch onderzoek van het Tracébesluit moet blijken welke maatregelen doeltreffend en noodzakelijk zijn om de geluidbelasting vanwege de Rijksweg A27 te reduceren. Rijkswaterstaat zal deze afweging maken.

Uit het onderzoek blijkt dat er geen relevante geluidbijdrage van de op- en afritten optreedt ten opzichte van de hoofdrijbanen van de Rijksweg A27. De (afzonderlijke) bijdrage van de op- en afritten bedraagt namelijk minimaal 16,7 dB minder dan de bijdrage van de hoofdrijbanen. Het geluid van de op- en afritten valt dus weg tegen het geluid van de hoofdrijbanen van de A27. Daarnaast wordt opgemerkt dat de geluidbijdrage vanwege de op- en afritten niet meer bedraagt dan de voorkeurswaarde van 50 dB. Voor de realisatie van de op- en afritten zijn daarmee geen geluidreducerende maatregelen noodzakelijk. De realisatie van een geluidwal als gevolg van de komst van op- en afritten is daarom niet noodzakelijk en zal niet worden aangelegd.

2. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.2.
3. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.
4. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.3 Inspreker 3

Inhoud reactie

1. Inspreker verzoekt geen bebouwing te realiseren direct aansluitend aan de achterzijde van het perceel van inspreker, Hoogbloklandseweg 1. Inspreker ziet hier graag een klein natuurgebied gerealiseerd worden, dit ter compensatie voor het nieuwe bedrijventerrein dat hier gerealiseerd wordt.
2. Inspreker is van mening dat de windmolens erg dichtbij het woongebied gerealiseerd worden (700 à 800 meter). Dit geeft geluidsoverlast. Het plaatsen van de windturbines op grotere afstand heeft een dringende voorkeur.
3. Door de realisatie van bedrijven op korte afstand van de woning verliest inspreker woongenot. Daarbij is ook sprake van een daling van de woningwaarde.
4. Het bedrijventerrein staat bedrijven met een bouwhoogte tot 25 m toe. Dit zou een flinke aantasting betekenen van het uitzicht, woongenot en de privacy.
5. Inspreker vreest dat de bouw/aanleg van het bedrijventerrein leidt tot schade aan de woning, dit zeker aangezien de woning niet onderheid is. Verder heeft inspreker twijfels over de stabiliteit van het grondniveau bij het aanbrengen van verticale drainage of bemaling.
6. Inspreker wenst de opmerking graag mondeling toe te lichten in een nader overleg. Verder wil inspreker graag meer worden betrokken bij de planvorming als direct aanwonende.

Beantwoording reactie

1. Het ruimtelijk beleid in Nederland is erop gericht zoveel mogelijk in de bestaande kern te bouwen ten behoeve van nieuwe functies. Indien geen inbreidingslocaties meer voorhanden zijn en transformatie niet tot de mogelijkheden behoort, mag worden uitgebreid. In dat geval moet zo dicht mogelijk bij de bestaande kern worden gebleven. Het aanleggen van een natuur- of groengebied bij de bestaande kern, nabij de kruising van de Hoogbloklandseweg en Haarweg, om vervolgens verderop een bedrijventerrein te realiseren, past niet binnen dit beleid. Wij begrijpen evenwel dat de overgang van het wooncluster aan de Hoogbloklandseweg naar het bedrijventerrein geleidelijk tot stand moet komen. Om die reden is besloten om de maximale bouwhoogte op het bedrijventerrein nabij het woon-werkcluster op de kruising van de Haarweg / Hoogbloklandseweg terug te brengen van 25 naar 12 m. Daarnaast worden de overgangen van de bestaande woonbebouwing naar het bedrijventerrein zoveel mogelijk vormgegeven door de situering van watergangen met natuurvriendelijke oevers of door de situering van groen. De beoogde nieuwe inrichting is te zien in het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar.
2. De windturbines worden inderdaad op ongeveer 700 m van de woning van inspreker gesitueerd, aan de noordrand van het bedrijventerrein. Naar de effecten van de windturbines is onderzoek gedaan, waarvan de resultaten ook waren opgenomen in het voorontwerp-bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar. Zo is ook onderzoek gedaan naar de geluideffecten van de windturbines op de gevoelige functies (zoals woningen) in de omgeving. Uit het onderzoek blijkt dat de berekende geluidniveaus ter plaatse van omliggende gevoelige functies binnen de wettelijk toelaatbare geluidniveaus vallen. De geluidbelasting is hiermee volgens de geldende normen van dien aard, dat er in de omgeving van de windturbines sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Ook wat betreft eventuele geluidhinder is er dus geen aanleiding om de windturbines elders te positioneren. Voor overige overwegingen wat betreft de locatiekeuze van de windturbines, wordt verwezen naar paragraaf 2.2.
3. Indien inspreker van mening is schade te lijden als gevolg van een bestemmingsplan, staat het hem/haar vrij een verzoek tot planschade in te dienen bij de gemeenteraad, op grond van afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening. Een planschadeverzoek kan worden ingediend nadat het betreffende bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.
4. Op het bedrijventerrein zijn verschillende maximale bouwhoogten opgenomen. Ten oosten van de woning van inspreker bedraagt de maximale bouwhoogte 12 m. Ten noorden en westen van de woning bedraagt de maximale hoogte inderdaad 25 m. Wij zijn met inspreker van mening dat de overgang van de bedrijfsbebouwing naar de woon-werkbebouwing op de hoek van de Hoogbloklandseweg / Haarweg op deze manier erg groot is. Om die reden wordt de maximale hoogte van de bedrijfsbebouwing in het zuidwestelijke deel van het plangebied, in het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar aangepast van 25 naar maximaal 12 m.
5. Dit punt van de inspraakreactie heeft geen betrekking op het bestemmingsplan zelf, maar op de uitvoering daarvan. Mogelijke schade aan de woning van inspreker door bouwwerkzaamheden in het plangebied betreft een kwestie van civielrechtelijke aard, die in de bestemmingsplanprocedure niet aan de orde kan komen. Ter toelichting delen wij mee dat bij uitvoering van de werkzaamheden alle voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen die in het maatschappelijk ver-

keer gelden. Dit is inclusief het verrichten van onderzoek naar de stabiliteit van de grond. In veel gevallen maakt de uitvoerder voorafgaand aan de werkzaamheden een inventarisatie van de mogelijke schadeobjecten gelegen in de omgeving van het bouwgebied.

6. Het is voor de gemeenten niet mogelijk om alle insprekers persoonlijk in de gelegenheid te stellen hun reactie mondeling toe te lichten. Voorts wordt opgemerkt dat de gemeenten er juist voor hebben gekozen, om naast het bieden van (wettelijk facultatieve) inspraak op de drie bestemmingsplannen, in het kader van de voorontwerp-bestemmingsplannen drie inloopavonden te organiseren voor dialoog tussen geïnteresseerden / belanghebbenden en de gemeenten. Op die manier worden aanwonenden en andere belanghebbenden volgens de gemeente juist wél en nog voor de start van de formele procedure (die start bij de tervisielegging van de ontwerp-bestemmingsplannen) betrokken. Ook tijdens de tervisielegging van de ontwerp-bestemmingsplan zal een inloop- of informatieavond worden georganiseerd en bestaat de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

Het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar is aangepast als gevolg van deze reactie, waardoor in het zuidwestelijke deel van het plangebied een maximale hoogte van 12 m gaat gelden.

4.4 Inspreker 4

Inhoud reactie

1. Er wordt door inspreker in twijfel getrokken of het nieuwe bedrijventerrein wel echt nodig is, mede gezien de lange voorgeschiedenis ervan, alsmede de bestaande leegstand en ruimte bij andere industrieterreinen. Inspreker heeft de indruk dat de gemeente het plan nu opeens wil doorzetten nu Rijkswaterstaat haast wil maken.
2. Verzocht wordt om voldoende zorg te hebben voor de belangen van de inwoners van Hoogblokland en overige omwonenden en niet alleen aan financiële belangen.
3. Inspreker is bezorgd over het feit dat de fietsroute voor middelbare scholen vanuit Hoogblokland over het industrieterrein gaan lopen.
4. Inspreker is bezorgd over welke soort industrie er komt op het industrieterrein.
5. Het wordt positief bevonden dat de afslag direct naar het industrieterrein gaat en dat er geen andere route is voor (vracht-)auto's van en naar het industrieterrein.

Beantwoording reactie

1. De plannen voor bedrijventerrein Groote Haar bestaan al sinds ongeveer 2000. Een plan met een omvang als deze kent uiteraard een lange voorbereidingstijd en wij zien niet in waarom een lange voorgeschiedenis zou betekenen dat het bedrijventerrein niet meer nodig is.
De planvorming heeft uiteindelijk geleid tot de vaststelling van het bestemmingsplan Gorinchem-Noord in 2011, waarvan het beoogde bedrijventerrein Groote Haar deel uitmaakte. Dit bestemmingsplan is echter wat betreft het onderdeel bedrijventerrein op 15 augustus 2012 vernietigd door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Reden voor vernietiging was dat de uitvoering van zowel de tijdelijke als permanente ontsluiting van het terrein, via een nieuwe afrit op de A27, niet kon worden gegarandeerd binnen de planperiode van genoemd

bestemmingsplan. Inmiddels heeft de Minister van Infrastructuur en Milieu echter in april 2014 een besluit genomen over het voorkeursalternatief voor de verbreding van de A27 ter plaatse van het tracé Houten – Hooipolder, waarbij tevens rekening is gehouden met de realisatie van nieuwe op- en afritten ter plaatse van het benzineverkooppunt Scheiwijk en de komst van een verbindingsweg vanaf de aansluiting naar het bedrijventerrein. Het is dan ook logisch dat nu het moment is aangebroken dat de procedures voor de gebiedsontwikkeling (opnieuw) worden gestart.

Wat betreft de behoefte aan bedrijventerrein wordt verwezen naar paragraaf 2.4.

2. Het bedrijventerrein Groote Haar wordt primair gerealiseerd om te kunnen voldoen aan de in regionaal verband geconstateerde behoefte aan bedrijventerrein voor de komende jaren. Hiermee wordt tevens in meer werkgelegenheid voorzien. Indien inspreker hiermee financiële belangen wil duiden, dan is dit juist. Dat laat onverlet dat de maatschappelijke haalbaarheid voor de gemeenten ook van groot belang is. De gemeenten zijn van mening dat in de bestemmingsplannen middels het verrichten van onderzoek en het afstemmen van de plannen hierop rekening is gehouden met deze belangen. De gemeenten menen juist door inspraak op de plannen te verlenen, in een vroegtijdig stadium de mening van de inwoners te kunnen polsen en een plaats te kunnen geven in de planvorming.
3. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.
4. In paragraaf 2.6.8 van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Groote Haar is aangegeven welke bedrijvigheid wordt toegelaten op het bedrijventerrein. Het is op voorhand niet duidelijk welke bedrijven zich exact op het bedrijventerrein zullen vestigen; het bestemmingsplan laat bepaalde bedrijven toe (en andere niet). In het bestemmingsplan is aangegeven, dat de bestaande woningen (en andere hindergevoelige objecten) in de omgeving van het plangebied bepalend zijn geweest voor de inrichting van het gebied en de toe te laten bedrijven. Op het bedrijventerrein Groote Haar een zogenaamde inwaartse zonering toegepast. Dit betekent dat de maximale hinder, die een bedrijf op het bedrijventerrein mag veroorzaken, is afgestemd op de woningen in de omgeving. In genoemde paragraaf is aangegeven welke milieucategorieën maximaal zijn toegestaan. Bij de regels van het bestemmingsplan is voorts een Staat van Bedrijfsactiviteiten gevoegd, waarop staat welke bedrijven op het bedrijventerrein binnen elke milieucategorie worden toegelaten. Hiermee is duidelijk welke bedrijven op het bedrijventerrein worden toegelaten.
5. Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

Het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark is aangepast naar aanleiding van deze reactie voor wat betreft de omlegging van de Hoogbloklandseweg en het fietspad rondom het bedrijventerrein.

4.5 Inspreker 5

Inhoud reactie

1. Er wordt verzocht om een verbindingsweg aan te leggen van de nieuwe aansluiting op de A27 naar het bedrijventerrein op de Vlietskade. Dit komt de bereikbaarheid van de Arkelse bedrijven op dit terrein ten goede en bovendien kunnen de bedrijven bereikt worden zonder door het dorp te hoeven rijden, hetgeen gunstig is voor de rust en leefbaarheid.
2. Door inspreker wordt gesteld dat de beoogde windmolens door de plaatsing in oost-westrichting het dorpsgezicht op Hoogblokland vanuit Arkel (en vice versa) verstoord. Verzocht wordt de windmolens evenwijdig aan de A27 te plaatsen, hiervoor is voldoende ruimte. Tevens zal bij de overheersende windrichting de windschaduw van de afzonderlijke molens minder zijn.

Beantwoording reactie

1. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.
2. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.2.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.6 Inspreker 6

Inhoud reactie

In algemene zin is inspreker positief over het voornemen een windturbinepark te bestemmen. Wat betreft de specifieke regeling in het bestemming wordt ruimte voor verbetering gezien:

1. In artikel 3.1. is het vermogen van het windpark gemaximaliseerd op 10 MW. Dit werkt belemmerend voor de keuzemogelijkheden. Gevraagd wordt dit vermogen niet vast te leggen in het bestemmingsplan.
2. In artikel 3.2.2. zijn diverse regels gesteld inzake de bouwwerken (windturbines). De bepalingen werken belemmerend. Verzocht wordt de maximale rotordiameter te verhogen naar 122 meter en de (bouw)hoogte naar 120 meter.
3. In artikel 3.4.3 is opgenomen dat ten minste 10% van de energieopbrengst op het bedrijventerrein dient te worden benut voor het bedrijventerrein Groote Haar. Verzocht wordt hieraan toe te voegen dat die energie wel tegen marktconforme condities dient te worden aanbevolen.
4. In de regels worden de eisen aan de kraanopstelplaats en toegangswegen naar de windturbines gemist.

Wat betreft de toelichting van het bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar worden de volgende opmerkingen gemaakt:

5. De plaatjes met de windturbineposities zijn niet consistent.
6. Het kaartje op pagina 16 is niet correct, de zoekzone volgt hier niet de kadastrale grens van het perceel.
7. Gevraagd wordt met welke turbine rekening is gehouden bij het geluidonderzoek van pagina 35 en de quick scan externe veiligheid van pagina 38.

8. Gevraagd wordt of er is getoetst conform het Handboek Risicozonering Windturbines.
9. Gevraagd wordt wat de status is van het vervolgonderzoek inzake flora en fauna.
10. Bij paragraaf 3.6 over lichthinder wordt niet ingegaan op luchtvaartverlichting.

Beantwoording reactie

1. Met de provincie Zuid-Holland is een overeenkomst is gesloten voor de situering van windturbines op bedrijventerrein Groote Haar met een gezamenlijk vermogen van 9 MW. Vanwege de wens om enige flexibiliteit te houden, is het vermogen in de regels van het bestemmingsplan vervolgens begrensd op maximaal 10 MW. In een bestemmingsplan moet de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van het plan worden uitgevoerd. Hierbij moeten blijkens jurisprudentie de effecten van de maximale mogelijkheden / het maximale programma van een bestemmingsplan worden onderzocht. Dat betekent ook dat de maximale reikwijdte van het bestemmingsplan moet worden vastgelegd, omdat het bestemmingsplan in de praktijk anders meer activiteiten zou toelaten, dan waarvan de effecten op de omgeving zijn onderzocht. Het loslaten van het maximale vermogen in de regels van het plan is daarom niet mogelijk; om de haalbaarheid van het plan te kunnen onderzoeken en aantonen moet een maximaal programma worden vastgelegd.
2. In artikel 3.2.2 onder a van de regels van het bestemmingsplan is al opgenomen dat de maximale (as)hoogte van de windturbines 120 m bedraagt. Het oprekken van de maximale rotordiameter is niet gewenst in verband met de uitkomst van onderzoeken.
3. De gevraagde toevoeging is niet ruimtelijk relevant en objectief en daarmee niet toetsbaar. Het bestemmingsplan wordt hierop niet aangepast. De gemeenten zijn er evenwel van doordrongen dat sprake moet zijn van marktconforme condities.
4. In de regels van het bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar is specifiek opgenomen in de doeleindenomschrijving van de geldende bestemming 'Groen – Windturbinepark' dat de gronden zijn bestemd voor: "windturbines (...) met bijbehorende voorzieningen, zoals transformatorstations en -kasten, windmeetmasten, (kraan)opstelplaatsen ten behoeve van het onderhoud en ontsluitingswegen". De kraanopstelplaatsen en ontsluitingswegen zijn hierbij planologisch niet verder ingeperkt. Met name om de ontwikkeling van de groenzone te waarborgen, lijkt het ons bij nader inzien toch verstandig de kraanopstelplaatsen en ontsluitingswegen in de regels objectief te begrenzen. In de regels van het ontwerpbestemmingsplan worden daarom de volgende regels opgenomen:
  - De kraanopstelplaatsen hebben een oppervlakte van maximaal 2.000 m² per windturbine;
  - De ontsluitingswegen hebben een breedte van maximaal 5 m.
5. In de toelichting van het bestemmingsplan staan diverse afbeeldingen waarop (globaal) de locatie van de windturbines is aangeduid. Op pagina 11 is een schematische afbeelding opgenomen, waarop is aangeduid dat de windturbines langs de noordrand van het bedrijventerrein zijn beoogd. Deze afbeelding heeft een globaal karakter. Op pagina 13 is een meer uitgewerkte stedenbouwkundige inrichtingsimpressie van het bedrijventerrein en de windturbines opgenomen. Als wordt bedoeld dat deze afbeeldingen van elkaar verschillen, dan komt dit door het verschil in globaliteit tussen beide afbeeldingen. Op pagina 19 staan verder enkele vogelvluchtimpressies van het bedrijventerrein en de windturbines. Deze hebben een indicatief karakter en zijn bedoeld om globaal de landschappelijke impact van deze planonderdelen te verbeelden.

6. Op de bedoelde afbeelding is globaal in beeld gebracht waar de zoekzone is gelegen, zoals aangeduid in de provinciale Verordening Ruimte 2014. In deze verordening is eveneens een globaal gebied aangeduid. Inderdaad lijken de aanduidingen niet helemaal met elkaar overeen te stemmen. De bedoelde afbeelding is aangepast in de toelichting van het ontwerp-bestemmingsplan.
7. In het akoestisch onderzoek is uitgegaan van de gegevens van een referentiewindturbine, meer specifiek het model Vestas V90 van 3 MW. In het externe veiligheidsonderzoek zijn de in het 'Handboek Risicozonering Windturbines' genoemde generieke waarden voor werpafstanden gebruikt. De maximale werpafstand is bepaald voor een windturbine met een maximaal vermogen van circa 3500 kW en IEC klasse 2.
8. In het externe veiligheidsonderzoek is inderdaad getoetst aan het Handboek Risicozonering Windturbines. Alle relevante aspecten zijn hierin aan de orde gekomen. Het externe veiligheidsonderzoek heeft overigens een concept-status en zal nog worden aangepast naar een definitief rapport. Hierin worden de nog enigszins gewijzigde locaties van de windturbines doorgerekend.
9. De vervolgonderzoeken inzake flora en fauna zijn in gang gezet en zijn naar verwachting in het najaar van 2016 gereed, dus voor de vaststelling van de bestemmingsplannen.
10. Er is geen specifieke aandacht besteed aan luchtvaartverlichting. Inderdaad is dit wel een aspect dat speelt bij de beoogde windturbines. Windturbines met een tiphoogte van 150 meter of meer dienen namelijk te worden voorzien van zogenaamde obstakelmarkering. Dit bestaat uit een wit (bij dag) en rood (bij nacht) knipperlicht. Het doel van dit licht is om piloten alert te maken op de aanwezigheid van de windturbine. De lichten bevinden zich op grote hoogte en schijnen horizontaal uit. Bij de onderhavige windturbines zal de bedoelde obstakelmarkering worden aangebracht. Hierbij zullen de aanbevelingen uit het internationale verdrag ICAO Annex 14 Volume I (Annex 14) worden opgevolgd.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

Het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar is als volgt aangepast naar aanleiding van deze reactie:

- In de regels zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van de maximale omvang van de kraanopstelplaatsen en de breedte van de ontsluitingswegen rond de windturbines.
- De afbeelding in de toelichting inzake de zoekzone windenergie is aangepast.
- Het externe veiligheidsrapport is definitief gemaakt en is aangepast aan de nog enigszins aangepaste locatie van de windturbines.

4.7 Inspreker 7

Inhoud reactie

1. Op de kaart in paragraaf 3.7.2 van de toelichting is de toekomstige verkeersstructuur verbeeld, die impliciet ook de fietsinfrastructuur behelst. Een voet-/ fietstoeegang vanaf de Haarweg ter hoogte van de Mollenburgseweg wordt gemist. Gevraagd wordt het bestemmingsplan hierop aan te vullen.
2. Wat betreft de beoogde 'koude kruisingen' met de Hoogbloklandseweg wordt gevraagd hoe deze kruising op een voor de fiets verkeersveilige wijze vormgegeven wordt.

3. Gevraagd wordt wat de realisatietermijn is van het verkeersluw maken van de Haarweg (ondanks het feit dat dit geen deel uitmaakt van de gebiedsontwikkeling Groote Haar). Is in 2019 de reconstructie van de Haarweg voltooid? Het verkeersluw maken van de Haarweg lijkt hiernaast niet in alle gevallen mogelijk binnen de bestaande plannen. Gevraagd wordt om separaat geïnformeerd te worden hoe het verkeersluw maken van de Haarweg precies wordt voorgesteld.
4. Gevraagd wordt om in de toelichting een fietsparagraaf op te nemen met hierin parkeernormen (ook op te nemen in de regels), verplichte inpandige fietsenstalling, oplaadmogelijkheden voor elektrische fietsen en een bedrijfsfietsplan.

Beantwoording reactie

1. Momenteel wordt gewerkt aan een verdere uitwerking van het stedenbouwkundige plan. Hierbij wordt tevens nagedacht over fietsroutes. De wens bestaat om het bedrijventerrein per fiets vanuit Gorinchem bereikbaar te maken. Dat kan in ieder geval via de Hoogbloklandseweg. Voor voetgangers worden geen bijzondere voorzieningen als wandelpaden of iets dergelijks aangelegd vanwege de functie (bedrijventerrein) die het gebied krijgt. Uiteraard wordt in de profilering van de wegen rekening gehouden met wandelende gebruikers / bezoekers van het bedrijventerrein. Dit is echter geen kwestie die in een bestemmingsplan wordt geregeld.
2. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.
3. Deze vraag heeft geen betrekking op de bestemmingsplannen die ter visie zijn gelegd. De Haarweg valt namelijk buiten het plangebied van bestemmingsplan Bedrijventerrein Groote Haar. Desalniettemin kan worden aangegeven dat het auto-luw maken van de Haarweg in de praktijk gelijktijdig met de ontwikkeling van het bedrijventerrein gestalte zal worden gegeven.
4. Bij de uitwerking van de plannen zal aandacht zijn voor het fietsverkeer en fietsvoorzieningen. Op de bedrijfspercelen wordt dit echter aan de bedrijven over gelaten. Wanneer werknemers met de fiets komen, zullen hiervoor door de bedrijven stallingen worden aangelegd. Omdat het een bedrijventerrein betreft, vinden wij het niet noodzakelijk hiervoor fietsparkeernormen op te nemen. De overige genoemde zaken zijn zaken die niet in een bestemmingsplan worden geregeld, maar in de uitwerking van het stedenbouwkundig plan en bestemmingsplan.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

Het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark is aangepast naar aanleiding van deze reactie voor wat betreft de omlegging van de Hoogbloklandseweg en het fietspad rondom het bedrijventerrein.

4.8 Inspreker 8

Inhoud reactie

Inspreker maakt zich ernstig zorgen over het leefmilieu in het dorp Hoogblokland als gevolg van de realisatie van het industrieterrein Groote Haar en het hier toestaan van zware industrie alsmede het toestaan van drie windturbines. Dit ook gezien de bestaande situatie, met de nabijheid van de A27 en een kolengestookte asfaltcentrale.

Beantwoording reactie

Wij begrijpen dat de komst van een bedrijventerrein met windturbines een grote verandering met zich meebrengt. Om een goed woon- en leefklimaat voor omwonenden en andere belanghebbenden blijvend te kunnen garanderen is onderzoek gedaan. De uitkomsten van die onderzoeken zijn gerapporteerd in de bestemmingsplannen en het MER. Uit de onderzoeken blijkt dat de ontwikkeling haalbaar is en voldoet aan alle wet- en regelgeving die daarvoor geldt, waardoor sprake blijft van een goed leefmilieu.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.9 Inspreker 9

Inhoud reactie

1. Inspreker heeft twijfels over de nut en noodzaak van het bedrijventerrein.
2. Het bedrijventerrein op deze locatie verstoort het Groene Hart en het bestaande doorzicht.
3. De geplande windmolens zullen nooit rendabel worden en zouden daarom niet gerealiseerd moeten worden.
4. Als het plan toch doorgaat, zou het bedrijventerrein Vlietskade rechtstreeks op de A27 aangesloten moeten worden, om hiermee de Bazeldijk en Stationsweg te ontlasten. De weg zou dan parallel aan de verkavelingsstructuur moeten worden gepland om de boeren zo min mogelijk te belasten.

Beantwoording reactie

1. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.4.
2. Dat een open gebied verloren gaat en wordt vervangen door een stedelijke functie door de komst van het bedrijventerrein is een feit. De ligging in het Groene Hart maakt een dergelijke ontwikkeling niet onmogelijk, maar de markante ligging van het plangebied tussen de stad Gorinchem en Groene Hart vraagt zeker wel om een zorgvuldige landschappelijke inpassing. In het Milieueffectrapport is aangegeven wat de effecten zijn van het voornemen (en enkele alternatieven) wat betreft verschillende milieuaspecten. Ook de effecten op het landschap zijn aangegeven. In het MER is geoordeeld dat het voornemen (en ook de alternatieven) een negatief effect hebben op het landschap. Bij de inrichting van het gebied wordt hiermee rekening gehouden en wordt de overgang naar het landschap van het Groene Hart bijvoorbeeld vormgegeven door de situering van een brede groen- en waterpartij als overgang naar de noordelijk gelegen natte ecologische zone. Daarnaast is er aandacht voor ecologische compensatie.
3. De verwachting is dat de geplande windturbines zeker rendabel zullen worden. Deze verwachting wordt gestaafd door interesse uit de markt voor windturbines. De bewering van reclamant is niet beargumenteerd, waardoor het niet mogelijk is hier verder op in te gaan.
4. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.10 Inspreker 10

Inhoud reactie

1. Inspreker zou graag een verbindingsweg aangelegd zien van de nieuwe aansluiting op de A27 naar het bedrijventerrein Vlietskade. Dit is gunstig van de bereikbaarheid van de bedrijven op dit terrein en het verkeer hoeft niet meer door het dorp te rijden, hetgeen ten goede komt aan de rust en leefbaarheid.
2. De windmolens, die zijn geplaatst in een oost-west richting verstoren op deze wijze het vrije doorzicht vanuit Arkel op Hoogblokland (en vice versa). Verzocht wordt om de windmolens evenwijdig aan de A27 te plaatsen; daar lijkt voldoende ruimte voor te zijn.

Beantwoording reactie

1. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.
2. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.2.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.11 Inspreker 11

Inhoud reactie

1. Inspreker vindt dat sprake is van een overbodige planontwikkeling die grote gevolgen heeft voor het Nationaal Landschap Groene Hart.
2. Inspreker is van mening dat de aanleg van de extra wegafslag /-aansluiting op de A27 in de toekomst extra files veroorzaakt, waardoor de verbreding van de weg weer teniet wordt gedaan.
3. De plannen zijn prematuur omdat Rijkswaterstraat en het ministerie nog een definitief besluit over de A27 moeten nemen en ook de gemeenteraad van Giessenlanden de afslag nog moet goedkeuren.
4. Het onderliggende wegennet is niet geschikt voor de toename van het verkeer, met name de Haarweg, Hoogbloklandseweg, Mollenburgseweg en de Haarsekade. Deze wegen zijn nu al overbelast. Een verdere toename van de belasting is gevaarlijk voor de schooljeugd.
5. De bereikbaarheid van het bedrijventerrein uitsluitend via de nieuwe afslag op de A27 is in praktijk niet te handhaven en zal tot sluipverkeer leiden. Hierdoor zal er overlast plaatsvinden. Het bedrijventerrein op deze locatie is qua infrastructuur onmogelijk.
6. Het bedrijventerrein op deze locatie is ongewenst. Er is op korte termijn en zelfs op middellange en lange termijn (tot 2040) geen behoefte aan extra bedrijventerreinen. Dit blijkt uit diverse rapporten. De economische noodzaak wordt door de gemeente niet onderbouwd.
Met dit plan wordt een beleid voortgezet dat nog stamt van voor 2008. Er is geen rekening mee gehouden dat sinds 2008 de economische omstandigheden drastisch zijn veranderd. Dit plan zal daarom leiden tot meer leegstand en een groter financieel tekort voor de gemeente.

7. Het plan is in strijd met de Ladder voor duurzame verstedelijking 2013 en het startdocument plan-MER voor het voorontwerp-bestemmingsplan Buitengebied 2015.
8. Het bedrijventerrein zal een zware inbreuk hebben op de flora en fauna in dit gebied en op het landschap. De aangegeven compensatie is beslist onvoldoende.
9. De landelijke horizonvervuiling langs de snelwegen zal weer toenemen (zie ook de visie van landschapsarchitect Adriaan Geuze hierop).
10. De beoogde bedrijven in de milieucategorieën 5.1 en 5.2. zijn opmerkelijk en ongewenst op deze locatie en in strijd met de duurzaamheidsdoelstellingen voor het bedrijventerrein.
11. Het beoogde windturbinepark past niet in het landschap en zal veel geluidsoverlast veroorzaken.
12. Inspreker betreurt het dat er tijdens de informatieavond van 1 maart jl. geen gelegenheid was tot het stellen van vragen en dat de gemeente over de financiële gevolgen geen mededelingen wil doen.

Beantwoording reactie

1. Dat een open gebied verloren gaat en wordt vervangen door een stedelijke functie door de komst van het bedrijventerrein is een feit. De ligging in het Groene Hart maakt een dergelijke ontwikkeling niet onmogelijk, maar de markante ligging van het plangebied tussen de stad Gorinchem en Groene Hart vraagt zeker wel om een zorgvuldige landschappelijke inpassing. In het Milieueffectrapport is aangegeven wat de effecten zijn van het voornemen (en enkele alternatieven) wat betreft verschillende milieuaspecten. Ook de effecten op het landschap zijn aangegeven. In het MER is geoordeeld dat het voornemen (en ook de alternatieven) een negatief effect hebben op het landschap. Bij de inrichting van het gebied wordt hiermee rekening gehouden en wordt de overgang naar het landschap van het Groene Hart bijvoorbeeld vormgegeven door de situering van een brede groen- en waterpartij als overgang naar de noordelijk gelegen natte ecologische zone. Daarnaast is er aandacht voor ecologische compensatie.
2. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.
3. De plannen zijn geenszins prematuur te noemen. Al in 2014 heeft het Ministerie het voorkeursalternatief voor de verbreding van de A27 bekend gemaakt. Al in het voorkeursalternatief, maar ook in het Ontwerp-Tracébesluit, dat binnenkort wordt gepubliceerd, is de komst van een aansluiting op de A27 ten behoeve van bedrijventerrein Groote Haar als autonome ontwikkeling meegenomen. Hoewel het Tracébesluit, net als de bestemmingsplannen, nog moet worden vastgesteld, zijn zowel de inhoud als de procedures van bestemmingsplannen en Tracébesluit zodanig op elkaar afgestemd, dat beide plannen naadloos op elkaar aansluiten. Na vaststelling van de bestemmingsplannen en het Tracébesluit bestaat er een juridisch grondslag voor de realisatie van het bedrijventerrein en bijbehorende voorzieningen. Het is juist dat de gemeenteraad van Giessenlanden nog moet instemmen met de op- en afritten. Het is niet zo dat dat al had moeten gebeuren, de gemeenteraad van Giessenlanden besluit hierover bij het vaststellen van het bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar. De locatiekeuze voor de aansluiting is al door de rijksoverheid gemaakt.
4. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.
5. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.
6. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.4.

7. Wat betreft de toets aan de ladder voor duurzame verstedelijking wordt verwezen naar paragraaf 2.4. De gemeente Gorinchem bestrijdt dat de plannen in strijd zijn met de startnotitie voor het plan-MER voor het bestemmingsplan. Aangezien reclamant niet aangeeft waar de strijdigheid moet worden gevonden, wordt hier verder niet op ingegaan.
8. De markante ligging van het plangebied tussen de stad Gorinchem en Groene Hart vraagt inderdaad om een zorgvuldige landschappelijke inpassing. In het Milieueffectrapport (MER) is aangegeven wat de effecten zijn van het voornemen (en enkele alternatieven) wat betreft verschillende milieuaspecten. Ook de effecten op het landschap zijn aangegeven. In het MER is geoordeeld dat het voornemen (en ook de alternatieven) een negatief effect hebben op het landschap. Bij de inrichting van het gebied wordt hiermee rekening gehouden en wordt de overgang naar het landschap van het Groene Hart bijvoorbeeld vormgegeven door de situering van een brede groen- en waterpartij als overgang naar de noordelijk gelegen natte ecologische zone. Daarnaast is er aandacht voor ecologische compensatie. Om de haalbaarheid van de ontwikkeling aan te tonen, is voorts flora- en fauna-onderzoek gedaan. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. Wat betreft soortenbescherming wordt thans nader onderzoek gedaan naar enkele soorten. Wat betreft gebiedsbescherming worden afspraken gemaakt over compensatie. Deze compensatieafspraken voldaan aan de eisen die wet- en regelgeving daaraan stelt.
9. Deze reactie heeft geen specifieke betrekking op het plan. Aanvullend wordt opgemerkt dat in het beeldkwaliteitplan rekening wordt gehouden met de bijzondere ligging van het bedrijventerrein aan de A27. Een passende architectuur en aankleding van het bedrijventerrein zal horizonvervuiling voorkomen.
10. In het bestemmingsplan is aangegeven, dat de bestaande woningen (en andere hindergevoelige objecten) in de omgeving van het plangebied bepalend zijn geweest voor de inrichting van het gebied en de toe te laten bedrijven. Op het bedrijventerrein Groote Haar is een zogenaamde inwaartse zonerings toegepast. Dit betekent dat de maximale hinder, die een bedrijf op het bedrijventerrein mag veroorzaken, is afgestemd op de woningen in de omgeving. Uit deze methode blijkt dat milieucategorieën 5.1 en 5.2 op het bedrijventerrein op grond van wet- en regelgeving kunnen worden toegelaten en passend zijn. Duurzaamheidsmaatregelen kunnen bij elk bedrijventerrein en bedrijf worden genomen en zijn niet afhankelijk van de te kiezen milieucategorieën. Maatregelen op locatieniveau kunnen bij alle typen bedrijven en op het gehele terrein worden genomen. Denk hierbij aan de realisatie van natuurvriendelijke oevers en windturbines. Op bedrijfsniveau zullen de effecten bij zwaardere categorieën bedrijven naar verwachting zelfs groter zijn dan bij lichtere categorieën.
11. Naar de milieueffecten van de windturbines is onderzoek gedaan, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar. Zo is ook onderzoek gedaan naar de geluideffecten van de windturbines op de gevoelige functies (zoals woningen) in de omgeving. Uit het onderzoek blijkt dat de berekende geluidniveaus ter plaatse van omliggende gevoelige functies binnen de wettelijk toelaatbare geluidniveaus vallen. De geluidbelasting is hiermee volgens de geldende normen van dien aard, dat er in de omgeving van de windturbines sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Voor het overige wordt verwezen naar paragraaf 2.2.

12. Tijdens de inloopbijeenkomst in Gorinchem is gevraagd naar de grondexploitatie voor het bedrijventerrein Groote Haar. Hierop is geantwoord, dat de grondexploitatie voor vaststelling voorligt aan de gemeenteraad en vertrouwelijk behandeld wordt. Het nadelige resultaat van de grondexploitatie wordt afgedekt met een gevormde voorziening. Inmiddels is de grondexploitatie vastgesteld (7 april 2016).

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.12 Inspreker 12

Inhoud reactie

Inspreker heeft interesse in een bouwkaal op het nieuwe bedrijventerrein. Hierbij is bereikbaarheid wel belangrijk, zowel vanaf de Alblasserwaard als vanaf de A27. Een breekpunt hierbij is voor inspreker dat het bedrijventerrein ook zonder snelweg bereikbaar zou moeten zijn. Inspreker wordt hierover graag geïnformeerd.

Beantwoording reactie

Van het eerste deel van de reactie wordt kennis genomen. Wat betreft het tweede deel wordt verwezen naar paragraaf 2.3.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.13 Inspreker 13

Inhoud reactie

1. Inspreker maakt zich zorgen over de bereikbaarheid van het bedrijventerrein Groote Haar voor hulpdiensten, zeker aangezien zware bedrijven van categorie 5 worden toegestaan die gevaar met zich mee kunnen brengen. Een toegankelijkheid alleen via de A27 is niet voldoende.
2. Inspreker maakt zich zorgen over dat de zware bedrijven in categorie 5 dichtbij de hoogspanningsleidingen en dichtbij Hoogblokland geprojecteerd zijn.
3. Er is bij de plannen voorbijgegaan aan het feit dat de Hoogbloklandseweg wordt gebruikt door groepen scholieren. De menging met verkeer van en naar het bedrijventerrein leidt tot gevaar.

Beantwoording reactie

1. In het kader van de bestemmingsplannen wordt advies ingewonnen van de Veiligheidsregio. Zij zullen adviseren over de bereikbaarheid van het gebied en advies geven over routes voor hulpdiensten. Dit is verwerkt in het stedenbouwkundig plan en in de toelichting van het bestemmingsplan.
2. De bedrijven in milieucategorie 5 (5.1 en 5.2) zijn uitsluitend aan de oost- en noordzijde toegestaan, niet daar waar de afstand tot de hoogspanningsleiding het kleinst is, namelijk aan de noordwestzijde van het plangebied. Van enig gevaar is dan ook geen sprake. In het bestemmingsplan is aangegeven, dat de bestaande woningen (en andere hindergevoelige objecten) in de omgeving van het plangebied bepalend zijn geweest voor de inrichting van het gebied en de toe te laten

bedrijven. Op het bedrijventerrein Groote Haar een zogenaamde inwaartse zone-ring toegepast. Dit betekent dat de maximale hinder, die een bedrijf op het bedrijventerrein mag veroorzaken, is afgestemd op de woningen in de omgeving. Het gaat hierbij om woningen aan de Haarweg, Hoogbloklandseweg en Vlietskade, die dichterbij liggen dan de woningen in Hoogblokland, waardoor van hinder in Hoogblokland als gevolg van de toegelaten bedrijven op het bedrijventerrein geen sprake zal zijn.

3. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.14 Inspreker 14

Inhoud reactie

Inspreker maakt zich zorgen over de gevolgen van de gebiedsontwikkeling op de leef-omgeving. Dit valt uiteen in de volgende punten:

1. Inspreker vreest een toename van lichtschijnsel van voertuigen, verlies van uitzicht door de ligging van viaducten en groenzones op taluds.
2. Inspreker vreest een vermindering van de gezondheid en het leefklimaat voor mens en dier als gevolg van de toename van geluid, de toename van luchtverontreinigende stoffen (fijnstof en andere schadelijke uitlaatgassen) en de toename van transporten met gevaarlijke stoffen.
3. Inspreker vreest horizonvervuiling, geluidhinder en slagschaduw als gevolg van de windmolens.
4. Inspreker vreest een toename van het verkeer als de nieuwe ontsluitingsweg aftakt op de Groeneweg, kruist voor de woning van inspreker. Verder wordt het vreemd gevonden dat de uitwerking nog niet duidelijk is en dat coördinatie hierin ontbreekt.
5. Inspreker vreest een waardedaling van het ontroerend goed door de ingreep in het landschap.
6. Inspreker verwacht veel overlast en schade tijdens de uitvoering van het project. Er heeft nog geen afstemming hierover plaatsgevonden met inspreker.

Beantwoording reactie

1. Inmiddels is het ontwerp voor de verbindingsweg en de aansluiting verder uitgewerkt. Het ontwerp is opgenomen in de toelichting van de twee ontwerp-bestemmingsplannen. Zowel de aansluiting als de verbindingsweg zullen worden begeleid door een grondwal, waardoor lichthinder wordt voorkomen.
2. Naar de effecten van de komst van een bedrijventerrein met windturbines, alsmede de aanleg van op- en afritten en een verbindingsweg is onderzoek gedaan volgens de eisen die de Wet ruimtelijke ordening daaraan stelt. Uit akoestisch onderzoek, luchtkwaliteitonderzoek en onderzoek externe veiligheid blijkt dat alle onderdelen van de gebiedsontwikkeling Groote Haar voldoen aan de wettelijke normen die hiervoor gelden. In de bestemmingsplannen is in hoofdstuk 3 uitgebreid verslag gedaan van de uitkomsten van onderzoeken.

3. Naar de effecten van de windturbines is onderzoek gedaan, waarvan de resultaten waren opgenomen in het voorontwerp-bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar. Zo is ook onderzoek gedaan naar de geluideffecten van de windturbines op de gevoelige functies (zoals woningen) in de omgeving. Uit het onderzoek blijkt dat de berekende geluidniveaus ter plaatse van omliggende gevoelige functies binnen de wettelijk toelaatbare geluidniveaus vallen. De geluidbelasting is hiermee volgens de geldende normen van dien aard, dat er in de omgeving van de windturbines sprake is van een goed woon- en leefklimaat.
Tevens is onderzoek uitgevoerd naar het aspect 'slagschaduw' en zijn slagschaduwberekeningen uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek zijn te vinden in paragraaf 3.7 van het genoemde bestemmingsplan. Uit het onderzoek blijkt dat er geen woningen binnen de contour van 50 uur slagschaduw per jaar vallen. Buiten de slagschaduwduur van 5u40 zijn meer woningen gelegen die zeer beperkt overlast ervaren van de slagschaduw. Hier wordt de slagschaduw echter niet meer als hinderlijk ervaren.
Ter plaatse van de woning van reclamant wordt voldaan aan de wet- en regelgeving wat betreft geluid en slagschaduw. Wat betreft overwegingen ten aanzien van de impact van de windturbines op het landschap ('horizonvervuiling') wordt verwezen naar de beantwoording in paragraaf 2.2 van deze nota.
4. De nieuwe ontsluitingsweg is een solitaire verbinding tussen de aansluiting op de A27 en het bedrijventerrein. De weg takt niet aan op het onderliggende wegennet, dus ook niet op de Groeneweg. De weg kruist de Groeneweg ter plaatse van een door Rijkswaterstaat nieuw aan te leggen viaduct ter plaatse. De nieuwe verbindingsweg passeert de Groeneweg onderlangs.
Het ontwerp voor de aansluiting en de verbindingsweg is bekend en opgenomen in het bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar. De uitwerking is daarmee wel duidelijk. Rijkswaterstaat en gemeenten Gorinchem en Giessenlanden werken samen aan de plannen en stemmen dit (voor zover het hun bevoegdheden betreft) af. Van gebrek aan coördinatie is ons inziens dan ook geen sprake.
5. Indien inspreker van mening is schade te lijden als gevolg van een bestemmingsplan, staat het hem/haar vrij een verzoek tot planschade in te dienen bij de gemeenteraad, op grond van afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening. Een planschadeverzoek kan worden ingediend nadat het betreffende bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.
6. Dit punt van de inspraakreactie heeft geen betrekking op het bestemmingsplan zelf, maar op de uitvoering daarvan. Mogelijke schade aan de woning van inspreker door bouwwerkzaamheden in het plangebied betreft een kwestie van civielrechtelijke aard, die in de bestemmingsplanprocedure niet aan de orde kan komen.
Ter toelichting delen wij mee dat bij uitvoering van de werkzaamheden alle voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen die in het maatschappelijk verkeer gelden. In veel gevallen maakt de uitvoerder c.q. aannemer voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden een inventarisatie van de mogelijke schadeobjecten gelegen in de omgeving van het bouwgebied.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.15 Inspreker 15

Inhoud reactie

1. Inspreker stelt dat de ontwikkeling de uitoefening van zijn bestaande melkrundveebedrijf onmogelijk maakt. De beoogde nieuwe aansluiting van de A27 neemt aan de westelijke zijde veel ruimte in beslag. Ook een deel van het agrarische bouwblok wordt in beslag genomen voor de ontwikkelingen. Ook worden door de ontwikkeling de agrarische gronden die toebehoren aan het bedrijf zodanig doorsneden dat deze niet meer bereikbaar zijn. Een toelichtende kaart hierover is bijgevoegd. Hierdoor wordt een goede bedrijfsvoering volgens inspreker onmogelijk gemaakt, laat staan een bedrijfsontwikkeling.
2. Inspreker maakt zich ernstige zorgen over de gevolgen van de ontwikkeling: toename van inkijk en lichtschijnsel, verlies van privacy, verminderd uitzicht, schaduwschade op de agrarische percelen, waterhuishoudkundige problemen, verslechtering van gezondheid voor mens en dier, horizonvervuiling en wellicht slagschaduwhinder als gevolg van de windmolens.
3. Inspreker vreest een enorme toename van het verkeer als de nieuwe ontsluitingsweg aftakt op de Groeneweg; dit ligt ten minste voor de hand. Het bedrijf van inspreker komt hiermee als het ware op een 'eiland' te liggen. Verder wordt het vreemd gevonden dat de toekomstige verkeerskundige uitwerking op grondgebied van Giessenlanden nog niet duidelijk is en dat coördinatie hierin ontbreekt.
4. Inspreker vreest een waardedaling van het ontroerend goed door de ingreep in het landschap.
5. Inspreker verwacht veel overlast en schade tijdens de uitvoering van het project.

Beantwoording reactie

1. De gemeenten realiseren zich dat de ontwikkeling impact heeft op de bedrijfsvoering van inspreker. De gemeenten zullen (voor zover het hun bevoegdheid betreft) inspreker een voorstel doen ter bespreking van de inhoudelijke consequenties van de gebiedsontwikkeling voor reclamant en de afhandeling ervan.
2. Wij begrijpen dat de gebiedsontwikkeling Groote Haar leidt tot een andere ruimtelijke omgeving voor inspreker dan nu het geval is. Het uitzicht zal inderdaad anders worden. Of sprake is van aantasting van privacy is lastig meetbaar en subjectief. Naar de objectief meetbare effecten als gevolg van de komst van een bedrijventerrein met windturbines, alsmede de aanleg van op- en afritten en een verbindingsweg is onderzoek gedaan volgens de eisen die de Wet ruimtelijke ordening daaraan stelt. Uit akoestisch onderzoek, luchtkwaliteitonderzoek en onderzoek externe veiligheid blijkt dat alle onderdelen van de gebiedsontwikkeling Groote Haar voldoen aan de wettelijke normen die hiervoor gelden. In de bestemmingsplannen is in hoofdstuk 3 uitgebreid verslag gedaan van de uitkomsten van onderzoeken. Tevens is (inmiddels) een waterplan opgesteld, waarmee wordt zorggedragen voor een goede toekomstige waterhuishoudkundige situatie. Tevens is onderzoek gedaan naar de effecten van de windturbines, waarvan de resultaten waren opgenomen in het voorontwerp-bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar. Zo is onderzoek uitgevoerd naar het aspect 'slagschaduw' en zijn slagschaduwberekeningen uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek zijn te vinden in paragraaf 3.7 van het genoemde bestemmingsplan. Uit het onderzoek blijkt dat er geen woningen binnen de contour van 50 uur slagschaduw per jaar

vallen. Buiten de contour van de slagschaduwduur van 5u40 zijn meer woningen gelegen die zeer beperkt overlast ervaren van de slagschaduwen. Onderzoek wijst uit dat de slagschaduw hier niet meer als hinderlijk wordt ervaren.

3. Wat betreft lichtschijnsel wordt het volgende opgemerkt. Inmiddels is het ontwerp voor de verbindingsweg en de aansluiting verder uitgewerkt. Het ontwerp is opgenomen in de toelichting van de twee ontwerp-bestemmingsplannen. Zowel de aansluiting als de verbindingsweg zullen worden begeleid door een grondwal, waardoor lichthinder wordt voorkomen.

Met genoemde onderzoeken en onderbouwing is aangetoond dat sprake is van een haalbare en uitvoerbare ontwikkeling.

3. De nieuwe ontsluitingsweg is een solitaire verbinding tussen de aansluiting op de A27 en het bedrijventerrein. De weg takt niet aan op het onderliggende wegennet, dus ook niet op de Groeneweg. De weg kruist de Groeneweg ter plaatse van het ten oosten van de A27 door Rijkswaterstaat nieuw aan te leggen danwel te vervangen viaduct. De nieuwe verbindingsweg passeert de Groeneweg onderlangs. Zoals uitgebreid is toegelicht in paragraaf 2.3 voorzien de bestemmingsplannen erin dat er uitsluitend één nieuwe verbindingsweg zal worden aangelegd richting het nieuwe bedrijventerrein. Er is in de bestreden bestemmingsplannen geen sprake van meerdere ontsluitingswegen of aantakking op het onderliggende wegennet. Het ontwerp voor de aansluiting en de verbindingsweg is bekend en opgenomen in het bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar. De uitwerking is daarmee wel duidelijk. Rijkswaterstaat en gemeenten Gorinchem en Giessenlanden werken samen aan de plannen en stemmen dit af.

Van gebrek aan coördinatie is ons inziens dan ook geen sprake.

Door uitvoering van de bestemmingsplannen komt het bedrijf van reclamant niet 'op een eiland' te liggen. In overleg is in het stedenbouwkundige plan een zodanige ontsluiting van de percelen van inspreker opgenomen, dat hij zijn bedrijfsvoering kan voortzetten.

4. Indien inspreker van mening is schade te lijden als gevolg van een bestemmingsplan, staat het hem/haar vrij een verzoek tot planschade in te dienen bij de gemeenteraad, op grond van afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening. Een planschadeverzoek kan worden ingediend nadat het betreffende bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.
5. Dit punt van de inspraakreactie heeft geen betrekking op het bestemmingsplan zelf, maar op de uitvoering daarvan. Mogelijke schade aan de woning van inspreker door bouwwerkzaamheden in het plangebied betreft een kwestie van civielrechtelijke aard, die in de bestemmingsplanprocedure niet aan de orde kan komen. Ter toelichting delen wij mee dat bij uitvoering van de werkzaamheden alle voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen die in het maatschappelijk verkeer gelden. In veel gevallen maakt de uitvoerder voorafgaand aan de werkzaamheden een inventarisatie van de mogelijke schadeobjecten gelegen in de omgeving van het bouwgebied.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.16 Inspreker 16

Inhoud reactie

1. Inspreker stelt dat door de ontwikkeling de uitoefening van zijn melkrundveebedrijf ernstig wordt geschaad. Het bedrijf verliest enkele pachtgronden die nodig zijn voor de ontwikkeling, waardoor het bedrijfsareaal afneemt. Hiermee wordt de bedrijfsvoering ernstig verstoord.
2. Inspreker maakt zich ernstige zorgen over de gevolgen van de ontwikkeling: toename van inkijk en lichtschijnsel, verlies van privacy, verminderd uitzicht, schaduwshade op de agrarische percelen, waterhuishoudkundige problemen, verslechtering van gezondheid voor mens en dier, horizonvervuiling en wellicht slagschaduwhinder als gevolg van de windmolens.
3. Inspreker vreest een enorme toename van het verkeer als de nieuwe ontsluitingsweg aftakt op de Groeneweg, hetgeen voor de hand ligt. De woning van inspreker wordt ontsloten via deze weg, die naar verwachting dus een drukke verkeersweg wordt. Verder wordt het vreemd gevonden dat de uitwerking nog niet duidelijk is en dat coördinatie hierin ontbreekt.
4. Inspreker vreest een waardedaling van het ontroerend goed door de ingreep in het landschap.
5. Inspreker verwacht veel overlast en schade tijdens de uitvoering van het project. Er heeft nog geen afstemming hierover plaatsgevonden met inspreker.

Beantwoording reactie

1. De gemeenten realiseren zich dat de ontwikkeling een grote impact heeft op de bedrijfsvoering van inspreker. De gemeenten zullen inspreker een voorstel doen ter bespreking van de inhoudelijke consequenties van de gebiedsontwikkeling voor reclamant en de afhandeling ervan.
2. Wij begrijpen dat de gebiedsontwikkeling Groote Haar leidt tot een andere ruimtelijke omgeving voor inspreker dan nu het geval is. Het uitzicht zal inderdaad anders worden. Of sprake is van aantasting van privacy is lastig meetbaar. Naar de objectief meetbare effecten als gevolg van de komst van een bedrijventerrein met windturbines, alsmede de aanleg van op- en afritten en een verbindingsweg is onderzoek gedaan volgens de eisen die de Wet ruimtelijke ordening daaraan stelt. Uit akoestisch onderzoek, luchtkwaliteitonderzoek en onderzoek externe veiligheid blijkt dat alle onderdelen van de gebiedsontwikkeling Groote Haar voldoen aan de wettelijke normen die hiervoor gelden. In de bestemmingsplannen is in hoofdstuk 3 uitgebreid verslag gedaan van de uitkomsten van onderzoeken. Tevens is (inmiddels) een waterplan opgesteld, waarmee wordt zorggedragen voor een goede toekomstige waterhuishoudkundige situatie. Tevens is onderzoek gedaan naar de effecten van de windturbines, waarvan de resultaten waren opgenomen in het voorontwerp-bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar. Zo is onderzoek uitgevoerd naar het aspect 'slagschaduw' en zijn slagschaduwberekeningen uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek zijn te vinden in paragraaf 3.7 van het genoemde bestemmingsplan. Uit het onderzoek blijkt dat er geen woningen binnen de contour van 50 uur slagschaduw per jaar vallen. Buiten de contour van de slagschaduwduur van 5u40 zijn meer woningen gelegen die zeer beperkt overlast ervaren van de slagschaduw. Onderzoek wijst uit dat de slagschaduw hier niet meer als hinderlijk wordt ervaren.

Met genoemde onderzoeken is aangetoond dat sprake is van een haalbare en uitvoerbare ontwikkeling.

3. De nieuwe ontsluitingsweg is een solitaire verbinding tussen de aansluiting op de A27 en het bedrijventerrein. De weg takt niet aan op het onderliggende wegennet, dus ook niet op de Groeneweg. De weg kruist de Groeneweg ter plaatse van het ten oosten van de A27 door Rijkswaterstaat nieuw aan te leggen danwel te vervangen viaduct. De nieuwe verbindingsweg passeert de Groeneweg onderlangs. Zoals uitgebreid is toegelicht in paragraaf 2.3 voorzien de bestemmingsplannen erin dat er uitsluitend één nieuwe verbindingsweg zal worden aangelegd richting het nieuwe bedrijventerrein. Er is in de bestreden bestemmingsplannen geen sprake van meerdere ontsluitingswegen of aantakking op het onderliggende wegennet. Het ontwerp voor de aansluiting en de verbindingsweg is bekend en opgenomen in het bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar. De uitwerking is daarmee wel duidelijk. Rijkswaterstaat en gemeenten Gorinchem en Giessenlanden werken samen aan de plannen en stemmen dit af. Van gebrek aan coördinatie is ons inziens dan ook geen sprake.
4. Indien inspreker van mening is schade te lijden als gevolg van een bestemmingsplan, staat het hem/haar vrij een verzoek tot planschade in te dienen bij de gemeenteraad, op grond van afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening. Een planschadeverzoek kan worden ingediend nadat het betreffende bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.
5. Dit punt van de inspraakreactie heeft geen betrekking op het bestemmingsplan zelf, maar op de uitvoering daarvan. Mogelijke schade aan de woning van inspreker door bouwwerkzaamheden in het plangebied betreft een kwestie van civielrechtelijke aard, die in de bestemmingsplanprocedure niet aan de orde kan komen. Ter toelichting delen wij mee dat bij uitvoering van de werkzaamheden alle voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen die in het maatschappelijk verkeer gelden. In veel gevallen maakt de uitvoerder voorafgaand aan de werkzaamheden een inventarisatie van de mogelijke schadeobjecten gelegen in de omgeving van het bouwgebied.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.17 Inspreker 17

Inhoud reactie

1. Het bestemmingsplan maakt het mogelijk dat er tot 25 m hoog gebouwd kan worden direct tegen de achterzijde van het perceel van inspreker en dat van de buren. Opgemerkt wordt dat dit niet de bedoeling kan zijn.
2. Gevraagd wordt hoe de gemeente omgaat met waardevermindering en verkoopbaarheid van de woning(en) en hoe deze schadepost wordt vergoed.
3. Gevraagd wordt op welke wijze er een afscheiding wordt gerealiseerd tussen het bedrijventerrein en de privé-percelen.
4. Inspreker vindt dat de nieuwe afrit en ontsluitingsweg direct langs de A27 te dicht bij de woning(en) ligt en daardoor tot schade leidt (de woningen zijn niet onderheid). Verzocht wordt deze verder van de woning(en) te situeren.
5. Inspreker constateert dat er nog geen goede en veilige oplossing is voor de fietsers en schoolgaande jeugd.

6. Inspreker draagt verschillende flora- en faunasoorten aan die momenteel in het plangebied aanwezig zijn, zoals reeën, vossen, wilde eenden, diverse vogels. Tevens wordt aangedragen dat door dit soort ontwikkelingen op termijn geen weidegrond meer over is voor het weiden van koeien.
7. Gesuggereerd wordt het bedrijventerrein een groene uitstraling mee te geven en het bedrijventerrein aan het zicht te onttrekken middels groen en wat dit betreft een voorbeeld te worden voor vele gemeenten. Ook kan worden gedacht aan het ontwikkelen van natuurlijke oevers.
8. Inspreker wordt graag bij de ontwikkelingen betrokken en had ook graag al eerder geïnformeerd willen worden.
9. De woningen aan de Haarweg en Hoogbloklandseweg zijn grotendeels niet onderheid. Gevraagd wordt hoe de gemeente voorkomt dat deze woningen schade oplopen als gevolg van de bouw en aanleg van het bedrijventerrein (wegen, gebouwen, waterpartijen). Schade kan ook ontstaan door het verlagen van het grondwaterpeil door bemaling of iets dergelijks.
10. Inspreker vreest dat de geprojecteerde windturbines voor hinder (lawaai) zorgen en vindt dat deze op te korte afstand gerealiseerd worden.
11. Inspreker verwacht dat het bedrijventerrein ook 's nachts verlicht wordt; dit is schadelijk voor nachtdieren en ook voor de bewoners.

Beantwoording reactie

1. Op het bedrijventerrein zijn verschillende maximale bouwhoogten opgenomen. Ten oosten van de woning van inspreker bedraagt de maximale bouwhoogte 12 m. Ten noorden en westen van de woning bedraagt de maximale hoogte inderdaad 25 m. Wij zijn met inspreker van mening dat de overgang van de bedrijfsbebouwing naar de woon-werkbebouwing op de hoek van de Hoogbloklandseweg / Haarweg op deze manier erg groot is. Om die reden wordt de maximale hoogte van de bedrijfsbebouwing in het zuidwestelijke deel van het plangebied, in het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar aangepast van 25 naar maximaal 12 m.
2. Indien inspreker van mening is schade te lijden als gevolg van een bestemmingsplan, staat het hem/haar vrij een verzoek tot planschade in te dienen bij de gemeenteraad, op grond van afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening. Een planschadeverzoek kan worden ingediend nadat het betreffende bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.
3. Het stedenbouwkundig plan wordt momenteel uitgewerkt, waarbij er bijzondere aandacht is voor de overgang van de bestaande woonpercelen op de kruising van de Haarweg en de Hoogbloklandseweg en het bedrijventerrein. Deze overgangen worden zoveel mogelijk vormgegeven door de situering van watergangen met natuurvriendelijke oevers of door de situering van groen tussen de privé-percelen en het bedrijventerrein.
4. De op- en afritten bij de locatie Scheiwijk maken als autonome ontwikkeling deel uit van het Tracébesluit. De locatie van de toe- en afritten van de aansluiting Scheiwijk is dan ook door Rijkswaterstaat bepaald; dit reeds in het voorkeursalternatief. Rijkswaterstaat heeft daarbij rekening gehouden met de ontwerprichtlijnen voor autosnelwegen, de ligging van knooppunt Gorinchem en de bebouwing van Hoogblokland. Er moet rekening worden gehouden met bepaalde afstanden (zogenoemde turbulentielengtes) vanaf knooppunt Gorinchem voor overgangen in snelheden en overgangen van en naar spitsstroken. Deze afstanden zijn ook voor

bewegwijzering nodig. Vanwege deze uitgangspunten is geen andere geschikte locatie aanwezig.

Wat betreft mogelijke schade aan de woning wordt verwezen naar de reactie onder punt 9.

5. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.
6. In het kader van de drie bestemmingsplannen is flora- en faunaonderzoek verricht, zowel in het kader van gebiedsbescherming als de bescherming van soorten ingevolge de Flora- en faunawet. Het laatste onderzoek betreft het onderzoek Flora- en faunarapportage gebiedsontwikkeling Groote Haar d.d. 25 november 2015 en heeft op quick scan niveau plaatsgevonden en hierin is geconstateerd dat naar een aantal soorten nader onderzoek moet plaatsvinden. Dit nader onderzoek vindt momenteel en vermoedelijk tot en met het najaar van 2016 plaats. In de bestemmingsplannen is hier dus aandacht voor. Met het nader onderzoek en een eventueel te verkrijgen ontheffing van de Flora- en faunawet wordt ervoor gezorgd dat wordt gehandeld in lijn met relevante wet- en regelgeving. De constatering dat weidegrond wordt onttrokken ten behoeve van een stedelijke ontwikkeling wordt onderschreven.
7. Momenteel wordt het stedenbouwkundig plan verder uitgewerkt en is er zeker ook aandacht voor de openbare ruimte op het bedrijventerrein. Het bedrijventerrein zal met name aan de randen van het terrein een groene inrichting krijgen, al dan niet vergezeld van watergangen. Aan de noordrand van het bedrijventerrein worden daarbij in ieder geval natuurvriendelijke oevers gerealiseerd en zo mogelijk gebeurd dit ook in het zuidelijke deel. Het stedenbouwkundig plan is opgenomen in het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar.
8. De gemeenten hebben er juist voor gekozen, om naast het bieden van (wettelijk facultatieve, dus niet-verplichte) inspraak op de drie bestemmingsplannen, in het kader van de voorontwerp-bestemmingsplannen drie inloopavonden te organiseren voor dialoog tussen geïnteresseerden / belanghebbenden en de gemeenten. Op die manier worden aanwonenden volgens de gemeente juist wél en nog voor de start van de formele procedure (die start bij de tervisielegging van de ontwerp-bestemmingsplannen) betrokken.
9. Dit punt van de inspraakreactie heeft geen betrekking op het bestemmingsplan zelf, maar op de uitvoering daarvan. Mogelijke schade aan de woning van inspreker door bouwwerkzaamheden of verlaging van het grondwaterpeil in het plangebied betreft een kwestie van civielrechtelijke aard, die in de bestemmingsplanprocedure niet aan de orde kan komen. Ter toelichting delen wij mee dat bij uitvoering van de werkzaamheden alle voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen die in het maatschappelijk verkeer gelden. In veel gevallen maakt de uitvoerder voorafgaand aan de werkzaamheden een inventarisatie van de mogelijke schadeobjecten gelegen in de omgeving van het bouwgebied.
10. De windturbines worden op ongeveer 700 m van de woning van inspreker gesitueerd, aan de noordrand van het bedrijventerrein. Naar de effecten van de windturbines is onderzoek gedaan, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het voorontwerp-bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar. Zo is ook onderzoek gedaan naar de geluideffecten van de windturbines op de gevoelige functies (zoals woningen) in de omgeving. Uit het onderzoek blijkt dat de berekende geluidniveaus ter plaatse van omliggende gevoelige functies binnen de wettelijk toelaatbare geluidniveaus vallen. De geluidbelasting is hiermee volgens de geldende normen van dien aard, dat er in de omgeving van de windturbines sprake is van

een goed woon- en leefklimaat. Ook wat betreft eventuele geluidhinder is er dus geen aanleiding om de windturbines elders te positioneren.

Voor overige overwegingen wat betreft de locatiekeuze van de windturbines, wordt verwezen naar paragraaf 2.2.

11. Het bedrijventerrein zal naar verwachting ook 's nachts (beperkt) worden verlicht. In de onderzoeken naar de effecten van het bedrijventerrein op flora en fauna is hiermee rekening gehouden. Thans loopt nog een nader onderzoek, waarin hierop zal worden ingegaan. In het kader van de inrichting zal goed worden gekeken naar de situatie van omwonenden, opdat deze geen lichthinder ondervinden van het bedrijventerrein. Die verlichting betreft echter geen bestemmingsplankwestie, maar zal op inrichtingsniveau verder worden uitgewerkt.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

Het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar is aangepast als gevolg van deze reactie, waardoor in het zuidwestelijke deel van het plangebied een maximale hoogte van 12 m gaat gelden.

4.18 Inspreker 18

Inhoud reactie

1. Inspreker vindt de toegestane milieucategorieën op het nieuwe bedrijventerrein te hoog. Hij acht het bedrijventerrein passend voor kleine en middelzware industrie.
2. Inspreker vindt dat het plan zich tegenspreekt, bijvoorbeeld doordat de groene energie van de windmolens wordt gecombineerd met een zwaar vervuילend bedrijventerrein.

Beantwoording reactie

1. Doelstelling is een regionaal bedrijventerrein te realiseren, dat bedrijven uit de regio Alblasserwaard – Vijfheerenlanden kan accommoderen. Vanwege de ligging van het bedrijventerrein, is het mogelijk plaats te bieden aan bedrijven in zwaardere milieucategorieën. Deze bedrijven kunnen vanwege conflicterende belangen met gevoelige functies thans geen plek vinden in stedelijk gebied en daarnaast biedt een dergelijk type bedrijventerrein juist de mogelijkheid om zwaardere bedrijvigheid in de kernen uit te plaatsen naar een passender locatie. Dergelijk bedrijfsareaal kan op de bestaande bedrijventerreinen in de regio niet worden gevonden, terwijl er wel vraag naar bestaat. De vestiging van een regionaal bedrijventerrein met zwaardere milieucategorieën ter plaatse van Groote Haar is in lijn met het provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid. Voorts wordt opgemerkt dat op het bedrijventerrein Groote Haar een zogenaamde inwaartse zone-ring wordt toegepast. Dit betekent dat de maximale hinder, die een bedrijf op het bedrijventerrein mag veroorzaken, is afgestemd op de woningen in de omgeving. De woningen ondervinden vanwege deze milieuzonering van het bedrijventerrein dan ook niet meer hinder dan op grond van wet- en regelgeving is toegelaten.
2. De situering van een nieuw bedrijventerrein en het toepassen van duurzaamheidsmaatregelen is niet perse tegenstrijdig. De komst van een bedrijventerrein geeft juist de gelegenheid om de negatieve effecten van het bedrijventerrein zoveel mogelijk te voorkomen door bijvoorbeeld duurzame bedrijfsprocessen een kans te geven. Door de toepassing van windenergie bijvoorbeeld, wordt door de bedrijven minder fossiele energie gebruikt, hetgeen beter is voor het klimaat. De

komst van een nieuw bedrijventerrein is op zichzelf inderdaad niet duurzaam te noemen, maar door de toepassing van zoveel mogelijk duurzaamheidsprincipes worden de effecten ervan zoveel mogelijk beperkt.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.19 Inspreker 19

Inhoud reactie

Inspreker acht industrie en windmolens dicht bij de woonkern minder gewenst, maar als dit gecombineerd wordt met een betere ontsluiting, dan zijn er wat hem betreft voor- en nadelen. Door de voorliggende opzet blijven de voordelen door een betere ontsluiting echter uit volgens inspreker. Inspreker hoopt dat er een betere manier wordt gevonden om het sluipverkeer aan te pakken.

Beantwoording reactie

De komst van een bedrijventerrein met windturbines is onderzocht wat betreft de effecten van deze ontwikkeling. Door milieuzonering van het bedrijventerrein en bijvoorbeeld ook de beperking van het vermogen en de hoogte van de windturbines blijven de effecten van de gebiedsontwikkeling binnen de wettelijke normen die hiervoor gelden.

Wat betreft de ontsluiting wordt terecht geconstateerd dat er voor de omliggende functies weinig veranderd omdat niet wordt aangesloten op het onderliggende wegennet. Hierdoor verandert er ook niets voor het sluipverkeer ter plaatse. Het sluipverkeer heeft de aandacht van de gemeenten, maar deze opmerking heeft geen betrekking op de bestemmingsplannen die thans ter visie liggen.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.20 Inspreker 20

Inhoud reactie

1. In de toelichting wordt op pagina 100 verwezen naar de huidige situatie, maar wordt niet gesproken over de files die nu al bij dit knooppunt horen. Het lijkt logisch dat een nieuwe afslag en een nieuw terrein tot nog meer files leiden.
2. Op pagina 101 van de toelichting is vermeld dat het bestaande fietspad langs de Hoogbloklanseweg blijft gehandhaafd. Inspreker vindt dit zeer onverstandig, aangezien de drukke tijden op het fietspad en de afslag gelijk zijn (circa 8.00u en 16.00u). De combinatie van bestemmingsverkeer voor de bedrijven en schoolverkeer per fiets is geen haalbare optie.

Beantwoording reactie

1. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.
2. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

Het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark is aangepast naar aanleiding van deze reactie voor wat betreft de omlegging van de Hoogbloklandseweg en het fietspad rondom het bedrijventerrein.

4.21 Inspreker 21

Inhoud reactie

1. De woningen van de buurt Haarweg/Hoogbloklandseweg worden totaal ingebouwd door bedrijven waardoor er nauwelijks groen overblijft en op geringe afstand windturbines gerealiseerd gaan worden. Inspreker is hierover verbaasd.
2. Inspreker acht de afstand van de woningen tot de windturbines te gering waardoor er sprake zal zijn van geluidoverlast. De woningen zitten ruim binnen de afstanden van resp. 1,3 km die voor Arkel en 2 km die voor Hoogblokland zijn aangehouden.
3. Inspreker meldt dat uit spot- en veldwerk is gebleken dat er in de gebiedshoek Haarweg/Hoogbloklandseweg 3 vleermuissoorten aanwezig zijn, die zullen gaan verdwijnen. De windturbine staat verder in een aanvliegroute van Purperreigers. Gevraagd wordt hoe hier mee omgegaan wordt.
4. De tekeningen over dit project zijn niet eenduidig wat betreft invullingen met groen en waterpartijen.
5. Inspreker stelt ter discussie dat er behoefte is aan het bedrijventerrein. Op dit moment liggen er nog onbebouwde kavels in Gorinchem.
6. De gebiedsontwikkeling is ecologisch gezien niet passend en bevat te weinig groen, water en ruimte, hetgeen wel belangrijk is voor de huidige bewoners van dit gebied.
7. Inspreker maakt zich zorgen over dat de woningen, die niet onderheid zijn, zullen worden beschadigd tijdens de bouw van het industrieterrein. Verder veroorzaakt groot transport hinderlijke trillingen. Ook vraagt inspreker zich af wat er met de waterhuishouding gebeurt als er een verticale drainage wordt aangebracht. De voorbelastingen kunnen voor drukverschillen zorgen.
8. Inspreker vreest dat de woningen flink in waarde dalen.
9. Inspreker wil zekerheid over de bouwafstanden van de woning tot de bedrijfspannen en de hoeveelheid groen die verwacht kan worden.
10. Inspreker verzoekt om meer inzicht te geven in de verkeersdrukte.

Beantwoording reactie

1. De omgeving van inspreker zal inderdaad flink veranderen. In het stedenbouwkundig plan wordt echter zoveel mogelijk rekening gehouden met de woningen aan de Haarweg en de Hoogbloklandseweg. Zo wordt een groene afscherming gerealiseerd tussen de woonkavels en het bedrijventerrein. Tevens wordt de toegestane maximale hoogte op het bedrijventerrein, in de directe nabijheid van insprekers, aangepast. Op het bedrijventerrein zijn verschillende maximale bouwhoogten opgenomen. Ten oosten van de woning van inspreker bedraagt de maximale bouwhoogte 12 m. Ten noorden en westen van de woning bedraagt de maximale hoogte 25 m. Vanwege het feit dat de overgang van de bedrijfsbebouwing naar de woon-werkbebouwing op de hoek van de Hoogbloklandseweg / Haarweg erg groot is, wordt de maximale hoogte van de bedrijfsbebouwing in het zuidwestelijke deel van het plangebied, in het ontwerp-bestemmingsplan Bedrij-

venterrein en Windturbinepark Groote Haar aangepast van 25 naar maximaal 12 m.

Naar de effecten van de windturbines is onderzoek gedaan, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar. Zo is ook onderzoek gedaan naar de geluideffecten van de windturbines op de gevoelige functies (zoals woningen) in de omgeving. Uit het onderzoek blijkt dat de berekende geluidniveaus ter plaatse van omliggende gevoelige functies binnen de wettelijk toelaatbare geluidniveaus vallen. De geluidbelasting is hiermee volgens de geldende normen van dien aard, dat er in de omgeving van de windturbines sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Ook wat betreft eventuele geluidhinder is er dus geen aanleiding om de windturbines elders te positioneren.

Voor overige overwegingen wat betreft de locatiekeuze van de windturbines, wordt verwezen naar paragraaf 2.2.

2. De windturbines worden inderdaad op ongeveer 700 m van de woning van inspreker gesitueerd, aan de noordrand van het bedrijventerrein. Er is geen vaste afstandsmaat die moet worden aangehouden als nieuwe windturbines worden gerealiseerd. Wel moet uit onderzoek blijken dat nog steeds sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Middels onderzoek naar diverse aspecten is dit aangetoond. Hiervan is verslag gedaan in het bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar. De genoemde afstanden tot de kernen Hoogblokland en Arkel zijn uitsluitend ter toelichting genoemd, om een idee te krijgen van de afstanden tussen windturbines en de genoemde kernen. Het gaat hierbij niet om aan te houden afstandsnormen of iets dergelijks.
3. In het kader van de drie bestemmingsplannen is onderzoek gedaan naar voorkomende flora en fauna. Het onderzoek splitst zich uit naar gebiedsbescherming enerzijds en soortenbescherming anderzijds. In het laatstgenoemde onderzoek is ingegaan op de effecten van de komst van bedrijventerrein, verbindingsweg, aansluiting en windturbines op voorkomende flora en fauna, dit in het kader van de Flora- en faunawet. Uit het eerste quick scan onderzoek volgt dat nader onderzoek nodig is naar meerdere soorten, waaronder vleermuizen. Voor de vaststelling van het bestemmingsplan wordt middels nader onderzoek aangetoond dat wordt voldaan aan de Flora- en faunawet.
4. Elk bestemmingsplan bestaat uit drie delen: de toelichting, regels en de verbeelding. De regels en de verbeelding (de plankkaart) zijn de juridisch bindende onderdelen. Hieraan worden toekomstige (bouw)aanvragen getoetst. De toelichting is een toelichting op de plannen, maar niet-juridisch bindend. In de toelichting wordt onder meer een beeld geschetst van de toekomstige inrichting van het gebied. Dit is formeel niet meer dan een inrichtingssuggestie, maar geeft natuurlijk wel enig beeld van de toekomstige inrichting van bijvoorbeeld het bedrijventerrein. Het kan zijn dat de verbeelding van het bestemmingsplan op punten afwijkt van de toelichting, bijvoorbeeld omdat de verbeelding globaler van opzet is.
Aanvullend wordt opgemerkt dat in het ontwerp-bestemmingsplan een nieuw, gedetailleerder ontwerp van het bedrijventerrein is opgenomen.
5. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.4.
6. Het stedenbouwkundig plan wordt momenteel uitgewerkt, waarbij er bijzondere aandacht is voor de inrichting van de openbare ruimte en in het bijzonder voor de overgang van het bedrijventerrein naar de bestaande woonpercelen op de kruising van de Haarweg en de Hoogbloklandseweg. Deze overgangen worden zoveel mogelijk vormgegeven door de situering van watergangen met natuurvriendelijke oevers of door de situering van groen tussen de privé-percelen en het

bedrijventerrein. Voor het overige wordt verwezen naar de beantwoording onder punt 3.

7. Dit punt van de inspraakreactie heeft geen betrekking op het bestemmingsplan zelf, maar op de uitvoering daarvan. Mogelijke schade aan de woning van inspreker door bouwwerkzaamheden in het plangebied betreft een kwestie van civielrechtelijke aard, die in de bestemmingsplanprocedure niet aan de orde kan komen. Ter toelichting delen wij mee dat bij uitvoering van de werkzaamheden alle voorzorgsmaatregelen moeten worden genomen die in het maatschappelijk verkeer gelden. In veel gevallen maakt de uitvoerder voorafgaand aan de werkzaamheden een inventarisatie van de mogelijke schadeobjecten gelegen in de omgeving van het bouwgebied.
8. Indien inspreker van mening is schade te lijden als gevolg van een bestemmingsplan, staat het hem/haar vrij een verzoek tot planschade in te dienen bij de gemeenteraad, op grond van afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening. Een planschadeverzoek kan worden ingediend nadat het betreffende bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.
9. Pas als de bestemmingsplannen onherroepelijk zijn, is er zekerheid over afstanden en dergelijke. Immers kunnen deze gedurende de procedure nog wijzigen. Op basis van het voorontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein Groote Haar bedraagt de afstand van het perceel van inspreker tot de grens van de bestemming Bedrijventerrein minimaal 52 m. Afhankelijk van de uiteindelijke inrichting van de betreffende bedrijfspercelen kan dit natuurlijk meer zijn; bedrijven kunnen ervoor kiezen een grotere afstand tot de zijdelingse perceelsgrens aan te houden dan als minimum is voorgeschreven.
Wat betreft het groen wordt gesteld dat een bestemmingsplan functies en bouw-mogelijkheden toelaat (en niet afdwingt). Binnen de bestemmingen Groen en Water zijn groen- en watervoorzieningen toegelaten. Ook op de bedrijfspercelen, binnen de bestemming Bedrijventerrein, is groen toegestaan, alleen heeft de gemeente hier minder grip op daadwerkelijke realisatie. Het stedenbouwkundig ontwerp, zoals deze wordt opgenomen in het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar, geeft een goed beeld van de toekomstige inrichting en groenvoorzieningen op het bedrijventerrein.
10. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

Het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar is aangepast als gevolg van deze reactie, waardoor in het zuidwestelijke deel van het plangebied een maximale hoogte van 12 m gaat gelden.

4.22 Inspreker 22

Inhoud reactie

1. Inspreker acht de gekozen locatie voor de windmolens niet geschikt, aangezien in dit gebied te weinig wind is, zeker als het gebied in de toekomst bebouwd is. Dit blijkt uit de windkaart van Nederland op 100 m hoogte.
2. Het verontrust inspreker dat de opgewekte energie zal worden gebruikt door bedrijven op Groote Haar. Inspreker hoopt dat de opgewekte energie gewoon wordt terug geleverd aan het net.
3. De windmolens met een hoogte van 180 m zijn horizonvervuilend, zeker in het Groene Hart, waar weidse uitzichten een unicum zijn.
4. Inspreker vraagt of er windmetingen zijn verricht bijvoorbeeld ten noorden van industrieterrein Papland.
5. Inspreker vraagt of er een kosten-batenanalyse is verricht op basis van de energieproductie van de windmolens in Hardinxveld.
6. Inspreker vraagt of de gemeente een onderzoek uitgevoerd heeft onder de bevolking met de vraag hoe de groene energie moet worden opgewekt (kleine voorzieningen bij woningen met privé-nut of grotere voorzieningen met algemeen nut).
7. Inspreker vraagt of de gemeente onderzoek heeft uitgevoerd naar het bouwen van windmolens in gebieden die volgens de in sub 1 genoemde windkaart zeer geschikt zijn voor windmolens (donkerrood gebied).

Beantwoording reactie

1. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.2.
2. Belangrijk onderdeel van de planontwikkeling is juist dat minimaal een deel van de opbrengst van windenergie wordt aangewend op het bedrijventerrein. Door deze constructie verbruiken bedrijven minder fossiele energie, hetgeen tegemoet komt aan de landelijke duurzaamheidsambities en –doelstellingen. Het deel dat niet door de bedrijven wordt gebruikt, wordt inderdaad terug geleverd aan het net.
3. De windturbines worden maximaal 120 m (tiphoogte maximaal 175 m), zoals is vastgelegd in de regels van bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar. Voor het overige wordt verwezen naar paragraaf 2.2.
4. Er zijn voor zover bekend geen windmetingen gedaan ten noorden van Papland. Meer in het algemeen is het de verwachting dat voldoende wind aanwezig is voor een voldoende energieopbrengst.
5. Bij de gemeente Gorinchem is een dergelijke analyse niet bekend. Verder wordt verwezen naar paragraaf 2.2.
6. Een dergelijk onderzoek is niet uitgevoerd. Wat betreft de lokale ruimtelijke ordening, en energieopwekking valt daaronder, is de gemeente bevoegd gezag en mag zij zelf, zonder raadpleging van de bevolking, hierin beslissingen nemen. Daar de gemeente een overeenkomst heeft gesloten met de provincie ter realisatie van enkele windturbines, wordt hieraan nu vervolg gegeven.
7. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.2.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.23 Inspreker 23

Inhoud reactie

1. Verzocht wordt een verbindingsweg aan te leggen tussen de nieuwe afrit van de A27 naar het bedrijventerrein op de Vlietskade. Dit is ten eerste gunstig voor de bereikbaarheid van de bedrijven. Ten tweede komt dit de rust en leefbaarheid van het dorp Arkel/Hoogblokland ten goede, omdat het bestemmingsverkeer niet meer door deze dorpen hoeft te rijden.
2. De windmolens worden geplaatst in een oost-west richting en tasten hiermee vanuit het zuiden het dorpsgezicht op Hoogblokland aan. Andersom wordt het uitzicht van de inwoners van Hoogblokland verstoord. Verzocht wordt de windmolen evenwijdig aan de A27 te plaatsen, hiervoor is voldoende ruimte. Tevens is bij de overheersende windrichting de windschaduw van de afzonderlijke molens minder.

Beantwoording reactie

1. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.
2. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.2.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.24 Inspreker 24

Inhoud reactie

1. Inspreker geeft in overweging om de windmolenlocatie uit te breiden met maximaal 3 extra windmolens. Dit gezien de toenemende roep om windenergie en de zwaardere taakstellingen door provincies respectievelijk rijk. Verder blijkt uit een krantenbericht van Trouw dat de rijksdoelstellingen inzake windenergie niet worden gehaald. Inspreker vindt het daarom verstandig om de bestaande taakstelling van 9 MW nog te vergroten, omdat het aannemelijk is dat er aanvullende taakstellingen komen.
De landschappelijke impact lijkt met voornoemde uitbreiding nagenoeg gelijk te blijven, ook omdat er landschappelijk al een bestaande ingreep in de horizon is in de vorm van de aanwezige hoogspanningskabels en –leidingen. Verder worden de stichtingskosten relatief lager. Ook ontstaat een meer logische begrenzing van het gebied voor windmolens.
2. Inspreker geeft de vraag in overweging aan de gemeente om de zoektocht naar windmolens in breder verband te betrekken, bijvoorbeeld enkele kleinere locaties toe te voegen.

Beantwoording reactie

1. In een op 30 oktober 2014 ondertekende overeenkomst zijn het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gorinchem en Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland overeengekomen dat de gemeente streeft naar de realisatie van windenergie op bedrijventerrein Groote Haar met een vermogen van 9 MW. Hoewel het vermoedelijk toegestaan is meer vermogen te realiseren door de plaatsing van meer windturbines, zijn er milieutechnische beperkingen die dit verhinderen. De effecten van drie windturbines zijn zodanig dat in de omgeving een goed

woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd; de plaatsing van meer windturbines zou leiden tot grotere hinderafstanden, waaraan niet kan worden voldaan. Daarom wordt afgezien van de suggestie om meer windturbines te plaatsen.

2. De provincie Zuid-Holland heeft in een eerder stadium reeds een onderzoek gedaan naar kansrijke locaties voor windenergie in de provincie. Uit de Verordening Ruimte blijkt dat op basis van de zogenaamde plaatsingsvisie een integrale afweging van de voor windenergie aangeduide locaties heeft plaatsgevonden. Dit is verwoord in de Nota Wervel (2006) en de Nota Wervelender (2011). Een locatieafweging inzake de locatie van de windturbines heeft daarmee reeds plaatsgevonden. Gezien de overeenkomst met de provincie, die gekoppeld is aan bedrijventerrein Groote Haar, is er geen aanleiding een nieuw locatie-onderzoek uit te voeren. Voor het overige wordt verwezen naar paragraaf 2.2.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.25 Inspreker 25

Inhoud reactie

1. Inspreker maakt bezwaar tegen de plaatsing van grote windturbines aan de noordzijde. De windturbines zullen hinder geven in de vorm van geluid en slagschaduwen (onrust in het landschap). De windturbines moeten op een betere locatie worden gesitueerd.
2. Inspreker maakt bezwaar tegen de realisatie van het gevaarlijke stoffenterrein op ongeveer 100 m van diens woning. Bij het gevaarlijke stoffenterrein kan niet worden voorkomen dat er toch gevaarlijke stoffen in het slootwater terecht komen. Voor dit terrein moet een betere en meer veilige plek worden gevonden.

Beantwoording reactie

1. Naar de effecten van de windturbines is onderzoek gedaan, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar. Zo is ook onderzoek gedaan naar de geluideffecten van de windturbines op de gevoelige functies (zoals woningen) in de omgeving. Uit het onderzoek blijkt dat de berekende geluidniveaus ter plaatse van omliggende gevoelige functies binnen de wettelijk toelaatbare geluidniveaus vallen. De geluidbelasting is hiermee volgens de geldende normen van dien aard, dat er in de omgeving van de windturbines sprake is van een goed woon- en leefklimaat.
Tevens is onderzoek uitgevoerd naar het aspect 'slagschaduw' en zijn slagschaduwberekeningen uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek zijn te vinden in paragraaf 3.7 van het genoemde bestemmingsplan. Uit het onderzoek blijkt dat er geen woningen binnen de contour van 50 uur slagschaduw per jaar vallen. Buiten de contour van de slagschaduwduur van 5u40 zijn meer woningen gelegen die zeer beperkt overlast ervaren van de slagschaduwen. Onderzoek wijst uit dat de slagschaduw hier niet meer als hinderlijk wordt ervaren.
Ter plaatse van de woning van reclamant wordt voldaan aan de wet- en regelgeving wat betreft geluid en slagschaduw. Wat betreft overwegingen ten aanzien van de locatiekeuze wordt verwezen naar de beantwoording in paragraaf 2.2.

2. Doelstelling is een regionaal bedrijventerrein te realiseren, dat bedrijven in de regio Alblasserwaard – Vijfheerenlanden kan accommoderen. Vanwege de ligging van het bedrijventerrein, is het mogelijk plaats te bieden aan bedrijven in zwaardere milieucategorieën. Deze bedrijven kunnen vanwege conflicterende belangen met gevoelige functies thans geen plek vinden in stedelijk gebied en daarnaast biedt een dergelijk type bedrijventerrein juist de mogelijkheid om zwaardere bedrijvigheid in de kernen uit te plaatsen naar een passender locatie. Dergelijk bedrijfsareaal kan op de bestaande bedrijventerreinen in de regio niet worden gevonden, terwijl er wel vraag naar bestaat. De vestiging van een regionaal bedrijventerrein met zwaardere milieucategorieën (tot en met categorie 5.2) ter plaatse van Groote Haar is in lijn met het provinciaal en gemeentelijk beleid. Voorts wordt opgemerkt dat op het bedrijventerrein Groote Haar een zogenaamde inwaartse zonering wordt toegepast. Dit betekent dat de maximale hinder, die een bedrijf op het bedrijventerrein mag veroorzaken, is afgestemd op de woningen in de omgeving. De (bedrijfs)woningen, ook die van inspreker, ondervinden vanwege deze milieuzonering van het bedrijventerrein dan ook niet meer hinder dan op grond van wet- en regelgeving is toegelaten. Wat inspreker met een 'gevaarlijk stoffenterrein' bedoelt, is niet duidelijk, maar de toe te laten bedrijven zijn qua milieueffecten (geluid, lucht, gevaar etc.) afgestemd op de omliggende woningen. De aard van het bedrijventerrein stelt eisen aan zaken als lozing en dergelijke. Vuil water zal zeker niet op oppervlaktewater worden geloosd. Dit is geen zaak die betrekking heeft op het bestemmingsplan.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.26 Inspreker 26

Inhoud reactie

1. Inspreker vreest dat de ontwikkelingsmogelijkheden en verkoopmogelijkheden van de locatie Vlietskade 82 ernstig worden belemmerd. De locatie betreft een voormalig rundveehouderijbedrijf waarvoor een passende vervolgfunctie moet worden gevonden.
2. De ruimtelijke opzet van het bedrijventerrein houdt volgens reclamant onvoldoende rekening met de belangen van insprekers: er is aan de oostzijde van het bedrijventerrein nauwelijks sprake van een groene landschappelijke inpassing en in deze zone worden de zwaarste bedrijven gepland. Verzocht wordt het bedrijventerrein aan de oostzijde landschappelijk in te passen en dit te borgen in de regels van het bestemmingsplan en niet via een uitgifteprotocol.
3. Inspreker stelt dat de ontwikkelingsmogelijkheden van de toekomstige bedrijven te groot zijn. Er is wat betreft stikstofdepositie niet getoetst aan punten binnen de beschermde gebieden, maar alleen aan de randen. Daarnaast is geen kaartmateriaal opgenomen dat inzicht geeft in de mate van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. Er wordt hiermee onvoldoende inzicht gegeven in de mate van stikstofdepositie op de omliggende beschermde gebieden. Hiermee wordt de juridische haalbaarheid van de plannen betwijfeld.
4. In het behoefteonderzoek is onvoldoende aandacht geschonken aan de aard en milieubelasting van de te vestigen bedrijven. Er worden vraagtekens gesteld bij het rechtstreeks toestaan bedrijven tot milieucategorie 5.2 gezien de duurzaam-

heidsambities en de ligging nabij het Groene Hart en de omliggende gevoelige functies. Dit gegeven wordt te weinig onderbouwd en lijkt alleen ingegeven te zijn door een zonering vanuit gevoelige functies.

5. De aanpak om de gebiedsontwikkeling in drie bestemmingsplannen te vervatten, wordt in twijfel getrokken. Wat is het gevolg als bijvoorbeeld één van de plannen niet in werking treedt? Volgens inspreker zijn de plannen onlosmakelijk met elkaar verbonden en moeten die daarom in één planologische procedure worden mogelijk gemaakt.
6. Ten aanzien van de windturbines wordt opgemerkt dat de locatie van de windturbines niet is vastgelegd in de regels. Als de windturbines op een kortere afstand worden gerealiseerd dan waarmee rekening is gehouden in de berekeningen van het akoestische onderzoek, dan zal er sprake zijn van een hogere gevelbelasting. Verzocht wordt verder te rekenen op de grens van het erf, omdat inspreker op het gehele erf (gelet op de vervolgfunctie die wordt gezocht) geluidsgevoelige functies wil kunnen realiseren. Aangezien de windturbines deze ontwikkeling naar verwachting onmogelijk maken, wordt verzocht af te zien van de realisatie van de windturbines.
7. Ten aanzien van de slagschaduw van de windturbines blijkt uit het uitgevoerde onderzoek dat windturbines alleen mogelijk zijn als er op de windturbine(s) een voorziening wordt geplaatst die bij bepaalde omstandigheden de turbine stil zet. Geconstateerd wordt dat hier reeds uit blijkt dat de windturbines hier eigenlijk niet passend zijn. Gevraagd wordt of de werking van die voorziening gecontroleerd wordt en kan worden.
8. De windturbines worden gerealiseerd op de grens van het Groene Hart. Gelet op de hoogte van de turbines, reiken de effecten tot op grote afstanden, waarmee het open karakter van het Groene Hart ernstig wordt aangetast.
9. Inspreker beroept zich op planschade. Uit de voorliggende stukken blijkt onvoldoende dat bij de economische haalbaarheid rekening is gehouden met planschade, hiermee is de economische haalbaarheid niet aangetoond.

Beantwoording reactie

1. De gemeenten realiseren zich dat de ontwikkeling impact heeft op de gronden van inspreker. Op dit moment is van formele verzoeken tot wijziging van de bestemming van het perceel Vlietskade 82 bij de gemeente Gorinchem niets bekend, noch heeft gemeentelijke besluitvorming plaatsgevonden over een eventuele andere functie van het perceel. De gemeente kan en hoeft dan ook niet anders dan rekening te houden met de bestaande situatie. In de bestemmingsplannen is aangetoond dat het bedrijventerrein met bijbehorende voorzieningen haalbaar is, rekening houdend met omliggende percelen, waaronder dat van inspreker.
2. Op het bedrijventerrein Groote Haar is een zogenaamde inwaartse zonering toegepast. Dit betekent dat de maximale hinder, die een bedrijf op het bedrijventerrein mag veroorzaken, is afgestemd op de woningen in de omgeving. Vanwege de ligging van het toekomstige bedrijventerrein heeft deze zonering tot gevolg dat de zwaarste milieucategorieën in het oostelijke en noordelijke deel van het bedrijventerrein worden gesitueerd. Het gaat hierbij inderdaad om maximaal categorie 5.2. Momenteel wordt het stedenbouwkundige plan verder uitgewerkt. Daarbij is ook en meer aandacht voor de inrichting van de openbare ruimte dan in het voorontwerp het geval was. De oostrand van het bedrijventerrein krijgt een andere groene overgang naar de omgeving als in het westen en noorden het geval zal zijn. Aan de oostkant wordt een waterloop gesitueerd voor de noodzakelijke waterberging

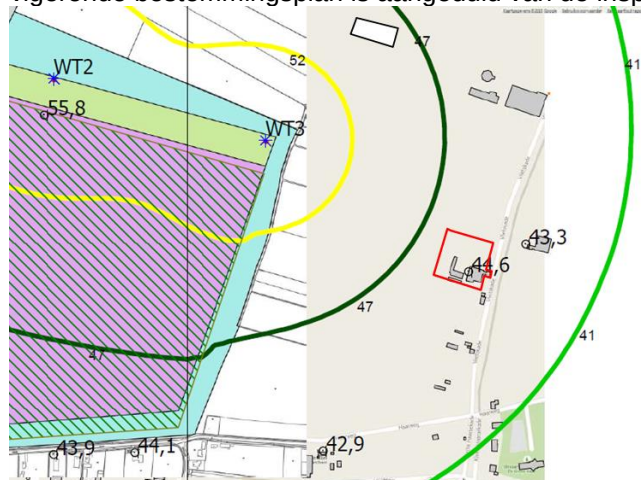
van het terrein. De waterloop krijgt weliswaar groene oevers, maar geen opgaande beplanting. Landschappelijke inpassing is een keuze, geen norm, en de gemeente kiest ervoor om het bedrijventerrein aan de oostzijde niet 'in te pakken' en hiervoor dan ook geen verplichtende regel op te nemen. Wel wordt in het beeldkwaliteitplan aandacht besteed aan de verschijningsvorm van bedrijfsgebouwen aan deze zijde van het bedrijventerrein opdat hier een eenduidig beeld ontstaat.

3. Er is gerekend op de randen van de Natura 2000-gebieden omdat hiermee de stikstofdeposities het beste in beeld kunnen worden gebracht. In algemene zin geldt namelijk dat de stikstofdeposities per definitie het hoogst zijn aan de randen. Als de stikstofdeposities aan de randen van het Natura 2000 niet significant zijn, omdat gebruik wordt gemaakt van de ontwikkelingsruimte voor prioritaire projecten uit de Programmatische Aanpak Stikstof, kan worden aangenomen dat dit ook geldt voor locaties binnen het Natura 2000 gebied, omdat deze verder van de ontwikkelingen af gelegen zijn.
4. Het uitgevoerde regionale behoefteonderzoek, dat aan de basis heeft gelegen van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Groote Haar en (een eerdere versie) tevens aan de provinciale structuurvisie, geeft aan welke vraag naar bedrijfsareaal de komende jaren te verwachten is. Daarbij is tevens aangegeven wat de verwachte omvang is van de bedrijven die een locatie zoeken. In combinatie met het gegeven dat bedrijventerrein Groote Haar in de provinciale structuurvisie is aangemerkt als regionaal bedrijventerrein voor hogere milieucategorieën, moet op bedrijventerrein Groote Haar ruimte worden geboden aan grotere bedrijven met mogelijk een hogere milieubelasting, die elders in de provincie geen plek kunnen vinden. In het inmiddels uitgevoerde lokale behoefteonderzoek (de Markttoets), welke als bijlage bij de ontwerp-bestemmingsplannen is gevoegd, is aanvullend ingegaan op milieucategorieën van bestaande en potentiële locaties voor bedrijventerreinen in de omgeving. Hieruit blijkt dat er op andere locaties geen mogelijkheid bestaat om zwaardere milieucategorieën te huisvesten vanwege de ligging van de locaties. Op bedrijventerrein Groote Haar bestaat deze mogelijkheid wel. Door het principe van inwaarts zoneren te hanteren, wordt evenwel rekening gehouden omliggende gevoelige functies. Dit is verder toegelicht en onderbouwd in paragraaf 2.6.8 van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Groote Haar.
Voorts wordt opgemerkt dat duurzaamheidsmaatregelen bij elk bedrijventerrein en bedrijf kunnen worden genomen en niet afhankelijk zijn van de te kiezen milieucategorieën. Maatregelen op locatieniveau kunnen bij alle typen bedrijven en op het gehele terrein worden genomen. Denk hierbij aan de realisatie van natuurvriendelijke oevers en windturbines. Op bedrijfsniveau zullen de effecten bij zwaardere categorieën bedrijven naar verwachting zelfs groter zijn dan bij lichtere categorieën.
5. Wij merken op dat het bepalen van de grenzen van een bestemmingsplan een bevoegdheid is die op grond van de Wet ruimtelijke ordening aan gemeenten is toebedeeld. De gemeente is hierin dan ook vrij. Daarnaast is de gehele gebiedsontwikkeling gelegen op het grondgebied van twee gemeenten, met elk een gemeenteraad, die op grond van de Wet ruimtelijke ordening is aangewezen voor het vaststellen van bestemmingsplannen. Daar de aansluiting en verbindingsweg op grondgebied van Giesenlanden zijn gelegen, zal deze raad daartoe het bestemmingsplan aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar moeten vaststellen. Datzelfde geldt voor het bedrijventerrein, daartoe is de raad van Gorinchem bevoegd het betreffende bestemmingsplan vast te stellen. Voor de windturbines is er in eerste instantie voor gekozen een apart plan in procedure te brengen. Daar

hier thans geen reden meer voor is, is besloten beide vanaf de ontwerp-fase te integreren in één bestemmingsplan voor beide onderdelen, te weten het bedrijventerrein en de windturbines.

Omdat de resterende twee ontwerp-bestemmingsplannen (voor het bedrijventerrein en windturbines enerzijds en de aansluiting en verbindingsweg anderzijds) wat betreft de haalbaarheid van elkaar afhankelijk zijn, lopen de procedures van de twee bestemmingsplannen zoveel mogelijk parallel. Omdat wat betreft de haalbaarheid de bestemmingsplannen voor het bedrijventerrein, de verbindingsweg en de aansluiting onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, zullen de bestemmingsplannen voor deze drie ontwikkelingen op nagenoeg hetzelfde moment worden vastgesteld. Daarnaast is in de regels van de plannen een voorwaardelijke verplichting opgenomen, waaruit de koppeling blijkt.

6. De locatie van de windturbines is wel degelijk vastgelegd in de regels en op de verbeelding van het bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar. Middels de aanduiding 'windturbine' op de verbeelding is de locatie begrensd. In de regels is aangegeven wat de regels zijn wat betreft de verschijningsvorm (hoogte en diameter) en vermogen van de windturbines. Uit het akoestische onderzoek inzake de windturbines blijkt dat voor de woonbestemming een geluidshinder 47 dB als toelaatbaar wordt beschouwd. Het gehele agrarische bouwvlak van de inspreker, zoals aangegeven met een rode lijn op onderstaande afbeelding, is gelegen buiten de 47 dB contour zoals berekend in het akoestisch onderzoek. Onderstaand kaartbeeld betreft een bewerking van een kaart uit het akoestische rapport met de berekende geluidscontouren waarbij in rood het bestaande bouwblok conform het vigerende bestemmingsplan is aangeduid van de inspreker.

In het akoestische rapport is uitgegaan van een ligging van de derde windturbine ('WT3' op de kaart en in het rapport) op de voor de Vlietskade meest ongunstige locatie, namelijk op de uiterste oostgrens van het bedrijventerrein. In de voorliggende plannen, zoals die ook in het bestemmingsplan worden getoond, wordt uitgegaan van een ligging meer naar het westen, die voor de functies aan de Vlietskade gunstiger zal uitvallen. Hiermee kan worden gesteld dat de windturbines niet tot belemmeringen leiden om op welke plek dan ook binnen het bestaande agrarische bouwvlak geluidgevoelige functies, zoals woningen te realiseren. In algemene zin wordt evenwel opgemerkt dat het niet mogelijk en wenselijk is rekening te houden met bij de gemeente onbekende wensen en nog niet geaccordeerde plannen op omliggende bedrijfspercelen.

In het akoestisch onderzoek naar geluid afkomstig van windturbines, zoals dat bij het voorontwerp-bestemmingsplan was gevoegd, werd nog uitgegaan van de plaatsing van windturbines verspreid over de noordelijke strook van het bedrijventerrein. Nu blijkt dat ten aanzien van de hoogspanningsleiding ten noordwesten van het plangebied een minimale afstand van 200 m moet worden aangehouden, komt de westelijke windturbine verder naar het oosten te staan. Het akoestisch onderzoek wordt hierop aangepast en bij het ontwerp-bestemmingsplan gevoegd. Aangezien het bestaande onderzoek reeds een 'worst-case' in beeld heeft gebracht, kan worden aangenomen dat de onderzoeksresultaten in ieder geval niet slechter zullen uitvallen.

7. Het realiseren van een stilstandsregeling bij windturbines is een gebruikelijke maatregel om de hinder van slagschaduw te verminderen. De voorziening komt in de praktijk ook bij bestaande windturbines vaak voor. Er kan dus niet gesteld worden dat aangezien er bij onderhavig plan ook een stilstandvoorziening nodig is, dat de windturbines op de gekozen locatie niet passend of haalbaar zouden zijn. De stilstandvoorziening betreft een technische instelling aan de windturbine die automatisch in werking treedt als er sprake is van bepaalde omstandigheden. Dit kan goed worden ingesteld, gereguleerd en gemonitord. In die zin kan de werking van de voorziening worden gegarandeerd.
8. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.2.
9. Indien inspreker van mening is schade te lijden als gevolg van een bestemmingsplan, staat het hem/haar vrij een verzoek tot planschade in te dienen bij de gemeenteraad, op grond van afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening. Een planschadeverzoek kan worden ingediend nadat het betreffende bestemmingsplan onherroepelijk is geworden. Voor de vaststelling van de bestemmingsplannen wordt aangetoond dat de gebiedsontwikkeling economisch haalbaar is. Opgemerkt wordt dat de grondexploitatie sluitend is.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.27 Inspreker 27

Inhoud reactie

Verzocht wordt het windturbinepark uit te breiden met het gebied ten zuiden van de Groeneweg en ten westen van de Hoogbloklandseweg. De provincie Zuid-Holland is nog op zoek naar nieuwe locaties om de duurzaamheidsdoelstellingen in te vullen en de voornoemde locatie biedt hiervoor een mooie mogelijkheid.

Beantwoording reactie

In een op 30 oktober 2014 ondertekende overeenkomst zijn het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Gorinchem en Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland overeengekomen dat de gemeente streeft naar de realisatie van windenergie op bedrijventerrein Groote Haar met een vermogen van 9 MW. Hoewel het vermoedelijk toegestaan is meer vermogen te realiseren door de plaatsing van meer windturbines, zijn er milieutechnische beperkingen die dit verhinderen. De effecten van drie windturbines zijn zodanig dat in de omgeving een goed woon- en leefklimaat kan worden gegarandeerd; de plaatsing van meer windturbines zou leiden tot grotere

hinderafstanden, waaraan niet kan worden voldaan. Daarom wordt afgezien van de suggestie om meer windturbines te plaatsen.

Voor het overige wordt verwezen naar paragraaf 2.2.

Aanpassing bestemmingsplan

Het bestemmingsplan wordt niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.28 Inspreker 28

Inhoud reactie

1. Inspreker vindt de positionering van de windturbines, haaks op de A27, ongelukkig gekozen. Dit gaat ten koste van een zorgvuldige landschappelijke inpassing en goede inrichting. Een positionering pal langs de A27 zou veel gunstiger zijn. Inspreker onderschrijft de afwegingen wat dit betreft uit het MER niet. De gekozen opstelling leidt tot een bredere horizonvervuiling en leidt tot meer overlast en nadelen bij partijen die geen voordeel ondervinden van de windturbines, zoals de gemeente Giessenlanden en de inwoners van Hoornaar, Hoogblokland en Arkel.
2. Inspreker kan zich niet vinden in de gekozen ontsluitingsvariant. Er ontbreekt een koppeling vanaf de nieuwe afslag A27 naar de Vlietskade. De gekozen variant waarbij er geen sprake van een aansluiting op de Vlietskade scoort slechter voor het fietsverkeer. Ook leidt deze niet tot een afname van het sluip- en vrachtverkeer over de Bazeldijk. Inspreker is van mening dat hierin de verkeerde afweging is gemaakt.

Beantwoording reactie

1. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.2.
2. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen worden niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.29 Inspreker 29

Inhoud reactie

1. Inspreker vindt dat het voornemen om een duurzaam bedrijventerrein te realiseren in strijd is met het nu voorliggende plan: een industrieterrein voor bedrijven in de hoogste milieucategorie.
2. Inspreker woont 'onder de rook' van het industrieterrein en vreest hinder op het gebied van geluid, luchtkwaliteit en geur en risico's op calamiteiten. Dit heeft effecten op de leefbaarheid en de waarde van de woning. Verzocht wordt om de maximale milieubelasting in het plan te verlagen.
3. Inspreker maakt bezwaar tegen de plaatsing van de windturbines zo dicht bij de bebouwde kom. De slagschaduw, de permanente geluidsoverlast en de horizonvervuiling zullen een negatief effect hebben op de leefbaarheid en de waarde van de woning. Verzocht wordt de plannen op dit punt te herzien.
4. Inspreker geeft aan een planschadevergoeding te zullen gaan vragen.

Beantwoording reactie

1. Duurzaamheidsmaatregelen kunnen bij elk bedrijventerrein en bedrijf worden genomen en zijn niet afhankelijk van de toe te laten milieucategorieën. Maatregelen op locatieniveau (het bedrijventerrein als geheel) kunnen bij alle typen bedrijven en op het gehele terrein worden genomen. Denk hierbij aan de realisatie van natuurvriendelijke oevers en windturbines. Op bedrijfsniveau zullen de positieve effecten van duurzaamheidsmaatregelen bij zwaardere categorieën bedrijven naar verwachting zelfs groter zijn dan bij lichtere categorieën.
2. In het bestemmingsplan is aangegeven, dat de bestaande woningen (en andere hindergevoelige objecten) in de omgeving van het plangebied bepalend zijn geweest voor de inrichting van het gebied en de toe te laten bedrijven. Op het bedrijventerrein Groote Haar is een zogenaamde inwaartse zonering toegepast. Dit betekent dat de maximale hinder, die een bedrijf op het bedrijventerrein mag veroorzaken, is afgestemd op de woningen in de omgeving. Hierbij is gekeken naar door inspreker genoemde aspecten geluid, lucht, externe veiligheid en geur, maar ook naar andere aspecten. Geoordeeld is dat een goed woon- en leefklimaat bij omwonenden kan worden gegarandeerd. Indien inspreker van mening is schade te lijden als gevolg van een bestemmingsplan, staat het hem/haar vrij een verzoek tot planschade in te dienen bij de gemeenteraad, op grond van afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening. Een planschadeverzoek kan worden ingediend nadat het betreffende bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.
3. Naar de effecten van de windturbines is onderzoek gedaan, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het bestemmingsplan Windturbinepark Groote Haar. Zo is ook onderzoek gedaan naar de geluideffecten van de windturbines op de gevoelige functies (zoals woningen) in de omgeving. Uit het onderzoek blijkt dat de berekende geluidniveaus ter plaatse van omliggende gevoelige functies binnen de wettelijk toelaatbare geluidniveaus vallen. De geluidbelasting is hiermee volgens de geldende normen van dien aard, dat er in de omgeving van de windturbines sprake is van een goed woon- en leefklimaat.
Tevens is onderzoek uitgevoerd naar het aspect 'slagschaduw' en zijn slagschaduwberekeningen uitgevoerd. De resultaten van het onderzoek zijn te vinden in paragraaf 3.7 van het genoemde bestemmingsplan. Uit het onderzoek blijkt dat er geen woningen binnen de contour van 50 uur slagschaduw per jaar vallen. Buiten de slagschaduwduur van 5u40 zijn meer woningen gelegen die zeer beperkt overlast ervaren van de slagschaduw. Hier wordt de slagschaduw echter niet meer als hinderlijk ervaren.
Ter plaatse van de woning van reclamant wordt voldaan aan de wet- en regelgeving wat betreft geluid en slagschaduw. Wat betreft overwegingen ten aanzien van de impact van de windturbines op het landschap ('horizonvervuiling') wordt verwezen naar de beantwoording in paragraaf 2.2.
4. Indien inspreker van mening is schade te lijden als gevolg van een bestemmingsplan, staat het hem/haar vrij een verzoek tot planschade in te dienen bij de gemeenteraad, op grond van afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening. Een planschadeverzoek kan worden ingediend nadat het betreffende bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen worden niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.30 Inspreker 30

Inhoud reactie

1. Het wordt vreemd bevonden dat er een nieuw bedrijventerrein als Groote Haar wordt ontwikkeld, terwijl er nog ruimte is op een bestaand bedrijventerrein, zoals bijvoorbeeld het bedrijventerrein in Schelluinen. Dit leidt onnodig tot landschappelijke verrommeling. Voorgesteld wordt eerst het bedrijventerrein in Schelluinen volledig te benutten en pas als er daarna nog behoefte is, bedrijventerrein Groote Haar te ontwikkelen.
2. De voorliggende ontwikkeling en dan met name de beoogde windturbines, leiden tot verstoring van het leefgebied van de purperreiger. De trekroute van deze soort (die haar broedgebied heeft in het Natura 2000 gebied Zouweboezem) loopt over het plangebied en bekend is dat windturbines veel vogelslachtoffers maken. In het MER is onterecht geen aandacht besteed aan dit aspect.
3. Gesteld wordt dat het gebruik van hout voor biomassa geen echte duurzame maatregel is, levende organismen op het hout en mineralen in het hout verdwijnen hierdoor.
4. De vleermuizen, die door de wilgengrienden worden aangetrokken, ondervinden hinder van de windturbines aangezien deze een bepaalde onderdruk veroorzaken.
5. De locatie van windturbines is niet logisch; deze zouden niet boven een groene buffer moeten worden geplaatst, maar juist langs de zuid- of westrand (tegen de A27). De noordrand moet juist de functie krijgen van groene buffer.
6. De realisatie van het bedrijventerrein leidt tot een verlies van open landschap, waardoor het leefgebied van vogels die in het open landschap voorkomen (zoals weidevogels) weer een stuk wordt ingekrompen. De leefcondities van weidevogels gaan sterk achteruit, mede aangezien het open landschap ten oosten van het plangebied min of meer wordt ingesloten. Gesteld wordt dat de compensatie voor weidevogelgebied zo dicht mogelijk in de buurt van het plangebied moet komen te liggen. Voorgesteld wordt de groene buffer hier voor een deel voor gebruikt kan worden.
7. Aangezien het plangebied de overgang zal vormen tussen stad en open polderlandschap, moet bij de realisatie veel aandacht zijn voor de beeldkwaliteit (geen hoogbouw en hoge installaties en juist materiaal- en kleurgebruik).
8. Gesteld wordt dat de verlichting van de wegen goed moet worden gekozen, zodat die zorgt voor zo min mogelijk lichtvervuiling. Ook wat betreft het bedrijventerrein en de windmolens moet lichtvervuiling worden voorkomen. Dit betekent ook dat lichtreclame of lichtzuilen niet moeten worden toegestaan.

Beantwoording reactie

1. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.4.
2. In de uitgevoerde voortoets is aan de hand van de windmolenrisico kaart wel degelijk inzichtelijk gemaakt dat er voor de vogels, waarvoor in de om het plangebied heen liggende Natura 2000-gebieden instandhoudingsdoelstellingen zijn opgenomen, geen significante effecten zijn te verwachten vanwege de komst van de windturbines.

3. Biomassa kan wel degelijk worden gerekend tot geschikte duurzaamheidsmaatregelen die kunnen worden getroffen op een bedrijventerrein. Naar onze mening is de kweek van biomassa wel degelijk een duurzame maatregel:
  - De aanwending van kortcyclische koolstof ten opzicht van fossiele brandstoffen voegt geen CO₂ toe aan de biosfeer en het klimaatstelsel;
  - Het kweken van bijvoorbeeld wilgen in grienden met een oogstcyclus met een duur van bijvoorbeeld 3 jaar geeft ook mogelijkheden voor de vergroting van de biodiversiteit rond het bedrijventerrein ten opzicht van bijvoorbeeld een kale sloot grenzend aan een als weiland beheerd terrein voor de veehouderij;
  - Door het jarenlange agrarische gebruik van de omgeving van het bedrijventerrein is het mineralengehalte in de bodem toegenomen. Verarming door houtteelt kan de situatie voor de biodiversiteit juist verbeteren.
4. In het kader van de drie bestemmingsplannen is onderzoek gedaan naar voorkomende flora en fauna. Het onderzoek splitst zich uit naar gebiedsbescherming enerzijds en soortenbescherming anderzijds. In het laatstgenoemde onderzoek is ingegaan op de effecten van de komst van bedrijventerrein, verbindingsweg, aansluiting en windturbines op voorkomende flora en fauna, dit in het kader van de Flora- en faunawet. Uit het eerste quick scan onderzoek volgt dat nader onderzoek nodig is naar meerdere soorten, waaronder vleermuizen. Hierbij wordt tevens nader onderzoek gedaan naar de purperreiger. Voor de vaststelling van het bestemmingsplan wordt aangetoond dat wordt voldaan aan de Flora- en faunawet.
5. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.2.
6. Het plangebied van het bedrijventerrein ligt niet in de EHS noch in een belangrijk weidevogelgebied. De verbindingsweg bevindt zich wel in een belangrijk weidevogelgebied. In de Verordening Ruimte (2014) van de Provincie Zuid-Holland staat vermeld dat er bij ingrepen in een belangrijk weidevogelgebied een compensatieplan opgesteld dient te worden door de initiatiefnemer. Met de gebiedsontwikkeling is over een oppervlak van (14,1 ha) sprake van ruimtebeslag welke moet worden gecompenseerd. Dit gebeurt zo dicht mogelijk bij het plangebied. Niet elk gebied is echter zomaar geschikt. Om die reden wordt in overleg met het Gebiedscollectief Alblasserwaard - Vijfheerenlanden een gebied aangewezen, waarbij een zodanig beheer zal worden gevoerd dat het gebied geschikt is als weidevogelgebied. Voor de vaststelling van de bestemmingsplannen wordt in het bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar aangegeven op welke wijze en waar gecompenseerd wordt.
7. Tegelijkertijd met de tervisielegging van de ontwerp-bestemmingsplannen, wordt een beeldkwaliteitplan voor inspraak ter inzage gelegd. Hierin zullen eisen worden gesteld aan zowel de toekomstige bebouwing als aan de openbare ruimte.
8. Lichtmasten moeten worden toegelaten vanwege de verkeersveiligheid. Bij de verdere uitwerking van de plannen zal evenwel ook worden gekeken naar mogelijke lichtoverlast. De verlichting van het bedrijventerrein zal 's avonds en 's nachts zo beperkt mogelijk moeten zijn, ook in het kader van flora en fauna.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.31 Inspreker 31

Inhoud reactie

Tankstation De Wagenaar B.V. betreft de concessiehouder van het motorbrandstoffenpunt ter hoogte van de verzorgingsplaats Scheiwijk aan de A27.

1. In de beschikbare informatie bevindt zich volgens inspreker geen duidelijke plan-tekening.
2. Het voornemen bestaat de verzorgingsplaats uit te breiden. Hiervoor bestaan di-verse redenen (parkeerproblemen, uitbreiding onderneming). Inspreker heeft aan Rijkswaterstaat verzocht de uitbreiding op te nemen in het Tracébesluit. Dat de nieuwe op- en afritten op de A27 nu middels een gewoon bestemmingsplan wor-den gerealiseerd is onwenselijk, het is wenselijk de locatie integraal in het Tracé-besluit op te nemen.
3. Ook moet de nieuwe afrit zodanig aangelegd zijn dat de uitbreiding niet wordt ge-blokkeerd. Inspreker verzoekt een afstemming tussen de toekomstige inrichting van de verzorgingsplaats en de nieuwe op- en afritten, dit ook om extra kosten en procedures in de toekomst te voorkomen.
Inspreker heeft de indruk dat de momenteel voorliggende vormgeving van de nieuwe op- en afritten op de A27 in tegenstelling tot eerdere tekeningen, onvol-doende ruimte laat voor de beoogde uitbreiding van de verzorgingsplaats, omdat de nieuwe op- en afritten nu veel dichterbij de verzorgingsplaats lijken aan te slui-ten. Inspreker verzoekt voldoende ruimte vrij te houden. Ook een voldoende zichtbaarheid vanaf de snelweg en een makkelijke en veilige bereikbaarheid zijn hierbij van belang.
4. In de nu voorliggende tekeningen lijkt niet te zijn voorzien in een aansluiting van de verzorgingsplaats op de nieuwe op- en afritten, zodanig dat ook het verkeer hierop ook de verzorgingsplaats kan bereiken. Inspreker pleit hier wel voor, mede aangezien de verzorgingsplaats dan ook vanaf het onderliggende wegennet kan worden gebruikt en door de hele omgeving kan worden benut. De locatie Schei-wijk biedt een meerwaarde omdat deze op een geschikte locatie is gelegen (ver weg van bebouwing) en omdat hier nieuwe brandstofmogelijkheden aanwezig zijn (LNG, waterstof).

Beantwoording reactie

1. Elk van de drie bestemmingsplannen bestaat uit drie delen: de toelichting, regels en de verbeelding. De regels en de verbeelding (de plankaart) zijn de juridisch bindende onderdelen. Hieraan worden toekomstige (bouw)aanvragen getoetst. De toelichting is een toelichting op de plannen, maar niet-juridisch bindend. In de toe-lichting wordt onder meer een beeld geschetst van de toekomstige inrichting van het gebied. Dit is formeel niet meer dan een inrichtingssuggestie, maar geeft na-tuurlijk wel enig beeld van de toekomstige inrichting van het gebied waar de aan-sluiting en verbindingsweg worden gerealiseerd. Het kan zijn dat de verbeelding van het bestemmingsplan op punten afwijkt van de toelichting, bijvoorbeeld omdat de verbeelding globaler van opzet is dan de inrichtingsschetsen in de toelichting. In de bestemmingsplannen is dus wel degelijk een juridische plankaart opgeno-men (de verbeelding), alsmede een schets van de toekomstige situatie in de vorm van een ontwerp-tekening in de bestemmingsplantoelichting; dit van zowel bedrij-venterrein, aansluiting als van de verbindingsweg.

2. De aansluiting bij Scheiwijk, bestaande uit op- en afritten, is noodzakelijk om de ontsluiting van het bedrijventerrein mogelijk te maken. Om die reden én vanwege het feit dat de gehele ontwikkeling (onder meer in het MER) samenhangend op (milieu)effecten moet worden beoordeeld, wordt de aansluiting meegenomen in de planologische procedures van de gemeenten Giessenlanden en Gorinchem. Dat is zo overeengekomen met Rijkswaterstaat. Een eventuele uitbreiding van de verzorgingsplaats staat los van de ontwikkeling van het bedrijventerrein. Rijkswaterstaat heeft aangegeven de uitbreidingsplannen niet mee te nemen in het Ontwerp-Tracébesluit. Over de uitbreiding heeft nog geen besluitvorming plaatsgevonden door de gemeente Giessenlanden en tevens is de haalbaarheid en uitvoerbaarheid nog niet onderzocht. Om die reden wordt de uitbreiding niet meegenomen in het bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar. Indien de gemeente Giessenlanden alsnog besluit tot medewerking, dan kan hiervoor een separate planologische procedure worden doorlopen.
3. Rijkswaterstaat heeft de locatie van de op- en afritten bepaald, alsmede een voorlopig ontwerp opgesteld voor de aansluiting en de aansluiting in haar Tracébesluit meegenomen als autonome ontwikkeling. Ten tijde van de publicatie van voorkeursalternatief, waarin de aansluiting al was opgenomen, was nog niets bekend van de plannen ter plaatse van de verzorgingsplaats. Momenteel heeft hierover evenwel geen besluitvorming plaatsgevonden door het bevoegd gezag, de gemeente Giessenlanden. Rijkswaterstaat heeft bij het ontwerp van de op- en afritten dan ook rekening gehouden met de bestaande situatie en deze zorgvuldig ingepast.
4. Opgemerkt wordt dat een solitaire verbindingsweg wordt aangelegd vanaf de aansluiting, die alleen het bedrijventerrein verbindt met de aansluiting. Van een aantakking op het onderliggende wegennet is geen sprake. De genoemde voordelen van een aansluiting van de op- en afritten op verzorgingsplaats Scheiwijk zijn niet relevant.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.32 Inspreker 32

Inhoud reactie

De inspraakreactie is gericht op twee bestemmingsplannen ('Bedrijventerrein Groote Haar' en 'Windturbinepark Groote Haar') en het milieueffectrapport.

De volgende opmerkingen hebben betrekking op de bestemmingsplannen:

1. De aanleg van het grootschalige bedrijventerrein Groote Haar is tot minimaal 2025 niet noodzakelijk. Er is in de periode 2015-2040 slechts sprake van 'een zekere ruimtevraag', en een groot deel daarvan ligt in de periode 2025-2040. Op korte termijn is er voldoende aanbod en ook zijn regionale ontwikkeling onvoldoende in de berekeningen opgenomen. Het plan is dus overbodig en op grond van de Ladder voor Duurzame Stedelijke Ontwikkeling ongewenst.
2. Het bedrijventerrein zorgt voor een ongewenste verstoring van het Groene Hart en van het weidevogelgebied.
3. Inspreker is het er niet mee eens dat kennelijk het centrale doel was van een bedrijvengebied te realiseren, niet om bij de omgeving passende werkgelegenheid te realiseren. Veel passender zou zijn om werkgelegenheid in de sectoren verzor-

ging en verpleging, detailhandel, recreatie en toerisme te creëren. Ook kan dit bedrijventerrein geen plaats bieden aan maakindustrie in de aan het water verbonden scheepsbouw.

De volgende punten hebben betrekking op het MER:

4. De windturbines vormen een onlosmakelijk onderdeel van de bedoelde gebiedsontwikkeling Groote Haar. Er kan daarom niet worden volstaan met een vormvrije m.e.r.-beoordeling.
5. De passende beoordeling als bedoeld in de Nbw 1998 is ook nodig bij het onderdeel windturbines (effecten van windturbines op natuur, vogels, vleermuizen en andere fauna en op (belangrijke) trekroutes vogels en andere fauna.
6. Bij deze m.e.r. dienen ook de ontsluitingswegen vanaf afslag Scheiwijk richting de Vlietskade (zowel de A-, B- als C-variant) betrokken te worden, waarvan al bekend is dat één variant zal worden aangelegd en deel uitmaakt van de planvorming Groote Haar en van bij afslag Scheiwijk behorende ontsluitingswegen naar het lokale wegennet. Het opdelen van het grotere plangebied in 'meerdere etappes' om daarmee voor delen van de gebiedsontwikkeling een beoordeling van de effecten in het kader van de MER te ontlopen, vormt in het kader van de m.e.r. geen juiste werkwijze.
7. Er dient ook een meting van de luchtkwaliteit aan de hand van vervuilende stoffen als SO₂, stikstof en andere stoffen plaats te vinden: genoemde toetsingscriteria zijn te beperkt en onterecht zijn stikstof en fijnstof hierin samen genomen.
8. Er dient te worden getoetst, afgewogen en beoordeeld of er sprake van 'nut en noodzaak' voor 'Gebiedsontwikkeling Groote Haar' met al zijn onderdelen (waaronder bedrijventerrein voor zware en potentieel gevaarlijke bedrijvigheid, een speciale afslag Scheiwijk van de rijksweg A27 op 1,5 kilometer afstand van het bedrijventerrein en met een dwars door het Groene Hart lopende verbindingsweg met (wel) een 'autoweg-status' in de zin van besluit MER) op deze kwetsbare locatie in het Groene Hart. Dit dient mede tegenover andere en beduidend betere alternatieven te worden afgewogen, hetgeen in de opzet zoals in de notitie aangeduid niet plaatsvindt.
9. De gebiedsontwikkeling dient tevens afgezet te worden tegen 'redelijke alternatieven'- locaties hetgeen in de voorgestelde opzet niet plaatsvindt. Daarom is de reikwijdte en omvang die aan deze m.e.r. wordt verbonden volgens reclamant onvoldoende.
Het alternatievenonderzoek mag zich niet beperken tot slechts een enkel 'inrichtingsalternatief'.
10. Het 'inrichtingsalternatief' was onduidelijk en gaat bijvoorbeeld uit van twee met elkaar tegenstrijdige locaties voor de windturbines.
11. De verbindingsweg op een locatie vlak langs en bij de Hoogbloklandseweg dient bij de inrichtingsalternatieven niet te worden beschouwd als mogelijkheid, daar de aanleg op deze locatie in strijd is met het vaste uitgangspunt in deze notitie dat deze verbindingsweg de bestaande ontsluitingswegen niet raakt (het overige lokale verkeer geen last krijgt van deze verbindingsweg). Dat is onmogelijk bij een aanleg op deze locatie vlak langs de Hoogbloklandseweg, alleen al daar dan de Groeneweg zal moeten worden overbrugd waarbij vermijding uitwisseling met het overige locatieverkeer alleen theoretisch mogelijk is.
De verbindingsweg vanaf afslag Scheiwijk naar het bedrijventerrein kan worden aangelegd vlak naast - en (vrijwel) parallel aan - rijksweg A27 waarbij het verkeer kan worden geleid onder het - in het kader van de verbreding van rijksweg A27 -

toch al te vernieuwen en verbreden viaduct over rijksweg A27 aan de Groeneweg door. Dit is volgens inspreker de enige werkelijke mogelijkheid waarbij het onderliggend wegennet niet wordt geraakt, zoals in de opzet van de notitie als fundamenteel uitgangspunt was aangegeven.

12. Duurzaamheid dient veel breder getoetst dan aan de hand van slechts criteria als energiegebruik, uitstoot CO₂ en recycling; de effecten van de afslag Scheiwijk, de verbindingsweg en de uitstoot van de zware industrie op het bedrijventerrein behoren ook te worden betrokken bij de beoordeling van de vraag naar duurzaamheid. Deze planontwikkeling en de effecten ervan op het Groene Hart zijn niet duurzaam. Het plan als duurzaam willen framen, door duurzaam uit te leggen als (economisch) 'toekomstbestendig', worden volgens reclamant de sociale en milieucomponent van het begrip duurzaamheid met voeten getreden.
13. Er is al gestart met het MER terwijl de notitie over Reikwijdte en Detail(niveau) alleen nog maar ter inzage lag; dit is en blijft een ondeugdelijke gang van zaken.
14. Een MER in deze is belangrijk, maar deze MER is prematuur, daar er nog zo vele onduidelijkheden zijn. Eerst moet de planopzet duidelijk en uitgekristalliseerd zijn en daarna pas kun je met recht met m.e.r.-onderzoek doen (waarbij ook daadwerkelijk alternatieven dienen te worden betrokken).
15. De immense ingrepen in het Groene Hart die in deze planontwikkeling worden nagestreefd, dienen volgens reclamant niet via een experiment in het kader van de Chw te worden gefaciliteerd. Deze grote ingrepen die voortvloeien uit dit totale plan vragen uitgebreid onderzoek en niet maar marginaal onderzoek. Anticiperen op de Omgevingswet, terwijl die nog helemaal niet is vastgesteld en geldend is, kan niet aan de orde zijn volgens reclamant.
16. Alle onderdelen van de gebiedsontwikkeling Groote Haar zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Volgens reclamant is het ondeugdelijk om delen van het totale plan wel via de experimentenstatus van de Chw te laten faciliteren, nu dat bij de andere delen van dit totale plan en van deze totale gebiedsontwikkeling niet mogelijk is. Volgens reclamant is de reden hiervoor dat de gemeente een planontwikkeling van 20 jaar mogelijk wil maken en via de Chw de geldende regels en rechtspraak wil ontlopen, die gelden wanneer de Chw niet van toepassing is. Dit onder andere nu er niet (voldoende) nut en noodzaak is voor de aanleg van dit bedrijventerrein en de gemeente Gorinchem met een planontwikkeling van 20 jaar alsnog gedaan wil krijgen dat de afslag Scheiwijk op rijksweg A27 wordt gerealiseerd.

De volgende punten gaan over de gebiedsontwikkeling in het algemeen en de bestemmingsplannen:

17. Er is niet voldaan aan de regionale afstemming en samenwerking waarin in het Convenant Bedrijventerreinen 2010-2020, waar ook de provincie Zuid-Holland zich aan heeft verbonden, is gesproken. Het gaat dan om vragen als of het bedrijventerrein wel past in de omgeving, of er conflicten zijn met natuur en ecologie en of het belang van herstructurering wel voldoende is meegewogen. Er wordt aan al deze aspecten niet voldaan.
18. Door de bestemmingsplannen worden de huidige en toekomstige mogelijkheden van het landbouwbedrijf en de landerijen van de inspreker geschaad.
19. De aanleg van de drie windturbines beperkt de mogelijkheden voor wat er nog in de omgeving kan worden aangelegd. Hiermee zijn de toekomstige mogelijkheden om de agrarische bestemming te handhaven zeer beperkt.

20. De geprojecteerde windmolens horen niet in het landschap thuis en verstoren het landschap en Groene Hart (vanwege de hier aanwezige waarden). In het advies Nota Wervelender van het Kwaliteitsteam Groene Hart staat dit al met zoveel woorden omschreven. De windturbines zouden in randzones moeten worden ingepast, maar dat is hier niet het geval. De fysieke en waarneembare topografische eigenschappen van het landschap in dit gebied worden geschaad.
21. Inspreker vindt een koppeling van de windturbines aan het bedrijventerrein niet reëel aangezien beide onderdelen in separate bestemmingsplannen zijn opgenomen. De procedures zijn niet afhankelijk van elkaar waardoor het doorgang vinden van beide onderdelen niet zeker is. Dit is een onjuiste procedure.
22. In de plannen is onterecht niet meer in de aanleg van een Ecologische Verbindingszone voorzien.
23. Er is voor de bestemmingsplannen geen dekkende grondexploitatie opgesteld. Hierdoor is de uitvoering van de plannen financieel en economisch niet (kenbaar) gegarandeerd. In strijd met het kenbaarheidsvereiste worden gegevens hierover niet verstrekt.
24. Het bedrijventerrein, bestemd voor zware industrie, kan ernstige gevolgen hebben voor de luchtkwaliteit, de bodemgesteldheid en het grondwater, de sloten en het oppervlaktewater. Het is niet gegarandeerd dat de aanleg van het bedrijventerrein niet leidt tot vermindering van de milieuhygiënische bodem- en grondwaterkwaliteit van de omgeving. Uitstoot naar de nabije omgeving zal niet voorkomen kunnen worden. De uitstoot van stoffen zal schadelijke invloed hebben op de gezondheid en melkproductie van de koeien van veehouderijbedrijven in de omgeving (ook bedrijven die de inspreker verpacht). Ook kan het bedrijventerrein ernstige schade toebrengen aan de landerijen van de inspreker.

Beantwoording reactie

Ten aanzien van het bestemmingsplan:

1. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.4.
2. In het MER is de komst van het bedrijventerrein beoordeeld op het aspect landschap. Hierbij is de ligging van het gebied ten opzichte van het Groene Hart meegewogen. Bij de huidige kwaliteiten, ten opzichte waarvan de nieuwe ontwikkeling is beoordeeld, is de openheid en de grote maat en schaal van de landschappelijke eenheden ook nadrukkelijk benoemd. De komst van het bedrijventerrein is in MER negatief beoordeeld, waarbij overigens wordt opgemerkt dat de groene zone aan de noordzijde van het bedrijventerrein als positief wordt gekwalificeerd. Hierdoor ontstaat namelijk een zachtere overgang naar het landschap passend bij de groene omzoming van bebouwde elementen in het landschap. De uitkomsten van het MER, waarin de nieuwe ontwikkeling op meerdere milieuaspecten is beoordeeld dan alleen landschap, worden meegenomen in de belangenafweging die ten grondslag zal liggen aan de vaststelling van de bestemmingsplannen/het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein. In het MER zijn mitigerende maatregelen beschreven, die kunnen bijdragen aan de optimalisering van de landschappelijke inpassing. In het stedenbouwkundig plan is daarmee als volgt rekening gehouden:
  - Er is een eigen waterstructuur voor het bedrijventerrein ontwikkeld, dat recht doet aan de specifieke kenmerken en onderlinge samenhang van het historisch waardevolle en unieke watersysteem van de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden.

- Beplanting langs de buitenste contouren van het bedrijventerrein zorgt voor een 'zachtere en vriendelijkere' overgang tussen stad en land. De groene randen gaan als het ware op in het landschap. Vanuit de grote open ruimte worden de bedrijven dan als grens waargenomen in de groene kernrand van Gorinchem. Dat wil niet zeggen dat er een gesloten bosperceel moet worden aangebracht. Hoger opgaande bomen zonder onderbeplanting 'breken' enerzijds de hoge stedelijke wand en vormen anderzijds een groen decor vanuit de omgeving. Vanuit het bedrijventerrein is er dan zicht mogelijk op de grootschalige openheid. Dit draagt bij aan het beleven van het contrast tussen de beslotenheid van het stedelijke gebied en grootschalige openheid van de polder. Tevens zorgt dit ervoor dat er een overgang gecreëerd wordt tussen de hogere grootschalige bedrijfsbebouwing en de kleinschaligere lage bebouwing van de linten.
- Door geen beplanting aan te brengen langs de nieuwe verbindingsweg blijft de karakteristieke openheid van het landschap beleefbaar.
- Tevens wordt aandacht besteed aan een goede inpassing van de voet van de windturbines in het landschap. Hierbij worden de technische randobjecten in de mastvoet van de windturbine zoveel mogelijk geïntegreerd.

De plangebieden van het bedrijventerrein en het windturbinepark liggen niet in een belangrijk weidevogelgebied. Het zoekgebied voor de verbindingsweg bevindt zich wel in een belangrijk weidevogelgebied. Het is niet zo dat geen stedelijke ontwikkelingen mogelijk zijn in een weidevogelgebied. Wel gelden er eisen waaraan moet worden voldaan. In de Verordening Ruimte (2014) van de Provincie Zuid-Holland staat vermeld dat er bij ingrepen in een belangrijk weidevogelgebied een compensatieplan opgesteld dient te worden door de initiatiefnemer. Met het voornemen (de verbindingsweg en de aansluiting) is over een oppervlak van (14,1 ha) sprake van ruimtebeslag welke moet worden gecompenseerd. Dit gebeurt zo dicht mogelijk bij het plangebied. Niet elk gebied is echter zomaar geschikt. Om die reden wordt in overleg met het Gebiedscollectief Alblasserwaard - Vijfheerenlanden een gebied aangewezen, waarbij een zodanig beheer zal worden gevoerd dat het gebied geschikt is als weidevogelgebied. Voor de vaststelling van de bestemmingsplannen wordt in de plannen aangegeven op welke wijze en waar gecompenseerd wordt.

3. De komst van het bedrijventerrein Groote Haar dient meerdere doelen, die vooral van economische aard zijn. In de regio Alblasserwaard – Vijfheerenlanden is geconstateerd dat er tot 2040 een zodanige behoefte is aan bedrijfsareaal, dat hieraan niet kan worden tegemoet gekomen met bestaande locaties en plannen. Bedrijventerrein Groote Haar moet erin gaan voorzien dat de economie in de genoemde regio niet wordt afgeremd, maar een impuls kan krijgen door de aanwezigheid van voldoende bedrijventerrein. Met de situering van een duurzaam bedrijventerrein (ook) voor zwaardere milieucategorieën wordt een bedrijventerrein gerealiseerd voor de toekomstige vraag die niet elders kan worden geaccomodeerd en welke voldoet aan de eisen die bedrijven de komende jaren zullen stellen aan bedrijfsareaal.. Naast positieve effecten als het kunnen aantrekken en vasthouden van bedrijvigheid in de regio, heeft de komst van meer bedrijvigheid op het bedrijventerrein inderdaad positieve gevolgen voor de werkgelegenheid. Dat andere sectoren ook belangrijk zijn voor de werkgelegenheid, doet hier niets aan af.

Ten aanzien van het MER:

In vrijwel ongewijzigde vorm is de reactie ten aanzien van het MER eerder ingediend door inspreker in een zienswijze inzake de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Omdat inspreker geen nieuwe argumenten aandraagt, wordt de gemeentelijke reactie ten aanzien van de zienswijze van destijds opnieuw weergegeven.

4. Voor de realisering van de windturbines kan in eerste instantie worden volstaan met een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Dit is ook in het MER uitgelegd. Echter, omdat er sprake is van een m.e.r.-plicht als gevolg van enerzijds het bedrijventerrein en anderzijds gezien het feit dat een passende beoordeling opgesteld wordt, zijn de windturbines ook meegenomen in het op te stellen MER. Er wordt, in tegenstelling tot hetgeen inspreker beweert, derhalve ook niet volstaan met een vormvrije m.e.r.-beoordeling. De milieueffecten van de windturbines zijn volledig in samenhang met de gehele gebiedsontwikkeling, dus ook het bedrijventerrein, de verbindingsweg en de aansluiting op de A27, op integrale wijze beschouwd in het MER.
5. Er is middels een voortoets onderzoek gedaan naar de invloed van de windturbines op de instandhoudingsdoelstellingen van de in de omgeving van het plangebied gelegen Natura 2000-gebieden. Uit de voortoets blijkt dat de locatie waar de windturbines gerealiseerd zullen worden, niet in een gebied ligt met een groot risico voor vogels. Volgens gegevens van de Vogelbescherming komen weidevogels, ganzen en zwanen maar in lage (soort)dichtheden in en om het plangebied voor. Ook is het risico dat trekvogels gehinderd worden door de windturbines laag. Vogelrichtlijnsoorten die tussen verschillende Natura 2000-gebieden vliegen zullen derhalve weinig verstoring ondervinden door de nieuw te realiseren windturbines. Een negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van VR-soorten van omliggende Vogelrichtlijngebieden is daarmee uitgesloten.
Wat betreft de verstoring door geluid, ten slotte, is geconstateerd in de voortoets dat het geluid in geen geval leidt tot verstoring van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden.
Gezien voorgaande is het niet nodig om de mogelijke effecten van windturbines op de instandhoudingsdoelstellingen mee te nemen in de passende beoordeling.
6. Alhoewel er ontsluitingsstudies zijn verricht inzake de aansluiting van de nieuwe op- en afritten op de A27 ter hoogte van Scheiwijk, is momenteel een aansluiting hiervan op het bestaande onderliggende wegennet niet aan de orde. Omdat de genoemde varianten op dit moment voor de ontsluiting van het bedrijventerrein geen reëel alternatief zijn, is het niet zinvol deze in het m.e.r. mee te nemen. Voorts wordt opgemerkt dat het MER een integrale beoordeling betreft van de milieueffecten van de totale gebiedsontwikkeling, bestaande uit bedrijventerrein, verbindingsweg, aansluiting op de A27 en de windturbines. Van 'opknippen' van de totale ontwikkeling is dan ook geen sprake.
7. In het op te stellen MER, alsmede in de bestemmingsplannen, is aandacht besteed aan de luchtkwaliteit. Het aspect luchtkwaliteit vormt één van de onderzoeksaspecten. Hierbij is met name gekeken naar stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM₁₀ en PM_{2,5}), aangezien deze stoffen het belangrijkste zijn (milieueffecten op overige stoffen zijn niet aanwezig). Stikstof in bredere zin wordt hiernaast onderzocht in het kader van de mogelijke effecten op beschermde natuurgebieden. Hierop is ingegaan bij het aspect 'Natuur' in het op te stellen MER. Hiervoor is ook aandacht in de passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermings-

wet 1998. De onderzoeken in het kader van het MER zijn conform geldende wet- en regelgeving uitgevoerd.

8. In een behoefteonderzoek dat in regionaal verband is verricht is geconcludeerd dat behoefte bestaat aan 37 ha netto bedrijventerrein om de regionale vraag naar bedrijfsareaal op te vangen. Op de nut en noodzaak van het bedrijventerrein en de gehele gebiedsontwikkeling is in het MER ingegaan en uitgebreider in het bestemmingsplan Bedrijventerrein Groote Haar.

Wat betreft de vermeende status van de verbindingsweg als 'autoweg' moet worden gesteld dat hiervan geen sprake is, zoals reeds in de Notitie reikwijdte en detailniveau is beargumenteerd. De verbindingsweg is overigens wel meegenomen in het op te stellen MER als onderdeel van de gebiedsontwikkeling.

Wat betreft de opmerking dat beduidend betere alternatieven zouden moeten worden afgewogen, wordt verwezen naar de reacties onder 9 en 10.

9. In het MER is nader ingegaan op de overwegingen om geen locatie-alternatieven te betrekken. De belangrijkste redenen die in het MER worden genoemd, zijn de navolgende.
- De planvorming voor de komst van bedrijventerrein Groote Haar ligt reeds besloten in meerdere publiekrechtelijke plannen en besluiten van zowel provincie, regio als gemeente.
  - De locatie en haar omvang zijn regionaal afgestemd en er zijn in de regio geen alternatieven voor de vestiging van het bedrijventerrein.
  - De gekozen locatie is vanuit ruimtelijk oogpunt zeer geschikt gezien de strategische ligging en de goede ontsluiting.
  - Het bedrijventerrein is onlosmakelijk verbonden met de realisatie van het windturbinepark; op basis van de provinciale Verordening Ruimte is de locatie Groote Haar reeds aangemerkt als windenergielocatie.
10. In het MER zijn twee inrichtingsalternatieven alsmede een scenario op het voornemen onderzocht. Het scenario kijkt uitsluitend op het voornemen af wat betreft de situering van de groen/waterstrook. De inrichtingsalternatieven combineren enkele aspecten:
- de ligging van de windturbines: in plaats van noordelijk langs het bedrijventerrein westelijk en oostelijk;
  - de situering van de verbindingsweg: niet langs de A27 maar langs de Hoogbloklandseweg;
  - de situering van de groen/waterstrook: in plaats in plaats van noordelijk langs het bedrijventerrein westelijk en oostelijk. Het is logisch deze te combineren met de windturbines;
  - de mogelijke omleiding van de Hoogbloklandseweg en de mogelijke aansluiting van de Haarweg op het bedrijventerrein.

De voornoemde zaken zijn op een logische manier met elkaar gecombineerd in twee inrichtingsalternatieven. Hiermee kon de beoordeling van de milieueffecten op een duidelijke en heldere wijze plaatsvinden. Om de milieueffecten van de specifieke planonderdelen voldoende inzichtelijk te maken, werd bij enkele aspecten, waarbij er duidelijke verschillen zijn in de te verwachten milieueffecten, separaat gescoord, namelijk bij geluid en landschap & cultuurhistorie.

11. Een tracering van de verbindingsweg langs de Hoogbloklandseweg wordt wel degelijk beschouwd als een reëel alternatief. De inspreker gaat er onterecht van uit dat bij dit alternatief er sprake zal (moeten) zijn van menging van het verkeer op de verbindingsweg met het bestaande verkeer op de Hoogbloklandseweg. Hier- van is echter geen sprake. Net zoals bij de variant waarbij de verbindingsweg

langs de A27 wordt gelegd, zal de verbindingsweg niet aansluiten op het bestaande wegennet.

12. Het aspect duurzaamheid vormt een belangrijk uitgangspunt voor het bedrijventerrein Groote Haar. Het gemeentebestuur van Gorinchem is van mening dat het bedrijventerrein toekomstbestendig en duurzaam moet zijn. De duurzaamheidsambities van de gemeente Gorinchem zijn beschreven in het Milieubeleidsprogramma 2008 – 2012, zoals vastgesteld op 11 september 2012. Hieruit blijkt dat het gemeentebestuur van Gorinchem de komende jaren sterk inzet op duurzaamheid. Het duurzaamheidsbeleid is gebaseerd op drie principes die een antwoord bieden op prominente milieuproblemen: de klimaatbestendige stad, de leefbare stad en de verantwoordelijke stad.

Om tot uitdrukking te brengen dat duurzaamheid een belangrijk uitgangspunt is bij de ontwikkeling van het bedrijventerrein Groote Haar, is 'duurzaamheid' als milieuaspect in het op te stellen MER opgenomen. Hierin worden de milieueffecten voor wat betreft het aspect duurzaamheid getoetst aan de volgende toetsingscriteria:

- gevolgen energiegebruik en uitstoot CO₂;
- gebruik grond- en afvalstoffen en materiaalgebruik.

Zoals de inspreker al aangeeft komen hier niet alle duurzaamheidsaspecten in de brede zin aan de orde binnen dit aspect. Dit betekent echter niet dat deze helemaal niet terugkomen in het op te stellen MER. Veel van de andere duurzaamheidsaspecten hebben in de beoordeling van andere milieuaspecten een plek gekregen in het MER. Kortweg geldt het volgende overzicht, uitgaande van de duurzaamheidsaspecten als genoemd in de verkennende notitie duurzaamheid.

- *Energie*: dit aspect komt terug in het toetsingscriterium 'gevolgen energiegebruik en uitstoot CO₂' bij het aspect 'Duurzaamheid'.
  - *Water*: het aspect water maakt deel uit van de milieu-effectbeoordeling bij het aspect 'Water'.
  - *Grond- en afvalstoffen en duurzaam bouwen*: dit aspect komt terug in het toetsingscriterium 'gebruik grond- en afvalstoffen en materiaalgebruik' bij het aspect Duurzaamheid.
  - *Leefbaarheid en veiligheid*: de veiligheidsaspecten maken deel uit van de effectbeoordeling bij het aspect 'Externe veiligheid'.
  - *Ruimtelijke ordening*: dit aspect wordt in dit MER niet specifiek behandeld, alhoewel de ruimtelijke inpassing wel aan de orde komt bij het aspect landschap en cultuurhistorie.
  - *Natuur, landschap en cultuurhistorie*: de omgang met de landschappelijke en cultuurhistorische waarden komen terug bij het aspect 'Landschap & cultuurhistorie'. De omgang met de natuurlijke waarden komt terug bij het aspect 'Natuur'.
  - *Verkeer en vervoer*: het aspect toegankelijkheid en bereikbaarheid maakt deel uit van de milieueffectbeoordeling bij het aspect 'Verkeer'.
13. Inderdaad is reeds begonnen met het uitvoeren van de onderzoeken ten behoeve van het MER tijdens de tervisielegging van de Notitie reikwijdte en detailniveau. Dit is een gebruikelijke gang van zaken en dit betekent evenwel niet dat de zienswijzen niet zorgvuldig zijn behandeld en waar nodig hebben kunnen leiden tot aanpassing of uitbreiding van de onderzoeksopzet.
14. De gebiedsontwikkeling Groote Haar is voldoende uitgekristalliseerd om de planvorming mogelijk te maken. De contouren van het bedrijventerrein zijn bekend, net als de beoogde toegelaten bedrijfscategorieën. De ligging van de op- en afritten

op de A27 is ook bekend; deze maken ook deel uit van het in voorbereiding zijnde Tracébesluit A27 Houten-Hooipolder. Ook het feit dat de windturbines worden gerealiseerd, is reeds voldoende zeker. Om die reden was de gebiedsontwikkeling naar inzicht van de gemeente voldoende duidelijk om de planvorming inzake m.e.r. en benodigde bestemmingsplannen in gang te zetten. Het voordeel is dat bij een vroegtijdig m.e.r. de uitkomsten daarvan op een goede manier kunnen doorwerken in de definitieve planvorming; hetgeen bij een volledig uitgekristalliseerd plan lastiger ligt.

15. De gemeente ziet geen aanleiding om de grote ruimtelijke impact van de gebiedsontwikkeling, deze niet (deels) onder de Chw te laten vallen. Het bedrijventerrein en de windturbines passen gezien het duurzame karakter van de ontwikkeling, goed binnen de experimentstatus op grond van artikel 7c. De onderhavige ontwikkeling is hiernaast reeds in de 12^e tranche, zoals gepubliceerd in de Staatscourant op 18 november 2015, opgenomen.

De experimentstatus biedt wettelijke mogelijkheden waarvan gebruik wordt gemaakt met instemming van de rijksoverheid. Er wordt inderdaad vooruitgelopen op toekomstige vooruitlopen op toekomstig wetgeving, zoals de inspreker impliceert, maar het gaat hier om bestaande wettelijke mogelijkheden.

16. In tegenstelling tot wat de inspreker aangeeft, is er geen aanleiding voor om het plan niet onder de experimentstatus van de Chw te laten vallen als bepaalde onderdelen van de gebiedsontwikkeling hierbuiten vallen. Voor de goede orde: het bedrijventerrein en de windturbines vallen onder de experimentstatus. De verbindingsweg en de nieuwe op- en afritten op de A27 vallen hier niet onder. Dit is ook niet verwonderlijk, aangezien deze planonderdelen gezien de aard niet passen binnen de experimentstatus.

De ontwikkeling van het bedrijventerrein heeft een looptijd van ongeveer 20 jaar vanwege de omvang ervan. Behoeftonderzoek toont aan dat het bedrijventerrein in genoemde periode kan worden uitgegeven. Tevens is het noodzakelijk het bestemmingsplan integraal voor het gehele bedrijventerrein op te stellen. Opdeling van het bestemmingsplan in bijvoorbeeld twee delen is geen optie omdat de grondexploitatie voor de eerste fase van tien jaar niet rond te maken is. In het geval van fasering moeten de kosten, die nodig zijn om het hele plan te realiseren (zoals grondkosten en bovenplanse voorzieningen als de aanleg van de verbindingsweg), namelijk volledig aan het eerste deel worden toegerekend. Het gevolg is een exploitatieopzet met een negatief resultaat en een economisch niet uitvoerbaar plan. Door de termijn van het bestemmingsplan langer te maken, kan een grondexploitatie worden opgezet waarin alle kosten én opbrengsten zijn opgenomen.

Ten aanzien van de gebiedsontwikkeling in het algemeen en de bestemmingsplannen:

17. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.4
18. Niet duidelijk is op welke percelen inspreker doelt. De gemeenten realiseren zich evenwel dat de ontwikkeling impact heeft op de bedrijfsvoering van inspreker. De gemeenten zullen belanghebbende, waarvan de bedrijfsvoering wordt beperkt, een voorstel doen ter bespreking van de inhoudelijke consequenties van de gebiedsontwikkeling voor reclamant en de afhandeling ervan.
19. De aanleg van de drie windturbines heeft geen beperkingen tot gevolg voor het agrarisch gebruik van de omliggende gronden.
20. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.2.

21. Het bedrijventerrein en de windturbines zijn inderdaad onlosmakelijk met elkaar verbonden. Dat is te zien aan de regeling in het bestemmingsplan Windturbinepark Groote haar, waarin is bepaald dat minimaal 10% van de energieopbrengst van de windturbines moet worden aangewend ten behoeve van de bedrijven op het bedrijventerrein. Hiermee is een juridische koppeling gelegd. Desalniettemin is besloten beide bestemmingsplannen vanaf de ontwerp-fase te integreren in één bestemmingsplan voor beide onderdelen.
22. Uit niets blijkt dat de aanleg van een Ecologische Verbindingszone noodzakelijk is.
23. Ten behoeve van de ontwikkeling van het bedrijventerrein Groote Haar is een grondexploitatie opgesteld en inmiddels vastgesteld door de gemeenteraad. In de grondexploitatie is tevens rekening gehouden met de aanlegkosten van de verbindingsweg. Ter hoogte van het geprognosticeerde verlies is een voorziening getroffen. Hiermee is deze gebiedsontwikkeling economisch uitvoerbaar.
24. Naar de effecten als gevolg van de komst van een bedrijventerrein met windturbines, alsmede de aanleg van op- en afritten en een verbindingsweg is onderzoek gedaan volgens de eisen die de Wet ruimtelijke ordening daaraan stelt. Uit akoestisch onderzoek, luchtkwaliteitonderzoek, onderzoek externe veiligheid, bodemonderzoek etc. blijkt dat alle onderdelen van de gebiedsontwikkeling Groote Haar voldoen aan de wettelijke normen die hiervoor gelden. Uit de onderzoeken blijkt geenszins dat schade wordt toegebracht aan de eigendommen van inspreker. In de bestemmingsplannen is in hoofdstuk 3 uitgebreid verslag gedaan van de uitkomsten van onderzoeken.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

4.33 Inspreker 33

Inhoud reactie

1. De Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland (NMZH) ziet in de gebiedsontwikkeling een grote bedreiging voor het open landschap van het Groene Hart dat van bovenregionale betekenis is. Het landschap is waardevol en het open en groene karakter moet behouden blijven. De aanleg van een groot bedrijventerrein staat hier haaks op.
2. Het is onduidelijk welk probleem wordt opgelost met de realisatie van de Groote Haar en waarom dit nuttig en nodig is. Wel is duidelijk dat er negatieve effecten op de leefomgeving zijn. Zonder een goede probleemanalyse kan er nooit sprake zijn van een zorgvuldige afweging tussen de verschillende belangen.
3. De redenatie dat het bedrijventerrein al sinds het einde van de vorige eeuw is voorzien en dat daarom alternatieve locaties niet hoeven te worden beschouwd, zoals besproken in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau, is gebrekkig. De tijd heeft niet stilgestaan en veranderende trends en nieuwe ontwikkelingen kunnen leiden tot andere inzichten of heroverwegingen.
4. Er wordt op gewezen dat er hiernaast sprake is van leegstand op bedrijventerreinen. Er moet eerst naar het aanbod van bestaande bedrijventerreinen in regionaal verband gekeken worden voor over kan worden gegaan op nieuwbouw middels het toepassen van de Ladder voor duurzame verstedelijking. Er wordt gewezen op uitspraken van Rijksbouwmeester Floris Alkemade over het beter benutten van

de bestaande bebouwde ruimte in plaats van het volbouwen van weilanden. De reële alternatieven hiervoor moeten in overweging worden genomen om een zorgvuldige afweging te kunnen maken.

5. Voorkomen moet worden dat de extra aansluiting op de A27 de positieve effecten van de verbreding van deze A27 op de doorstroming weer teniet doet.

Beantwoording reactie

1. In het MER is de komst van het bedrijventerrein beoordeeld op het aspect landschap. Bij de beoordeling van de huidige kwaliteiten, ten opzichte waarvan de nieuwe ontwikkeling is beoordeeld, is de openheid en de grote maat en schaal van de landschappelijke eenheden ook nadrukkelijk benoemd. De komst van het bedrijventerrein is in het MER negatief beoordeeld, waarbij overigens wordt opgemerkt dat de groene zone aan de noordzijde als positief wordt gekwalificeerd. Hierdoor ontstaat namelijk een zachtere overgang naar het landschap passend bij de groene omzoming van bebouwde elementen in het landschap. Dit sluit aan bij het groene karakter dat volgens inspreker behouden moet blijven. In de aanvulling op het MER (die als bijlage bij de ontwerp-bestemmingsplannen is gevoegd) is beoordeeld wat de komst van het bedrijventerrein, alsmede de komst van de nieuwe infrastructuur en windturbines, op groter schaalniveau betekent voor het landschap.

De uitkomsten van het MER, waarin de nieuwe ontwikkeling op meerdere milieuaspecten is beoordeeld dan alleen landschap, worden meegenomen in de belangenafweging die ten grondslag zal liggen aan de vaststelling van de bestemmingsplannen/het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein.

In het MER zijn voorts mitigerende maatregelen beschreven, die kunnen bijdragen aan de optimalisering van de landschappelijke inpassing. In het stedenbouwkundig plan is daarmee als volgt rekening gehouden:

- Beplanting langs de buitenste contouren van het bedrijventerrein zorgt voor een 'zachtere en vriendelijkere' overgang tussen stad en land. De groene randen gaan als het ware op in het landschap. Vanuit de grote open ruimte worden de bedrijven dan als grens waargenomen in de groene kernrand van Gorinchem. Dat wil niet zeggen dat er een gesloten groene beplanting moet worden aangebracht. Hoger opgaande bomen zonder onderbeplanting 'breken' enerzijds de hoge stedelijke wand en vormen anderzijds een groen decor vanuit de omgeving. Vanuit het bedrijventerrein is er dan zicht mogelijk op de grootschalige openheid. Dit draagt bij aan het beleven van het contrast tussen de beslotenheid van het stedelijke gebied en grootschalige openheid van de polder. Tevens zorgt dit ervoor dat er een overgang gecreëerd wordt tussen de hogere grootschalige bedrijfsbebouwing en de kleinschaligere lage bebouwing van de linten.
  - Door geen beplanting aan te brengen langs de nieuwe verbindingsweg blijft de karakteristieke openheid van het landschap beleefbaar.
  - Tevens wordt aandacht besteed aan een goede inpassing van de voet van de windturbines in het landschap. Hierbij worden de technische randobjecten in de mastvoet van de windturbine zoveel mogelijk geïntegreerd.
2. Uit het in regionaal verband uitgevoerde behoefteonderzoek blijkt dat het ten behoeve van een economisch sterke regio noodzakelijk is tot 2040 extra bedrijfsareaal te ontwikkelen. Aangetoond is dat vraag bestaat naar een regionaal bedrijventerrein van de omvang van bedrijventerrein Groote Haar. Het probleem dat derhalve wordt opgelost is een toekomstig tekort aan bedrijventerreinen in de re-

gio, zoals dit is vermeld in bestemmingsplan Bedrijventerrein Groote Haar. Door de komst van het bedrijventerrein neemt tevens de werkgelegenheid toe. Conform de vereisten van Wet ruimtelijke ordening is onderzoek gedaan naar de effecten van de komst van het bedrijventerrein (en bijbehorende voorzieningen). Op basis hiervan is de inrichting van het terrein tot stand gekomen, alsmede het bestemmingsplan. De effectanalyse, zoals neergelegd in hoofdstuk 3 van het bestemmingsplan Bedrijventerrein Groote Haar en in het MER kan worden beschouwd als de probleemanalyse. De uitkomst van deze analyse is dat het bedrijventerrein zodanig is geprojecteerd en wordt ingericht en dat de juridische regeling zodanig is, dat het bedrijventerrein passend is in de omgeving. Hiermee heeft een belangenafweging plaatsgevonden. De gemeente Gorinchem is van mening dat een bedrijventerrein kan worden gerealiseerd en tegelijkertijd aan andere belangen geen afbreuk wordt gedaan.

3. Opgemerkt wordt dat niet de Notitie Reikwijdte en Detailniveau ter visie heeft gelegen voor inspraak, maar drie bestemmingsplannen die tezamen de gebiedsontwikkeling Groote Haar mogelijk maken. In het voorontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein Groote Haar was in paragraaf 3.6 blij gegeven van het uitgevoerde behoefteonderzoek, waarbij in regionaal verband is gekeken naar mogelijke locaties voor een regionaal bedrijventerrein. Het is derhalve niet zo dat de plannen uitsluitend worden gebaseerd op het feit dat al jaren plannen bestaan voor deze locatie; het regionale behoefteonderzoek dateert immers uit 2015. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau betreft in feite de start van m.e.r.-procedure en heeft eerder ter visie gelegen. Deze notitie gaf inzicht in de reikwijdte en het detailniveau van het onderzoek dat in het MER wordt beschreven, niet in de bestemmingsplannen. In het MER, waarin de effecten zijn onderzocht van onder meer de komst van het bedrijventerrein, is aangegeven dat *wat betreft de effectbeoordeling* geen alternatieve locaties zij beschouwd. Dit is zo besloten vanwege redenen, zoals deze zijn genoemd in paragraaf 2.2.2 van het MER.
4. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.4.
5. Voor de beantwoording van deze reactie wordt verwezen naar paragraaf 2.3.

Aanpassing bestemmingsplan(nen)

De bestemmingsplannen zijn niet aangepast naar aanleiding van deze reactie.

5 Wijzigingen in de ontwerp-bestemmingsplannen

In dit hoofdstuk is een overzicht gegeven van de wijzigingen in de ontwerp-bestemmingsplannen. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen wijzigingen die voort zijn gekomen uit inspraak- en overlegreacties, en ambtshalve wijzigingen.

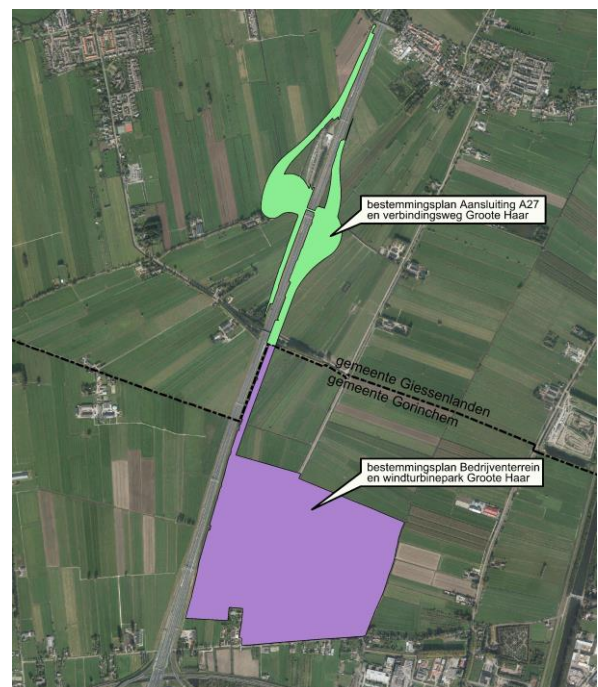
5.1 Twee ontwerp-bestemmingsplannen

In paragraaf 1.2 van deze nota is aangegeven dat drie voorontwerp-bestemmingsplannen in procedure zijn gebracht. Omdat het windturbinepark en het bedrijventerrein met elkaar verbonden zijn en omdat de vaststelling van beide bestemmingsplannen een bevoegdheid van de gemeenteraad van Gorinchem is, is besloten beide plannen op te nemen in één ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar.

Om de gebiedsontwikkeling Groote Haar mogelijk te maken, worden derhalve twee ontwerp-bestemmingsplannen verder in procedure gebracht:

- één voor het bedrijventerrein, het windturbinepark en het deel van de verbindingsweg, dat op Gorinchems grondgebied ligt;
- één voor de aansluiting op de A27 en het deel van de verbindingsweg, dat op grondgebied van de gemeente Giessenlanden ligt.

Elk bestemmingsplan kent haar eigen plangebied, waarbinnen ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt. De procedures van de twee bestemmingsplannen lopen zoveel mogelijk parallel. Omdat wat betreft de haalbaarheid de bestemmingsplannen voor het bedrijventerrein, de verbindingsweg en de aansluiting onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, zullen de bestemmingsplannen voor deze twee ontwikkelingen op nagenoeg hetzelfde moment worden vastgesteld. De gemeente Gorinchem stelt het bestemmingsplan vast voor het bedrijventerrein, het zuidelijke deel van de verbindingsweg en de windturbines; de gemeente Giessenlanden is verantwoordelijk voor het bestemmingsplan voor de verbindingsweg en de aansluiting. Zienswijzen ten aanzien van de ontwikkeling dienen te worden gericht tegen dat bestemmingsplan dat de betreffende ontwikkeling mogelijk maakt (zoals hiervoor beschreven). Op de afbeelding hiernaast is te zien waar de twee plangebieden zijn gelegen.

5.2 Wijzigingen naar aanleiding van inspraak- en overlegreacties

Als gevolg van ingekomen inspraak- en overlegreacties zijn de volgende aanpassingen doorgevoerd in de ontwerp-bestemmingsplannen:

5.2.1 Bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar

Het ontwerp-bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar is op de volgende onderdelen aangepast als gevolg van ingekomen inspraak- en overlegreacties:

- Het voor de gebiedsontwikkeling als geheel opgestelde waterplan is opgenomen in de toelichting van het bestemmingsplan. Daarnaast is het waterontwerp verwerkt op de verbeelding van het bestemmingsplan. Tevens is het waterplan in zijn geheel opgenomen als bijlage bij het bestemmingsplan.
- De A-watergangen in het plangebied zijn bestemd tot 'Water'. De 'wijze van bestemmen' in de toelichting is hierop aangepast.
- De restopgave wat betreft watercompensatie, die voortvloeit uit de verbreding van de A27, is vermeld in de toelichting van het ontwerp-bestemmingsplan.

5.2.2 Bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar

Het ontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar is op de volgende onderdelen aangepast naar aanleiding van ingekomen inspraak- en overlegreacties:

- In het stedenbouwkundig plan voor het bedrijventerrein is de infrastructuur gewijzigd ten opzichte van de plannen zoals gepresenteerd in het voorontwerp-bestemmingsplan Bedrijventerrein Groote Haar. Het gaat hierbij om de ligging van de Hoogbloklandseweg, die ter plaatse van het bedrijventerrein oostwaarts zal afbuigen en dan verloop langs de oostkant van het bedrijventerrein zal krijgen. Dit geldt ook voor het vrijliggende fietspad, dat niet langer over het bedrijventerrein zal lopen, maar erlangs. De nieuwe ligging komt de verkeersveiligheid ten goede.
- Het voor de gebiedsontwikkeling als geheel opgestelde waterplan is opgenomen in de toelichting van het bestemmingsplan. Daarnaast is het waterontwerp verwerkt op de verbeelding van het bestemmingsplan. Tevens is het waterplan in zijn geheel opgenomen als bijlage bij de beide bestemmingsplannen.
- In de regels en op de verbeelding van het bestemmingsplan is geregeld dat de afstand tot de zijdelingse perceelsgrens is gewijzigd van 3 m naar minimaal 5 m, uitsluitend ter plaatse van de percelen die langs de A27 zijn gelegen.
- Artikel 3.10.3 (in het ontwerp-bestemmingsplan 3.9.3) en artikel 13.1.3 (in het ontwerp-bestemmingsplan 12.1.2) zijn aangepast.
- In de inleiding van de toelichting van het bestemmingsplan is aangegeven dat, middels het aantrekken en behouden van bedrijvigheid in de regio de toename van de werkgelegenheid een belangrijk doel van de plannen is.
- Het bestemmingsplan is zodanig aangepast, dat in het zuidwestelijke deel van het plangebied een maximale hoogte van 12 m geldt. Daarnaast is ter plaatse een brede groen- en waterstrook opgenomen, waardoor een goede overgang naar het bedrijventerrein wordt gerealiseerd.
- In de regels van het bestemmingsplan zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van de maximale omvang van de kraanopstelplaatsen en de breedte van de ontsluitingswegen rond de windturbines.

- De afbeelding in de toelichting inzake de zoekzone windenergie is aangepast.

5.3 Ambtshalve wijzigingen

De volgende ambtshalve wijzigingen zijn doorgevoerd in de ontwerpbestemmingsplannen:

5.3.1 Bestemmingsplan Aansluiting A27 en verbindingsweg Groote Haar

- In paragraaf 2.5.3 is aangegeven op welke wijze de aansluiting op de A27 landschappelijk wordt ingepast.
- In paragraaf 3.2.2. is ingegaan op de adviezen van de Commissie voor de MER wat betreft het MER en de Aanvulling. Deze zijn tevens als bijlage bij het bestemmingsplan gevoegd;
- In paragraaf 3.4.2 is aangegeven op welke wijze de compensatie van het weidevogelgebied gestalte wordt gegeven.
- Paragraaf 3.7 is aangevuld wat betreft de economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.3.2 Bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar

- Het stedenbouwkundig plan voor het bedrijventerrein is verder uitgewerkt en wordt gepresenteerd in paragraaf 2.6.1 van de toelichting van het ontwerpbestemmingsplan.
- De rioolwatertransportleiding, die langs de Haarweg loopt, is bestemd tot 'Leiding – Riool'.
- Bij het stedenbouwkundig plan hoort een beeldkwaliteitplan, dat conform de gemeentelijke Inspraakverordening tegelijkertijd met de ontwerpbestemmingsplannen zal worden gepubliceerd.
- Als aanvulling op en ter actualisatie van het in regionaal verband uitgevoerde behoefteonderzoek (regionale bedrijventerreinenstrategie) is een Markttoets uitgevoerd, waarin naast de bestuurlijke regio ook de marktregio aan de orde komt. Tevens is aandacht besteed aan de bovenregionale vraag. Een samenvatting van de Markttoets is opgenomen in paragraaf 3.6 van de toelichting van bestemmingsplan Bedrijventerrein en Windturbinepark Groote Haar. Het onderzoek is in zijn geheel opgenomen als bijlage bij dat bestemmingsplan.
- Het voor de gebiedsontwikkeling als geheel opgestelde waterplan is opgenomen in de toelichting van het bestemmingsplan. Tevens is het waterplan in zijn geheel opgenomen als bijlage bij de beide bestemmingsplannen.
- In een nieuwe paragraaf 2.6.9 van de toelichting van dit bestemmingsplan is globaal aangegeven op welke wijze de fasering van de uitgifte van het bedrijventerrein plaats zal vinden.
- In paragraaf 3.2.2. is ingegaan op de adviezen van de Commissie voor de MER wat betreft het MER en de Aanvulling. Deze zijn tevens als bijlage bij het bestemmingsplan gevoegd;
- Paragraaf 3.10 is aangevuld wat betreft de economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

- Het akoestisch onderzoek naar de geluideffecten van windturbines is geactualiseerd. Dit is gedaan zodat de uitgangspunten in het onderzoek wat betreft de mogelijke situering van de windturbines overeenkomt met de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt.
- Het onderzoek externe veiligheid naar de effecten als gevolg van de komst van windturbines is geactualiseerd. Dit is gedaan zodat de uitgangspunten in het onderzoek wat betreft de mogelijke situering van de windturbines overeenkomt met de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt.
- Tot slot zijn enkele tekstuele aanpassingen aan het bestemmingsplan gedaan, onder meer vanwege het feit dat het stedenbouwkundig plan is aangepast en een geactualiseerde beschrijving behoeft en vanwege het feit dat nu sprake is van twee in plaats van drie bestemmingsplannen.